अनुक्रमणिका.

पुस्तक मळवानुं ठेकाणुं

श्रावक भीमसिंह माणक,

जैन पुस्तको अने तीर्थोना नकशा प्रसिद्ध करनार तथा वेचनार.

मांडवी शाकगली, मुंबई.

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

अथ श्री भद्रबाहुस्वामिविरचित सामुद्रिक शास्त्रनुं गुजराती भाषांतर.
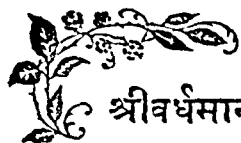
श्रीवर्धमान प्रभुने नमस्कार करीने लोकोनां हित माटे हुं श्री सामुद्रिक शास्त्रनुं स्वरूप कहुं छुं.

सामुद्रिक शास्त्र चौद पूर्वमांहेला विद्यापूर्वमांथी उद्धरीने सूत्ररूपे गुंथेलुं छे.

आ सामुद्रिक शास्त्रनी जघन्या अने उत्कृष्टा एवा बे प्रकारनी वाचना छे.

आ सामुद्रिक शास्त्रनुं प्रथम टूंकामां स्वरूप कहीने पाछलथी विस्तारपूर्वक स्वरूप कहेशुं तथा तेवां लक्षणोने आधारे जेओने शुभ अथवा अशुभ फलो मलेलां, तेओनी कथाओ पण भविक जीवना बोध माटे टुंकामां कहीशुं तथा पाछलथी दीक्षा आदिकनां मुहूर्त्त विगेरेनुं पण स्वरूप कहीशुं.

शरीरमां बे नेत्र, बे हाथ, तथा नासिका ए पांच वस्तुओ लांबी होय, तथा कंठ, लिंग, जंघा अने

पीठ ए चार वस्तुओ जो टुंकी होय, तो ते उत्तम माणसने घेर घणुं द्रव्य होय.

वळी जेओनी आंगळीओनां सघळां पर्वो, त्वचा, दांत, नख अने केश ए पांचे सूक्ष्म होय, ते माणस घणां वर्षो सुधी जीवे.

वळी जेओनी कुक्षि, पेट, छाती, नासिका, खांध अने ललाट ए छ वस्तुओ ऊंची होय, ते माणसने उत्तम कर्मोवाळो जाणवो, एम सामुद्रिक शास्त्र कहे छे.

वळी जेओना हाथ, पग, आंखोना खुणा, नखोना अग्रभागो, शरीर, तालवुं, जीभ अने होठ ए सात वस्तुओ लाल होय, ते अत्यंत सुख भोगवे.

वळी हृदय, मस्तक अने ललाट ए त्रणे वस्तुओ विस्तारवाळी जोइए.

तथा नाद, हास्य अने नाभि ए त्रणे गंभीर जेने होय, ते माणस उत्तम कहेवाय. जेनी आंखो लाल होय, तेने तरुण स्त्री तजे नहि, अने तेने घेर लक्ष्मी आवीने क्रीडा करे छे.

जेनी छाती विशाल होय, ते घणा द्रव्यनो मालीक थाय, तथा जेनुं मस्तक विशाल होय, ते राजा थाय, तथा जेनी केड विशाल होय, तेने घणा पुत्रो

थाय, जेना पगो विशाल होय, तेने घणुं सुख मळे.

जेनी आंखो तेजवाळी होय, तेने सौभाग्यपणुं मळे, जेना दांतो तेजवाळा होय, तेने उत्तम भोजन मळे, जेनी त्वचा (चामडी) तेजवाळी होय, ते मोटां भाग्योनो मालीक थाय, तथा जेना पगो तेजवाळा होय, ते वाहनो पर बेसीने चाले. कामकाज विना जेना हाथ कठिन होय, तथा पंथ करतां थका पण जेना पगो कोमळ होय एवो कदाच साधु होय, तोपण ते अत्यंत सुखने भोगवे छे.

जेनुं लिंग लांबुं होय, ते दरिद्री होय, तथा जेनुं लिंग जाडुं होय, ते लोकमां दूषणवाळो होय, तथा जेनुं लिंग टुंकुं होय, ते राजा थाय.

जेनो स्वर गंभीर होय, ते सघळा कुटुंबमां जेम ताराउमां चंद्र तेम अधिपति थाय.

जेना हाथ छेक घुंटण सुधी लांबा होय, ते माणस लडाइमां अत्यंत शूरवीर होय, तथा जेनी नासिका लांबी होय, ते आखा कुळमां मोटो कहेवाय, तथा पोते जाते कमाइने सघळा कुटुंबनुं पोषण करीने तेमने सुखी करे.

जेमनो कंठ कुंभ सरखो होय, तथा तेमां त्रण

रेखाउं होय, ते माणस राजा थाय, तथा तेने अत्यंत लक्ष्मी मले.

जे पुरुषनुं लिंग जाडाइमां चार आंगुल होय, ते माणस राजा थाय, तथा तेनी लोकोमां कीर्ति फेलाय.

जेनी बन्ने जंघाउं नानी होय, ते माणस धनवान् थाय, तथा ते राज्यकारज्ञारमां जोमाय अने राजा पण तेने घणुं मान आपे.

जे पुरुषनी पीठ नानी होय, तेने महागुणवान् जाणवो; अने ते वहुज धनवान् थाय, तथा ते लोकोना उपकार माटे घणुं धन खरचे.

जेउंना हाथ पगोनी आंगलीउं पातली होय, ते माणस अत्यंत प्रशंसा पामे, तथा तेनामां अत्यंत चतुराइ होय, अने ते धनवान् थइने दानेश्वरी थाय.

जेउंनी त्वचा (चामडी) कोमल होय, तेने जीवतां थका घणो यश मले, तथा ते पोते पण अत्यंत सुखी थइने उत्तम उत्तम कार्यो आ दुनियामां करे.

जेउंना दांत सूक्ष्म होय, तेउंनु मुख अत्यंत शोजे ठे, तथा तेने जोजन माटे घणां मेवा मिठाइ विगेरे मले ठे, तथा तेनुं आयुष्य अने वल पण घणुं होय ठे, अने तेथी ते अत्यंत सुख मेलवे ठे.

जेउंना नखो पातला होय, ते गुणवान् एवो राजा थाय छे, तथा तेने आयुष्य अने बल घणुं होय छे, तथा तेने जोइने सघला संत पुरुषो पोताने सुखी माने छे.

जेउंना वालो सूक्ष्म तथा मनोहर होय छे, ते माणस सघलाउंनो सरदार थाय छे एम सामुद्रिक शास्त्र जणावे छे.

जेउंना स्कंधो (खभाउं) उंचा होय, तेने राजा थकी अत्यंत मान मले छे, तथा तेनां पगले पगले घणां वखाण थाय छे.

जेउंनी नासिका उंची होय, ते माणस अत्यंत भक्तिमान् होय, तथा ते कोइनुं बुरुं करे नहि, अने तेने सघलुं जगत् चाहे.

जेनुं मस्तक उंचुं होय, ते माणस शूरो होय, तथा ते कल्याण अने सौभाग्यपणुं मेलवी शके छे, तथा ते पोताना कुलनुं हित चाहे छे, अने सर्वनी साथे स्नेह सहित वर्त्ते छे.

जेउंनुं ललाट उंचुं होय, ते उंच पदवीने पामे छे, तथा सघला मांणसो तेनुं हित करे छे, अने शत्रुउं तो तेनाथी थरथर कंपे छे.

जे पुरुषना हाथ अने पगनां तलीयां लाल होय,

ते माणसने सुख अने जोग मले ठे तथा तेने अचानक धन दोलत आदिक मले ठे.

वली जेउनुं शरीर लाल होय तेने राजा घणुं मान आपे तथा तेना पर ते घणोज प्यार लावे.

जेउनी आंखोना खुणाउ लाल होय, ते मोटा जाग्यनो धणी होय, तथा ते सघली कलाउमां पारगामी थाय, अने तेनी साथे सघलाउ प्रेम राखे. तेमज जे माणसोना नखो लाल रंगना होय, ते माणस सघलुं सुख जोगवे ठे, तथा ते जे इछे ते थइ शके ठे.

जे माणसोनुं तालवुं लाल रंगनुं होय, ते माणस प्रगट रीते उत्तम होय,तथा तेनुं पंचमां घणुं मान होय, तथा ते जगत्मां दानेश्वरी कहेवाय.

जे माणसोनी जीज लाल रंगनी होय, ते समग्र सुखोने जोगवनारो थाय,एम सामुद्रिक शास्त्रनो मत ठे.

जेउना होठ बिंबफल (पाकेलां घोलां) सरखा लाल रंगना होय, ते अनेक प्रकारना जोगोने जोगवी शके ठे, तथा पैसा विना पण तेना सघलां कार्यों सिद्ध थइ शके ठे.

जे माणसनुं हृदय विशाल होय,ते राजा थइने अनेक रस सहित जोगोने जोगवे, तथा महादानेश्वरी थाय.

जेनुं मस्तक विशाल होय, ते मोटो राजा थाय, तथा ज्ञान अने ध्यानमां लीन थइने ते ईश्वरनो भक्त थाय.

जे माणसनुं ललाट विशाल होय, तेनी सेवामां समस्त जगत् रहे छे.

जेनो स्वर (नाद) महागंभीर होय, ते माणस ज्ञानी, दातार, शूरो तथा सुखी होय एम सामुद्रिक शास्त्र कहे छे.

जेउनुं हास्य गंभीर होय, ते राजाउमां शिरोमणि थाय, तथा तेनो जगत्मां अत्यंत यश फेलाय.

वली जेउनी नाभि गंभीर छे ते माणस दानेश्वरी तथा गुणोनो जाणनारो छे, तथा ते पंचमां पूज्य छे, अने राजा पण तेने घणुं मान आपे छे.

जेउना पगनी आंगलीउ अनुक्रमे चडती थकी रहे, ते माणसो सघला प्रकारनुं सुख मेलवी शके छे, तथा तेने राजा पण अत्यंत आदर मान आपे छे.

जेउनी पहेली, कनिष्ठा (टचली) अने अनामिका ए त्रणे आंगलीउ सरखी होय, तेने विधवाथी सुख मले छे, एम सामुद्रिक शास्त्रनो मत छे.

वली जेनी वचली आंगलीथी अनामिका जो मोटी होय, तो ते माणस विद्याना गुणोने

जाणनारो थाय, तथा परमेश्वरनुं भजन करे.

जो टचली आंगली करतां पण अनामिका नानी होय, तो ते माणस लंपट अने लोभी होय, अने पृथ्वी पर तेनुं मान बिलकुल होतुं नथी.

जो पहेली अने टचली आंगलीथी पण अंगुठो चढीआतो होय, तो ते अत्यंत जय पामे छे.

जो तर्जनी आंगली बहु लांबी होय, तो ते मोटो राजा थाय तथा तेने घणी स्त्रीउ थाय, तथा तेना शरीरमां अत्यंत क्रोध होय, तथा तेने देहमां रोगोनी उत्पत्ति थाय.

जेनी मध्य (वचली) आंगली अंगुठाथी पण मोटी होय, तेने जीवित पर्यंत पण स्त्री मले नहीं, एम सामुद्रिक शास्त्र कहे छे.

जे पुरुषना पगना अंगुठा गोल होय, तेना हुकमनो कोइ पण अनादर करी शके नहि.

जेना पगना अंगुठा पर फाटा त्रुटा तथा वांका नख होय, ते माणस घणांज दुष्ट कार्यो करे.

जेना पगनी पेनी पातली तथा प्रगट रीते मली जाती होय, तथा सघली आंगलीउ सीधी होय, ते माणस बहुज दानेश्वरी होय.

जेना पगनी आंगलीउं लांबी तथा उत्तम घाट-वाली होय, ते माणस विद्या विगेरेनो जोग मेलवे, तथा तेने घणीज संपदा मले.

जेना पगनी आंगलीउंना नखो काला रंगना होय, ते माणस चोर तथा चामीउं होय, अने तेनी वात कोइए साची मानवी नहि, तथा ते पृथ्वी पर मान पण मेलवी शके नहि.

हवे हाथनी रेखाउंनुं वर्णन करे छे. टचली, अनामिका, वचली, तर्जनी अने अंगुठो ए पांचे आंगलीउं आयुरेखाना विश्रामरूप छे.

हवे आयुष्यरेखा छे ते कनिष्टिका (टचली) आंगली पासेथी नीकलीने जेटली आंगलीउं उलंघी जाय, तेटला पचीश पचीश वर्षोंनुं आयुष्य जाणवुं, अर्थात् ते रेखा जो छेक तर्जनी सुधीचाली जाय तो एकसो वर्षनुं आयुष्य जाणवुं.

जेना हाथमां घणीरेखाउं होय, ते दरिद्री होय, तथा जेना हाथमां थोमी रेखाउं होय, ते पण धन विनाना होय तथा जेना हाथमां चारज रेखाउं होय, तेने उत्तम कहेलो छे.

जेना अंगुठाना मूलमां जवनी श्रेणि (पंक्ति)

होय, तेने समस्त जगत् पोतानो स्वामी करी माने, तथा ते अत्यंत सुखसंपदा मेलवी शके.

जेना हाथमां नव चक्रो होय, ते मोटो राजा थाय, तथा दश चक्र होय, ते सिद्ध थाय, दश भमरा होय, ते भोगी अने धनवान् थाय तथा ते महादानेश्वरी थाय.

वली वचली तथा टचली आंगलीमां भमरो होय, तो ते उत्तम जाणवो, अने तर्जनीमां जो चक्र होय, तोपण ते उत्तम जाणवुं.

जेना पगो पोहोला होय, तथा आंगलीउं घाटी होय, तथा सुंदर काचवाना आकार सरखी होय, तथा ते परना नखो अत्यंत सुंदर लाल रंगना होय, ते माणसने उत्तम लक्षणवालो जाणवो.

जे माणसनी बन्ने पगोनी तर्जनी आंगलीउं अंगुठाथी वधी गयेली होय, तेने घणी स्त्रीउंथी सुख मले.

वली अंगुठाथी जो अनामिका मोटी होय, तो तेने विद्या घणी मले, तथा ते महाभोगी थाय, अने वली अत्यंत सुखने मेलवे.

जेनी वचली आंगली अंगुठाथी वधी गयेली होय, तेने कोइ पण स्त्री न होय, एम सामुद्रिक शास्त्रमां कहेलुं छे

जेनी अनामिका नानी होय, ते माणस लंपट होय, तथा जो जाडी होय,तो ते माणस पुरुषना संगने इछेछे.

जो पगनी सघली आंगलीउ नानी होय, तो ते जो के राजाने घेर जन्म्यो होय, तोपण तेने दासोनुं कार्य करवुं पडे छे.

जेना पगनी आंगलीउ सरल, घाटी, लांबी तथा मनोहर आकारनी होय, तेने उत्तम लक्षणवालो जाणवो, तथा तेने घेर सघली संपदाउनो निवास थाय.

वली पगनी नीचे जो एक अथवा बे तल होय, तो उत्तम जाणवा, अने तेथी बालपणामां तेने पालणुं मले छे, तथा पछी तेने बेसवा माटे पालखी मले छे.

जेना पगना नखो छेमेथी वांका होय, ते माणस कामभोगनां सुखथी रहित होय, दुष्ट आचरणवालो, अपजशवालो, तथा अति कठोर होय छे.

वली जेना नखो वांका, फाटेला तथा जाडा होय, ते बहुज दरिद्री होय, अने तेनुं दरिद्रीपणुं कदि पण मटे नहीं; तथा जेना नखो लीला रंगना होय, ते दुष्ट पापकार्योमांज आसक्त होय छे.

जेना नखोनो रंग अत्यंत सुंदर गुलाब जेवो होय,

ते माणस हमेशां अखंग रीते राज्यने जोगवी शके ठे, तथा जेना नखो त्रांवाना रंग सरखा होय ठे, ते अत्यंत धनवान् थाय ठे, तथा तेनामां घणा गुणो आवीने निवास करे ठे.

हवे जंघानां लांठनोनुं स्वरूप कहे ठे.

जेनी जंघाउं घोमा सरखी होय ठे, ते माणस अत्यंत धनवान् थाय ठे, तथा जेनी जंघाउं हरिण सरखी होय ठे, ते मोटो राजा थाय ठे, तथा जेनी जंघाउं जामी होय ठे, ते वलवान् होय ठे, तथा तेने अकाले परदेश जवुं पमे ठे.

जेनी जंघाउं सिंह अने वाघ जेवी होय ठे, ते माणसना संगने धन, कीर्ति अने सुख तजतां नथी; तथा जेनी जंघाउं रोम विनानी होय ठे, ते माणस जन्मथीज दरिद्री होय ठे.

जेनी जंघाउं वीलाडी जेवी होय, तेने घेर कंइ पण संपदा होय नहि; वली जेनी जंघाउं मत्स्यना आकार सरखी होय, ते लक्ष्मीना स्थानकरूप होय, तथा जेनी जंघा उंट सरखी होय, ते जोगोथी निराश थाय ठे.

जेनी जंघाउं जेंस जेवी होय, तेने मूढ जाणवो,

तथा जेनी जंघाउ गधेमा सरखी होय, तेने पण डुष्ट जाणवो, तथा जेनी जंघा कागमा सरखी होय, ते राजा थाय, एम सामुद्रिक शास्त्र कहे छे.

हवे रोमनुं लक्षण कहे छे.

जो एक रोम होय, तो ते राज्यभोग भोगवे छे, तथा बे रोम होय तो घणुं धन मेलवे छे, त्रण रोम होय तो बहुज विद्वान् थाय, तथा घणां रोम होय, तो दरिद्री थाय.

हवे गतिनुं लक्षण कहे छे.

जेनी जंघाउ लांबी होइने, उत्ताल गतिवालो जे होय, तेने राजा सरखो जाणवो; तथा जेनी सिंह सरखी जंघा होय अने उतावली गतिए चालतो होय, ते धनवान् तथा राजा थाय, तथा तेनी कीर्ति जगत्मां फेलाय, अने सहु कोइ तेनी चाहना राखे. जेनी गति वांदरा सरखी होय, ते माणस राजानो प्रधान थाय, तथा जेनी मत्स्यना जेवी गति होय, ते राजा थाय, तथा तेनुं पराक्रम पण अति उत्कृष्ट थाय. जेनी जंघाउ रोम रहित अने जाभी होय, ते माणस दुःखी अने दीन होय, तथा ते क्षणे क्षणे रोगी थाय, अने वली ते बुद्धि विनानो थाय.

जेनी जंघाउं रोम सहित होय ठे, ते सघलाउं उत्तम कहेवाय; तथा रोम रहित जंघावालाउं दुःखनी खाण समान ठे, वली जेउंनी जंघा पर अनंतां रोम ठे, तेने अनंतुं दुःख होय ठे.

हवे जेवी हाथीनी, हंसनी तथा वृषज्ञनी गति होय, तेवी गति जेउंनी होय ते माणस अति उत्तम कहेवाय ठे.

जे माणस पाणी, हरण अने अश्व सरखी गतिथी चाले ठे, ते माणसने नाग्यहीन जाणवो.

बकरा, उंट अने ससला जेवी गतिथी जे माणस चाले तेने पण नाग्यहीन जाणवो.

पाणीनां मोजां, कागमा अने घुवम सरखी जेनी गति होय, तेने इव्यहीन तथा गुणहीन माणस जाणवो तथा ते अत्यंत दुःखी थाय.

कुतरा, उंट अने नेंस सरखी जेनी गति होय तथा गधेमा अने सुअर सरखी जेनी गति होय, तेने पण सुख अने नाग्यथी हीन माणस जाणवो.

वली जेउंनी गति कुकमाउं सरखी होय, तेउंना पर कलंक चडे ठे, तथा तेउंनुं मान बिलकुल वृद्धि पामतुं नथी.

वली जेउनी गति सूकर सरखी होय, ते माणस कु-
कर्मों करे, अने तेने कोइनी पण साथे प्यार होय नहि.

हवे लिंगनां लक्षणो कहे ठे.

लक्षण विनानुं जेनुं लिंग होय, तेने घणा पुत्रो होय, तथा डाबी वाजुए जेनुं लिंग गोल आकारनुं होय, तेने घणी पुत्रीउ होय.

जेउनुं लिंग ठ आंगुलनुं होय, ते माणस राजा अथवा प्रधान थाय; अथवा ते धनवान् थइने वहु मान पामे.

जेनुं लिंग जरा कर्कश होय, ते अत्यंत सुख मेलवे, तथा जेनुं लिंग लांबुं अने जाडुं होय, ते दरिद्री थइने अत्यंत डुःख पामे.

जेउनुं लिंग सिंहना लिंग जेवुं होय, ते माणस राजा, जोगी, धनवान् अने घणाने वहालो थाय.

विषम आसने वेठां थका जेनुं लिंग नूमि पर स्पर्श करे, तेने दरिद्री तथा लोजी जाणवो.

हवे धारानां लक्षणो कहे ठे.

एक धाराथी वलवान् राजा थाय, वे धाराथी धनवान् थाय, तथा त्रण धाराथी ते माणस धन-हीन थाय, एम मोटा माणसोनो विचार ठे.

हवे वीर्यगंधनां लक्षणो कहे छे.

जे वीर्य मत्स्यना सरखी गंधवालुं होय, ते उत्तम जाणवुं अने तेथी पुत्र तथा धननो समूह मले छे, अने घी सरखी गंधवालुं जो वीर्य होय तो पशु अने धन मले छे, तथा जो हस्तिमदना सरखी गंधवालुं वीर्य होय, तो ते माणस शूरो थाय. कमलना सरखी गंधवालुं जो वीर्य होय तो लक्ष्मीवान् थाय, तथा मध सरखी गंधवालुं होय तो महान् थाय, अने लाखना सरखी गंधवालुं जो होय, तो ते माणस निर्लज्ज अने निर्धन थाय, अने मांस सरखी गंधवालुं होय, तो ते दुर्बुद्धि थाय; जो रुधिरना सरखी गंधवालुं होय, तो ते व्यसनी अजे विषयी होय, अने विष्ठा सरखी गंधवालुं जो वीर्य होय, तो ते निश्चे करीने निर्गुणी अने दुःखी होय. वली जेना वीर्यनी गंध करूवी होय, ते माणस कपटी तथा अपजशवालो होय, तथा जेनुं वीर्य राख सरखी गंधवालुं होय, ते माणस धन रहित थाय.

हवे माणसोना रंगनुं स्वरूप कहे छे.

जेनो रंग दूध सरखो सफेद होय, ते महान् राजा थाय, तथा जेनो रंग श्याम होय, ते सुखोनो जो-

गवनारो थाय, अने पीला रंगवालो दरिद्री तथा रोगी थाय.

हवे रुधिरनुं स्वरूप कहे छे.

जेनुं रुधिर प्रवालाना रंग सरखुं होय छे, ते माणस हमेशां सुखोमां मग्न एवो राजा थाय छे, तथा जेना रुधिरनो रंग अलता सरखो होय, ते माणस उत्तम रूपवान् होय, तथा घणी कन्याउने जन्म आपे, तथा ते दानेश्वरी अने मोटी संपदावालो थाय; वली जेउनुं रुधिर कुतरा तथा ससला सरखुं होय, ते माणस निर्भागी जाणवो, तथा जेनुं रुधिर कमलपत्र सरखुं होय, तेने कोइ साथे पण प्रीति न होय.

हवे केडनां लंछनोनुं स्वरूप कहे छे.

जेनी केड विशाल होय, ते माणसने पुत्रोथी सुख मले छे, तथा जेनी केड मांसथी रहित होय, तेने पण बहु सुख मले छे; तथा जेनी कटिनो लंक केसरीसिंह समान होय, ते चतुर एवो नायक थाय; अने जेनी केड वांदरा सरखी होय, ते माणसने अत्यंत दुःख थाय छे.

अने बल वृद्धि पामे ठे, अने राजा तरफथी पण तेने घणुं मान मले ठे.

वली जेनुं हृदय विशाल होय तेने धन घणुं मले, तथा ते राजा थाय, अने तेने घणा पुत्रो पण थाय.

हवे पीठनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे ठे.

जेनी पीठ सिंहना सरखी होय ठे, ते दरिद्री थाय अने जेनी पीठ काचबा सरखी होय ठे, तेने घणा चाकर नफरो होय ठे, तथा ते अत्यंत गुणी कहेवाय ठे.

हवे हाथनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे ठे.

जे माणसना हाथ ठेक घुंटण सुधी लांबा अने दरवाजानी जोगल सरखा सीधा होय ठे, ते माणसने अत्यंत गुणी जाणवो, तथा जेना हाथ टुंका होय, तेने धन रहित जाणवो.

हवे कंठनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे ठे.

जेनो कंठ शंखना आकार सरखो होय, तेने उत्तम जाणवो; तथा जेनो कंठ मयूर, उंट अने बगलाना कंठ जेवो होय, तेने अनिष्ट जाणवो तथा ते माणस हमेशां पराधीनपणुं जोगवे ठे.

वली जेनो कंठ टुंको तथा जरेला कुंज सरखो होय, तेने पण उ[illegible]णवो; वली जेनो कंठ बहु

ळथी दुःखी थाय, अने पहेलां दुःखी होय, तो पाछळथी सुखी थाय छे.

हवे दांतनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे छे.

जेना मुखमां बत्रीशे दांत होय, ते माणस राजा थाय छे, तथा जेना मुखमां एकत्रीश दांत होय, ते मंत्री थाय छे, त्रीश दांत जेना मुखमां होय, ते सुखी थाय छे; तथा तेथी जेम ओछा ओछा दांत होय तेम तेम तेने अनिष्ट फलो मले छे. जेना दांत छुटा छुटा होय, ते माणस विद्वान् थाय छे, जेना दांत अत्यंत मलेला होय, ते मूर्ख रहे छे, जेना दांत सफेद रंगना होय, ते लोकोमां घणुं मान मेलवे छे तथा जेना दांत लाल रंगना होय, ते माणस लंपट होय छे, जेना आगलना दांत बहार नीकलेला होय, ते माणसने भाग्यशाली जाणवो.

वली जेना दांतनी नीचली हार उपरना दांतनी हारथी दूर जती होय, तेने धन रहित जाणवो; जेना दांत पर हमेशां दुर्गंधी मेल भराय, तेने अत्यंत दरिद्री जाणवो; जेना दांतनो रंग पीलो होय, तेने कपटी जाणवो.

तथा जेनुं तालवुं हमेशां भीनुं रहे, ते सुखी थाय; वळी जेने मुखमां गळेला उष्ण आदि पदार्थो तालुने लाग्याथी पण तेनो स्पर्श न जणाय, ते माणसनुं तत्काल मृत्यु थाय.

हवे नासिकानां लक्षणोनुं स्वरूप कहे छे.

जेनी नासिका वांकी तथा विषम होय, ते माणस भाग्यहीन तथा धनहीन थाय छे, अने अंते ते अत्यंत दुःखी थाय छे.

जेनी नासिका पीळी होय, तेने कार्योमां धीरो जाणवो, तथा जेनी नासिका हाथीनी सरखी होय तेने अत्यंत भक्तिभाववाळो जाणवो.

वळी जेनी नासिका पोपटनी चांच सरखी होय, तेने मोटो भाग्यशाळी राजा जाणवो, तथा जेनी नासिका दीपकनी शिखा सरखी होय, तेने पण उत्तम जाणवो.

वळी जेनी नासिका सिंहनी नासिका सरखी होय, तेने धनवान् अथवा शूरो जाणवो.

हवे नेत्रोनां लक्षणनुं स्वरूप कहे छे.

जेनां नेत्रो विशाळ होय, ते मोटो भाग्यशाळी राजा थाय; वळी जेनी आंखोना खुणाउ लाल रंगना

होय, ते माणस कुटुंबमां बहु राग (प्रीति)वालो होय; वली जेनी आंखो लांबी होय, ते मंत्री थाय, तथा जेनी आंखो गोल आकारवाली होय, ते शूरो थाय; वली जेनी आंखो कुटिल होय, ते माणस दुराचारी होय, पीली आँखोवालो रोगी होय, कमल सरखी आंखो· वालो धनवान् अने ध्यान धरनारो थाय; वली जेनी आंखो बिलाडा जेवी होय, तेने लंपट जाणवो, तथा जेनी आंखो सुवर्ण सरखी होय, ते धनवान् थाय, तथा तेने राजा तरफथी घणुं मान मले; वली जेनी आंखो पारा सरखी होय, तेने पण उत्तम जाणवो, तथा जेनी आंखो मत्स्य सरखी होय, तेने राजा जाणवो; वली जेनी आंखो मांजरी होय, तेने पण उत्तम नहि जाणवो, जेनी आंखो त्रांसी होय, ते पण दरिद्री थाय, तथा जेनी एक आंख गएली होय, ते कपटी अने निर्बुद्धि होय.

हवे भमरोनुं स्वरूप कहे छे.

जेनी भमरो रोमवाली तथा तलवार जेवी वांकी होय, तेने गुणवान् माणस जाणवो, तथा जेनी भमर सीधी अने छुटां छुटां रोमवाली होय, तेने द-रिद्री जाणवो; वली जेनी भमर तमाम नीची होय,

तेने धन गुमावनारो तथा निर्बुद्धि जाणवो; वली जेनी भमरना वालो भूरा रंगना होय, तेने लंपट जाणवोः वली जेनी भमरो बहुज जाडी होय, तेनुं आयुष्य टुंकुं होय छे.

हवे कपालनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे छे.

जेनुं कपाल विशाल होय, ते मोटी पदवीने मेलवी शके छे, तथा जेनुं कपाल नानुं होय, तेनुं आयुष्य तथा बल हीन थाय छेः वली जेनुं ललाट विषम होय, ते धनहीन थाय, तथा जेनुं ललाट वांकुं होय, ते अपमान पामे तथा धननो नाश करे, जेना ललाट पर केशो उगे, तेने कुलनो नाश करनारो जाणवो; वली जेना कपाल पर हाथ फेरववाथी जो ते खर-बचकुं लागे, तो तेने भाग्यशाली जाणवो तथा जो तमाम लीसुं लागे, तो तेने दरिद्री जाणवो; वली जो कपाल अर्धचंद्र सरखुं होय, तो तेने घणा सुखभोगनो विलासी जाणवो, तथा जेनुं भाल हमेशां तेज करतुं होय, तेने धनवान् जाणवो, जेनुं भाल हमेशां शीतल रहेतुं होय, तथा दुःख्या करतुं होय, तेने दुःखी तथा रोगी जाणवो.

होय छे, ते राजा तरफथी पण मान मेलवी शके छे.

हवे हाथनी रेखाउंनुं विस्तारथी स्वरूप कहे छे.

पहेली आयुष्य रेखा करत्न आगलथी शरु थइने जेटली आंगलीउं उलंगी जाय, तेटलां पचीस पचीस वर्षोनुं आयुष्य जाणवुं. पछी बीजी रेखा तेनी जोडेथी करत्न आगलथी नीकलीने अंगुठा तथा तर्जनीनी वच्चे जाय छे, ते जो संपूर्ण रीते पसार थएली होय, तो तेने घणुं धन मले छे. हवे मणिबंधथी एक रेखा चालीने जो ते उपर कहेली रेखा साथे मलेली होय, तोपण ते बहुज धनवान् थाय, पण ते लोभिष्ट थाय. तथा मणिबंधथी नीकलेली बीजी रेखा नीकलीने पण जो तेनीज साथे मली होय, तो ते धनवान् थाय छे, पण जो उपरनी रेखा साथे मली न होय, तो धन मले, अने पाछुं ते चाल्युं जाय छे; वली रेखावालो माणस पोते कमावेलुं धन पोतेज जोगवे छे.

वली ते रेखाउंनी वच्चे चामर, श्रीवत्स, ध्वज, छत्र, अंकुश, सिंह, कमल, धनुष्य, दंरु, चक्र अने गदाना आकारो होय, ते माणस चक्रवर्त्ती राजा थाय; वली टचली आंगलीना टेरवा पर जो चक्रनुं चिह्न होय, तो

जेना हाथमां उलूखल[1] अने मुशलनी[2] रेखा होय, तेने सामुद्रिक शास्त्र प्रमाणे कृपण जाणवो.

हवे पुरुषना पगनी रेखाउंनुं स्वरूप कहे छे;

जेना पगमां ऊर्ध्वरेखा होय, ते माणस अत्यंत धनवालो तथा भाग्यशाली थाय, पण जो ते त्रुटेली होय, तो ते निर्भागी थाय.

वली जेना पगमां रथ, छत्र, बाण अने चक्र होय, ते मोटा राजानी पदवी मेलवी शके; वली जेना पगमां अंकुश अने कुंडलनो आकार होय, ते दिवाननी पदवी लइने राजा तरफनुं अत्यंत मान पामे छे.

हवे स्त्रीउंनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे छे.

जे स्त्रीना पगनां तलीयांउ लाल होय, तेने उत्तम जाणवी अने ते पतिव्रता होय, तथा राजाने योग्य होय छे.

वली जे स्त्रीना पगनी आंगलीउ एक बीजी साथे मली गयेली होय, ते स्त्री राजद्वारने शोभा- छे, तथा पुत्रवती थाय छे.

---

१ खांडणीयो. २ सांबेला आकारनी.

वली जे स्त्रीनी पगनी तर्जनी आंगली बीजी आंगलीउ करतां वधती होय, ते ससरा, सासु अने पतिने पण प्रिय लागे छे.

जो तर्जनी आंगली करतां तेनी पगनी मध्य आंगली वधेली होय, तो ते बहुज अहंकारी थाय.

वली जे स्त्रीनी पगनी अनामिका आंगली सर्वथी मोटी होय, तेने अत्यंत उत्तम फल मले छे. तथा जे स्त्रीनी पगनी टचली आंगली सर्वथीमोटी होय, ते स्त्री स्वजन संबंधीउमां अत्यंत मान मेलवे छे.

वली जे स्त्रीना पगनी सघली आंगलीउ नानी होय, ते स्त्री मर्यादामां रही शकती नथी. जो पगनी टचली आंगलीथी पण अनामिका आंगली नानी होय, तो तेवी स्त्री कदाच रूपाली होय, तोपण तेणीने परण्या पछी पण तजवी; केमके तेवी स्त्री अंते दगो दइने पतिने तजीने चाली जाय छे.

वली जे स्त्रीनी पगनी वचली आंगली सर्वथी नानी होय, ते स्त्री कोइ पण पर पुरुषनो संग करे नहि.

वली जे स्त्रीना पगनी तर्जनी आंगली सर्वथी नानी होय, तोपण तेने परण्या बाद पण तजवी, केमके तेवी स्त्री हमेशां पर पुरुष साथे विलास कर्या करे छे.

हवे स्त्रीनी जंघानुं स्वरूप कहे छे.

जे स्त्रीना पगनी जंघाओ गोल, अरिसा जेवी चलकती तथा मांसयुक्त होय, ते स्त्री उत्तम जाणवी; तथा जे स्त्रीनी जंघा पातली अने विषम होय, तेने नठारी जाणवी; जे स्त्रीनी जंघा पर घणा केशो होय, तेने पति तथा धननो क्षय करनारी जाणवी.

हवे स्त्रीनी पीठनुं स्वरूप कहे छे.

जे स्त्रीनी पीठनो भाग सरखो होय छे, ते स्त्री पोताना पति पर अत्यंत प्यार राखे छे; जे स्त्रीनां नितंबस्थलो अत्यंत निविड होय, ते स्त्री पोताना भरतारनो प्रेम मेलवी शके नहि, तथा स्वेछाचारिणी थाय.

जे स्त्रीनी नाभि गंभीर होती नथी तथा जेनुं उदर घडाने आकारे होय छे, तेनी साथे कदि पण व्यवहार करवो नहि. जे स्त्रीनां कुच (स्तनो) छातीमां बेसी गयेलां होय, तथा उपरथी बराबर देखातां न होय, ते स्त्रीने अनिष्ट जाणवी; तथा तेने वंध्यापणानो दोष होय; वली जे स्त्रीनो कंठ लांबो होय तथा जेणीनी गति बहु उतावली होय, तेने निर्भागिणी जाणवी, तथा ते हमेशां परघरे भम्या करे छे, अने नीच पुरुष साथे पण कामक्रीडा करे छे.

वली जे स्त्रीना हाथ लांबा होय, ते दरिद्री होय, तथा जेणीना हाथ टुंका होय, ते गुणोथी हीन होय; वली जे स्त्रीना होठ काला होय, ते स्त्री पतिरहित थाय; वली जे स्त्रीना गाल कूवा जेवा ऊंडा होय, ते स्त्री बहुज गुस्सावाली थाय, तथा ते परपुरुष साथे प्रेममां पडे; वली जे स्त्रीना गाल ऊंचा अने जाडा होय, ते स्त्री पतिने दगाथी मारे, अने पर पुरुष साथे प्रेममां पडे; जे स्त्रीना दांत होठनी बहार नीकलेला होय, ते स्त्री अंते विधवा थाय; जे स्त्रीनी नासिका वांकी होय, ते स्त्री भरतारने बिलकुल वहाली लागती नथी; वली जे स्त्रीनी नासिका नानकडी अने चीपटी होय, ते स्त्री तुरत विधवा थाय छे, तथा पर पुरुषनी साथे चाले छे; वली जे स्त्रीनी जीभ श्याम रंगनी होय, ते शंखणी कहेवाय, तथा जेणीनी जीभ श्वेत रंगनी होय, ते दासी थाय; वली जे स्त्रीनुं तालवुं श्याम रंगनुं होय, ते भरतारने कष्टकारी थाय; जे स्त्रीनी आंखो पीला रंगनी होय, ते महापापिष्ठ होय; वली जे स्त्री शरीरमां तमाम पातली होय, ते भर्त्तारने दुःखदायी थाय, अने तेने पति साथे बने नहि; जे स्त्रीनी भमर

सीधी होय, ते स्त्री पति पर प्रेम करे नहि. जे स्त्री-
ना कान नाना होय, ते स्त्री दुर्भागिणी तथा
धनने नाश करनारी थाय. जे स्त्रीनुं कपाल बहुज
नानुं होय, ते स्त्रीने अपशकुनयुक्त जाणवी; वली
जे स्त्रीनुं ललाट बहुज पोहोलुं होय, ते व्यभिचारि-
णी होय, माटे तेणीनी साथे व्यवहार करवो नहि;
वली जे स्त्रीनुं मस्तक बहुज नानुं होय, ते स्त्रीने
दुर्भागिणी जाणवी; तथा जे स्त्रीनुं मस्तक अत्यंत
मोटुं होय, तेने मूर्ख जाणवी. जे स्त्रीना वाल भूरा
रंगना, कठोर, जाडा अने टुंका होय, ते स्त्री दुरा-
चारी तथा परिवारनो नाश करनारी, अने पतिने
दुःख आपनारी जाणवी; वली जे स्त्रीना मस्तकमां
केशो तमाम बुटा बुटा होय, ते पण धन धान्य
आदिकनो नाश करे छे; वली जे स्त्रीना केशो का-
बरचितरा होय, ते अत्यंत व्यभिचारी होय; तथा
जेना केशो जरा रताश पर तथा जाडा होय, ते तु-
रत विधवा थाय छे.

जे स्त्रीना केशो सीधा, सूक्ष्म अने चीकाशवाला
होय, ते तिव्रता तथा महासती अने प
पर प्रेम जाणवी.

जगोए मान वधे छे, अने ते बहुज दानेश्वरी थाय छे; वली जे स्त्रीनुं तालवुं हमेशां लुखुं रह्या करे छे, ते निर्बल संतानोने जन्म आपे छे; वली जे स्त्रीनुं तालवुं खरबचडुं होय, ते अत्यंत विषयी होय, अने घणा पुरुषो सेववाथी पण तेणीने संतोष थतो नथी. जे स्त्रीने त्रीश दांतो होय, ते मोटा भाग्यवाली थइने भरतारने अत्यंत प्यारी थइ पडे छे, तथा जे स्त्रीना दांतो छुटा छुटा होय, तेणीना पर भरतारनो अत्यंत प्रेम होय. जे स्त्रीना दांतो दाडमनी कली सरखा होय छे, ते स्त्रीने पतिव्रत पालनारी जाणवी. जे स्त्रीना दांतोनी उपली हार नीचली हारनी उपर आवती होय, ते स्त्रीने सौभाग्यवाली जाणवी. जे स्त्रीना दांतो ऊंचा तथा एकबीजा साथे बहुज मलीने रहेला होय, तेणीने बीकण अने बुद्धि विनानी जाणवी. जे स्त्रीना बत्रीशे दांतो एक सरखा लांबा होय, ते राजानी राणी थइने, पति तरफनो प्रेम संपादन करे. जे स्त्रीनो नीच घरमां अवतार थयो होय, पण जेणीना दांतो स्वभावथीज गुलाबी रंगनी झांय मारता होय, तेणीने अत्यंत गुणवाली तथा ध   भ्भारनारी जाणीने तुरत परणवी. जे

लोकोमां तेनी कीर्त्ति फेलाय छे. जे स्त्रीना गाल कुवा जेवा ऊंडा होय, ते पर पुरुष साथे विलास करवानी बहुज अभिलाषा राखे छे अने पतिने अत्यंत कष्टकारी थइ पडे छे. जे स्त्रीना गालनी चामडी कर्कश अने बहुज जाडी होय, ते धननो अनें कुटुंबनो पण नाश करे छे, माटे तेवी स्त्रीने परण्या बाद पण घरमां राखवी नहि; वली जे स्त्रीना गालो अरिसा सरखा तेजयुक्त कांतिवाला होय, ते स्त्री घरनी संपदा वधारे छे, तथा पुत्रादिकने पण सुखदायक थाय छे. जे स्त्रीना होठ लाल रंगना होय, तथा धनुष्य सरखा अर्ध गोल आकारवाला होय, ते स्त्री सुख संपदाने विस्तारे छे, तथा भरतारने पण अत्यंत सुख आपे छे. जे स्त्रीना होठ जाडा तथा थोडा खुल्ला रहे छे, ते स्त्री कुटुंबने दुःखदायक निवडे छे. जे स्त्रीना खभा पर शंख अथवा चक्रनी निशानी होय, ते स्त्रीने पद्मिनी जाणवी. जे स्त्रीना खभानी नीचेना भागना बाहु पर स्वस्तिकनुं चिह्न होय, ते स्त्रीने हमेशां लक्ष्मी लावनारी, तथा सुपुत्रोने उत्पन्न करनारी जाणवी. जे स्त्रीना कंठमां त्रण रेखाउ होय, तेने उत्तम भाग्यवाली जाणवी;

वन होय, ते स्त्रीने पोताना भरतार तरफथी अतिशय सुख मळे छे. जे स्त्रीना डाबा स्तन उपर उखल अथवा मुशलनुं चिह्न होय, ते स्त्रीने दुराचारिणी, व्यभिचारिणी तथा कुलनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनां स्तनोनी डींटडीओ तमाम श्याम रंगनी होय, ते धननो नाश करे, पण जे स्त्रीनां स्तननी डींटडीओ जरा काली अने रताशनी झांय मारती होय, ते स्त्रीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनां स्तनोनी डींटडीओमांथी प्रसव वखते पण दूध वहेतुं नथी, ते स्त्रीने पुत्रादिकनो क्षय करनारी जाणवी. जे स्त्रीनां बन्ने स्तनोनी वच्चेना भागमां देवमंदिरनुं चिह्न होय, तेणीने चक्रवर्तीनी पट्टराणी जाणवी. जे स्त्रीनां स्तनो चपटां होय, तेणीने वांझणी जाणवी.

हवे जे स्त्रीना उदर पर त्रण वलीओ होय, तेणीने उत्तम जाणवी; पण जो तेओमांथी एक पण खंडित थयेली होय, तो तेणीने तुरत विधवापणुं मळे छे. जे स्त्रीनुं पेट घडा सरखुं उंचुं तथा स्तनोनी अने पेटनी उंचाइ सरखी होय, तेणीने शंखिनी तथा दुर्भागिणी जाणवी. जे स्त्रीनो उदरनो भाग गंभीर अने उपरथी जणाय तेवो न होय, ते स्त्रीने उत्तम

णवी. जे स्त्रीना उदरनी जमणी बाजुए धनुष्यनुं चिह्न होय, तेणीने राणी सरखुं सुख भोगवनारी जाणवी. जे स्त्रीना उदर पर घणाज वाल उगेला होय, तेने राक्षसी समान जाणवी, अने ते स्त्री कुटुंबनो नाश करीने पोते एकली कोइ पर पुरुष साथे अत्यंत विलास भोगववामां व्यभिचारिणी थाय छे, पण जे स्त्रीना उदर पर सूक्ष्म अने न जणाय तेवां रोम होय, ते स्त्रीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीना उदरनो भाग अत्यंत कुवानी पेठे अंदर उतरी गयेलो होय, तेणीने दुर्भागिणी तथा पतिनो द्वेष करनारी जाणवी. जे स्त्रीनो उदरनो भाग खाडा खबुचडावालो होय, तेणीने धनमालनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना उदरमां हमेशां व्याधि रहेती होय, ते स्त्रीने वांझणी जाणवी.

हवे जे स्त्रीनी नाभि गंभीर होय, तेणीने अत्यंत उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनी नाभि मांहेथी कमलपुष्प जेवो मनोहर सुगंध नीकलतो होय, अथवा कस्तुरीना जेवी अत्यंत खुशबोदार सुगंधी नीकलती होय, ते स्त्रीने पद्मिनी जाणवी, के जेवी स्त्री हालना वखतमां मलवी बहुज दुर्लभ छे. जे स्त्रीनी नाभि गोल आकारनी तथा लीला रंगनी झांय मारती

होय, ते स्त्रीने नीच कुलमां उत्पन्न थयेली जाणवी. जे स्त्रीनी नाभि मांहेथी वाल नीकलेला होय, ते स्त्रीने राक्षसी सरखी कुल तथा धननो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी कटि पातली तथा मनोहर होय, ते स्त्रीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनी केरू बहुज विस्तारवाली होय, तेणीने वांझणी जाणवी. जे स्त्रीनी केरू बत्रीशथी मांमीने चालीश आंगलना परिघना विस्तारनी होय, ते स्त्रीने अत्यंत उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनी केरू तेथी उंठी पातली होय, तेणीने अत्यंत व्यभिचारिणी जाणवी. जे स्त्रीनी केड उपरना प्रमाणथी बहुज मोटी होय, ते स्त्रीने धन विगेरेनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी केरू नितंब भागने (केरूनी पाछलना भागने) जुदा करी शकती नथी, ते स्त्रीने मूर्ख तथा सर्व साथे कंकास करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी केरू पर अत्यंत मांस जामेलुं रहेतुं होय, ते स्त्रीने पुत्रोनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी केरू पर हाडकांउना टेकराउ नीकलेला होय, ते स्त्रीने पतिनो तथा कुलनो पण नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना पेरूना भाग पर बिलकुल वाल उगता न होय, ते स्त्रीने वांझणी जाणवी. जे स्त्रीनुं

पेरुं उंचुं नीचुं टेकरावालुं होय, ते स्त्रीने दरिद्री जाणवी. जे स्त्रीनुं पेडुं सपाट तथा कोमल होय, ते स्त्रीने राजानी पट्टराणी जाणवी. जे स्त्रीना पेरु परना वालोमां चक्रनो आकार होय, तेणीने वासुदेवनी मुख्य स्त्री जाणवी. जे स्त्रीना पेडुना वालमां नमरानो आकार होय, तेणीने कुलनुं नक्षण करनारी राक्षसी सरखी जाणवी. जे स्त्रीना पेरुना वालमां शंखनी निशानी होय, तेणीने चक्रवर्तीनी पट्टराणी जाणवी. जे स्त्रीनुं पेरुं अत्यंत कठिन अने मांस विनानुं होय, तेणीने डुर्नागिणी जाणवी. जे स्त्रीनी योनि कमलनी पीठना आकारनी होय, ते स्त्रीने धननी तथा पुत्रोनी वृद्धि करनारी जाणवी; वली जे स्त्रीनी योनि कोमल होय, ते स्त्रीने पण उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनी योनि लांबी होय तेणीने डुर्नागिणी तथा कुलनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी योनिनो जमणो नाग उंचो होय, ते स्त्री घणा पुत्रोने जन्म आपे, तथा जे स्त्रीनी योनिनो मावो नाग उंचो होय, ते घणी पुत्रीउने जन्म आपे. जे स्त्रीनी योनि वहुज उंमी होय, ते स्त्री वंध्या होय. जे स्त्रीनी योनि पर दक्षिणावर्त नमरो होय, ते स्त्री

पुत्रवती, धनवती तथा गुणवती होय. जे स्त्रीनी योनि कठोर होय, ते स्त्री दुर्भागिणी जाणवी. जे स्त्रीनी योनि नीचेना भागसा वधारे गयेली होय, ते स्त्रीने अत्यंत व्यभिचारिणी जाणवी. जे स्त्रीनी योनिनो रंग गुलाव सरखो होय, ते स्त्रीने उत्तम पद्मिनी सरखी जाणवी. जे स्त्रीनी योनिनो रंग श्वेत होय, ते स्त्रीने मूर्ख जाणवी. जे स्त्रीनी योनिनो रंग कालो होय, ते स्त्रीने धननो नाश करनारी जाणवी.

हवे जे स्त्रीनां नितंवस्थलो (केडनी पाछलना भागो) अत्यंत विस्तारवालां अने मांसथी वहुज भरेलां होय, ते स्त्रीने प्रायः वांझणी जाणवी. जे स्त्रीनां नितंलस्थलो तमाम उदर तथा पीठनी साथेज मली गयेलां होय, अने पीठ तथा तेउनो तफावत देखातो न होय, ते स्त्रीने धन धान्यनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना नितंवो पर वाल उगेला होय, तेने राक्षसी जाणीने घरमां राखवीज नहि. जे स्त्रीना नितंवो पर करचली पडती होय, ते स्त्रीनो तुरत त्याग करवो, केमके ते स्त्री घरमां होवाथी धननी हानि थाय छे. जे स्त्रीना नितंवो गोल अने मांसथी पुष्ट तथा खाडा खबुचडा विनाना होय, ते स्त्रीने

शंखिनी जाणवी. जे स्त्रीना साथलो बहुज कठिन होय, ते स्त्रीने राक्षसी समान जाणवी, अने तेथी ते कुलनो नाश करे. जे स्त्रीना साथलो हमेशां पसीनाथी भीना रहेता होय, तेणीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीना साथलो पर बिलकुल रोम न होय, तेणीने धन तथा विद्यानो पण नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना घुंटणो स्रावक्ष सरखा तथा गोल आकारना होय, ते स्त्रीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीना घुंटण पर वाल उगेला होय, तेणीने डाकण समान जाणवी अने तेथी तेणीनो तुरत त्याग करवो, नहितर कुटुंबनो नाश थाय छे. जे स्त्रीना घुंटण पर बहुज मांस होय, ते स्त्रीने लक्ष्मीनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना घुंटणोनो भाग बिलकुल जणातोज न होय, अने ते साथलना भागो साथे मली गयेलो होय ते स्त्री पतिनो नाश करे. जे स्त्रीना घुंटणोनी वच्चे मत्स्यनुं चिह्न होय, ते स्त्रीने पद्मिनी जाणवी. जे स्त्रीना घुंटण पर नकुल (नोलीयानुं) लंछन होय, ते स्त्रीने शंखिनी जाणवी. जे स्त्रीना घुंटणनी जमणी बाजुए रणस्तंभनुं चिह्न होय, ते स्त्री राजाने घेर जइने रणसंग्राममां पोताना स्वामीनो

जय करावे. जे स्त्रीना घुंटणनी डावी बाजुए रणस्तंभनुं चिह्न होय, ते स्त्री राजाने घेर जइने रणसंग्राममां ते राजानो नाश करावे. जे स्त्रीना घुंटणमां वच्चे खाडो होय, ते स्त्रीने तुरत विधवापणुं मळे. जे स्त्रीना घुंटणनी जमणी बाजुए हाडकानो भाग घणोज बहार नीकळेलो होय, ते पोताना स्वामीथी दूर रहीने पर पुरुषने सेववानी इच्छा करे छे. जे स्त्रीना घुंटणनी डावी बाजुए भमरानुं चिह्न होय, ते स्त्रीने दुर्भागिणी जाणवी. जे स्त्रीना घुंटणो उपरथी अणीवाळा होय, ते स्त्रीने चपळ जाणवी. जे स्त्रीना घुंटणमां ऊर्ध्व रेखा होय, ते स्त्रीने कुळनो नाश करनारी जाणवी.

हवे जे स्त्रीनी पगनी जंघा आंबानी गोठलीना आकार जेवी तथा चळकता आरिसा सरखी होय, तेणीने उत्तम जाणवी. जे स्त्रीनी जंघा पर वाळ घणा उगेला होय, तेणीने मातपिता तथा ससराना कुळनो पण नाश करनारी अने लक्ष्मीनो पण नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीनी जंघाओमां चक्रनुं, धनुष्यनुं अने श्रीवत्सनुं चिह्न होय, तेणीने अत्यंत उ-

वच्चे छिद्रो देखातां होय, अने ते एक वीजाथी घणांज छेटां छेटां होय, तो तेणीने जरतार तथा स-सराना समस्त कुटुंवनो नाश करनारी जाणवी. जे स्त्रीना गुल्फो (घुंटीउं) गूढ अने वाल विनाना होय, तेणीने अत्यंत उत्तम जाणवी. जे स्त्रीना गुल्फो पर वाल उगेला होय, अने तेनो आकार जो जमराना जेवो होय, तो तेणीने पिशाचणी सरखी जाणीने दूर तजवी. जे स्त्रीना पगना अंगुठा पर घणा वालो उगेला होय, ते वन्ने कुलोनो नाश करनारी थाय. जे स्त्रीनी टचली आंगली सुंदर अने लाल नखोवा-ली होय, ते स्त्री उत्तम जाणवी. जे स्त्रीना मावा पगने तलीये ऊर्ध्व रेखा होय, अने ते पगनी पींनी पासेथी चालीने वचमां फाट पड्या विना अंगुठा अने तर्जनी आंगलीनी वच्चे आवेली होय, तो ते स्त्रीने पद्मिनी जाणवी. जे स्त्रीना पगनुं तलीयुं खर-वचडुं अने कठोर होय, ते स्त्रीने अत्यंत व्यजिचा-रिणी जाणवी. जे स्त्रीना पगनां तलीयां पर जमरानो आकार होय, तेणीने पुत्र तथा पतिनो नाश कर-नारी जाणवी. जे स्त्रीना पगनां तलीयां सुकुमाल होय, ते स्त्री हमेशां सौजाग्यवंती तथा पति विगेरे
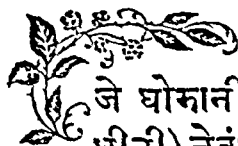
हवे अश्वोनां चिह्नोनुं स्वरूप कहे छे-

जे घोड़ानी ऊंचाइ (आगला पगथी पीठ सुधीनी) नेवुंथी पंचाणुं आंगल सुधीनी होय, तेने उत्तम जातिनो घोड़ो जाणवो; तथा जेनी ऊंचाइ तेथी अधिक होय, तो तेने लक्ष्मीनो नाश करनारो जाणवो. वली जे घोड़ानी ऊंचाइ पंच्याशीथी नेवुं आंगल होय, तेने मध्यम जातिनो अश्व जाणवो; अने जे घोड़ानी ऊंचाइ तेथी पण ऊंची होय, तेने कनिष्ठ जातिनो एटले हलकी जातिनो घोड़ो जाणवो. जे घोडानी लंबाइ लांगूल (पुंछड़ा) सहित एकसो ने बे आंगुलनी होय, तेने उत्तम जातिनो घोडो जाणवो. तथा पंचाणुं आंगलथी मांडीने एकसो ने एक आंगुलनी जे घोडानी लंबाइ होय, तेने मध्यम जातिनो घोडो मानवो. जे घोड़ानी लंबाइ तेथी पण ऊंची अथवा वधारे होय, तेने लक्ष्मीनो नाश करनारो जाणवो. जे घोडाना मध्य भागनो (पेटनो) घेरावो एंशीथी पंच्याशी आंगल सुधीनो होय, तेने धननी वृद्धि करनारो उत्तम घोड़ो जाणवो, तथा जे घोड़ाना मध्य भागनो घेरावो तेथी

जे घोमाना जमणा कानमां जमरानुं चिह्न होय, तेने पण तेना स्वामीना कुलनो नाश करनारो जाणवो, पण जो तेना जमणा कानमां दक्षिणावर्त्त चक्रनुं चिह्न होय, तो तेना स्वामीने ते राज्य आदिक लक्ष्मीने मेलवनारो जाणवो. जे घोमाना जमणा कानमी अंदरनी वाजुए सफेद चाठुं होय, तेने उत्तम जातिनो घोडो जाणवो; पण ते सफेद चाठानी वच्चे लाल अथवा कालो माघ होय, तो तेने तेना धणीना द्रव्यनो तथा कुलनो नाश करनारो जाणवो. जे घोमानो मावो कान जमणा कानथी जरा नानो मोटो होय, तेने देशमां पण दाखल थवा देवो नहीं, केमके तेवो घोडो डुकाल अथवा मारी (मरकी) आदिक जयने उत्पन्न करे छे. जे घोमानो डावो कान जरा फाटेलो अने अंदरनी वाजुए सफेद माघवालो होय, तेने धन धान्यादिकनो नाश करनारो जाणवो. जे घोमाना डावा काननी उपरनी वाजुए शंखनुं चिह्न होय, ते घोमानो स्वामी वासुदेवपणाने नक्की पामे. जे घोडाना मावा काननी अंदरनी वाजुए घणा मसो होय, ते घोमो राज्यमां रहेवाथी राज्यनो नाश करे छे, तथा शत्रु तरफना

ज्ञयने उपजावे छे. जे घोडानो डावो कान उपरना ज्ञागमां अणीवालो न होय, तथा त्यां कंइ फाट पडी होय, तो तेवो घोमो धननो नाश करे छे, माटे तेवा घोमा पर स्वारी बिलकुल्ल करवी नहीं.

एवी रीते घोमाना कर्णनां लक्षणो कह्यां.

हवे तेनी आंखोनां लक्षणो कहे छे.

जे घोमानी आंखो परनी ज्ञमरो पर बिलकुल केश न होय, ते घोडाने कनिष्ठ घोमो जाणवो. जे घोमानी आंखो परनी ज्ञमरो पर घणाज केशो होय, अने ते लांबा वधीने आंखोने पण ढांकी देता होय, तेने धननो नाश करनारो जाणवो. जे घोमानी आंखो गोल अने तेना मोला बहार उपसी आवेला होय, तो तेने कुटुंब तथा लक्ष्मी आदिकनो नाश करनारो जाणवो. जे घोमानी आंखो अणीउवाली तथा चलकती अने सौम्य होय, तेने लक्ष्मीनो वधारो करनारो जाणवो. जे घोमानी आंखोनो रंग पीलाश पर होय, तेजे रोगी जाणवो. जे घोमानी आंखो अत्यंत सांकडी तथा मांजर रंगनी होय, तेने पण मरकी आदिकनो उपद्रव करनारो जाणवो. जे घोमानी एक आंख बीजी आंख करतां मोटी अने ज्ञयानक होय,

तेने राजाए पोताना उपयोगमां लेवो नहीं, केमके तेवो घोमो शत्रुउं तरफनो अत्यंत नय देखाडे छे. जे घोमानी आंखोनो रंग जरा रताश मारतो अने तेजवालो होय, तेने उत्तम जातिनो घोडो जाणवो; ते पर स्वारी कर्याथी लडाइमां शत्रुनो नाश थाय छे, तथा धननी वृद्धि थाय छे. जे घोमानी जमणी आंखमां चक्रनुं चिह्न होय, ते घोमो तेना स्वामीनी कीर्त्ति पृथ्वी पर फेलावे छे. जे घोमानी जमणी आंखना पोपचा पर शंखनुं चिह्न होय, ते घोडो खरीद करवाथी राज्य आदिकनी संपदा पोतानी मेले आवीने नेटे छे. जे घोडानी जमणी आंख फुटेली अथवा हमेशां अत्यंत मेलवाली (पीयावाली) रहेती होय, तेवो घोडो अत्यंत नुकशानकारक होय छे, माटे तेवो घोडो राखवो नहीं. जे घोडानी वन्ने आंखोनां पोपचां पर बीजना चंद्रने आकारे चिह्न होय, ते घोडो फक्त चक्रवर्त्तीनेज उपयोगमां आवे छे; अर्थात् तेवा घोडा पर बीजो कोइ स्वारी करी शके नहीं. जे घोडानी डावी आंखना पोपचा पर सफेद डाघो होय, ते घोडो धननो नाश करे छे. जे घोडानी वन्ने आंखो हमेशां मलिन (पीयावाली) होय छे;ते घोडो चाल

त्तवे ठे. जे घोमानी नासिकानुं जमणुं द्वार माबी नासिका करतां जरा मोटुं होय, ते घोडो लक्ष्मीनो नाश करे ठे. जे घोमानी जमणी नासिकाना द्वार पर सफेद चाठुं होय, तेने उत्तम जातिनो तथा कुटुं-बनी वृद्धि करनारो घोमो जाणवो. जे घोमानी ज-मणी नासिका पर कमलना आकारनुं चिह्न होय, तेवो घोडो तेना स्वामीने राज्य आदिक संपदानो लाज मेलवी आपे ठे. जे घोमानी जमणी नासिका पर मत्स्यना आकारनुं चिह्न होय, ते घोमो पाणीमां पण सुखेथी तरी शके ठे, तथा तेना स्वामीने ल-क्ष्मीनी वृद्धि करे ठे. जे घोमानी जमणी नासिका पर चक्रनुं लंठन होय, तेवो घोमो पुत्र परिवारनी वृद्धि करे ठे. जे घोमानी माबी नासिका पर त्रिशूलना आकारनुं चिह्न होय, तेवो घोमो लमाइ आदि-कमां शत्रुने अर्जुननी पेठे जय पमाडे ठे. जे घो-मानी डाबी नासिका पर जमरानुं चिह्न होय, तेवो घोडो तेना स्वामीनुं संशयरहित बार मासनी अंदर मृत्यु उपजावे ठे. जे घोडानी माबी नासिका पर वदा-मना आकारनुं लंबगोल सफेद चाठुं होय, तेवो घोमो कीर्त्तिनो नाश करे ठे, माटे तेवा घोडाने सर्प-

रवानी थाय बे, तथा तेथी लक्ष्मी, कीर्त्ति विगेरेनो वधारो थाय बे. जे घोमाना मुखमांथी कटु (कमवो) श्वास नीकले बे,ते कुटुंबनी तथा लक्ष्मीनी हानि करे बे. जे घोमानो श्वास तमाम शीतल होय बे, ते लमाइमां शत्रु तरफनो पराजव आपे बे. जे घोमानो श्वास कवोष्ण (थोमो उष्ण) होय बे, ते तेजी तथा चिंतवेलुं कार्य करी आपनारो होय बे. जे घोमानो श्वास अत्यंत उष्ण होय बे, ते तेना स्वा-रनुं कोइ वखते पण मृत्यु करे बे. जे घोमाना दांतो दामीमनी मोटी कलीओ सरखा जरा लालाश रंगना अने सफेत होय बे, तेवो घोमो तेना स्वा-मीने सार्वजौमनुं (चक्रवर्त्तीनुं) राज्य अपावे बे. जे घोडाना दांतोनो रंग पीलो होय बे, ते डुकाल आदिकनुं देशमां संकट उपजावे बे, माटे तेवा घोमाने देशमांथी पण हांकी काढवो. जे घोडाना दांतो एक बीजाने मलीने रहेला होय बे, तेवो घोमो तेना स्वामीने धन आदिकनो लाज करे बे; पण जेना दांतो बुटा बुटा तथा खोखरा होय बे, तेवो घोडो तेना स्वामीनुं मृत्यु उपजावे बे. जे घोडाना दांतोनो रंग जरा आकाशना रंग सरखो तथा ते-

चिह्न होय, तो तेने लडाइमां शत्रुनो नाश करनारो जाणीने राजाए तेने निधानती पेठे घणीज साव-चेतीथी राखवो. एवी रीते तेना मुख आदिकनुं सामान्य लक्षण जाणवुं.

हवे तेना कंठनुं लक्षण कहे छे.

जे घोमाना कंठ पर सोनेरी रंगनो आजास मारती गुच्छादार तथा कोमल केशवाली होय, तेने उत्तम जातिनो अश्व जाणवो. जे घोमाना कंठ पर कर्कश (कठोर) अने तेज विनानी केशवाली होय, तेने कनिष्ट (हलकी) जातिनो अश्व जाणवो. जे घोमाना कंठ पर केशवाली बिलकुल न होय, तेने धननो नाश करनारो जाणीने दूरथीज तजवो. जे घोमाना कंठ पर बुटी बुटी तथा वच्चे आंतरावाली केश-वाली उगेली होय, तेने तेना स्वामीनुं मृत्यु सूचव-नारो जाणवो. जे घोमानी केशवाली लीला सोनेरी रंगनो आजास मारनारी होय, तेने देवांगी एटले देवताइ घोडो जाणवो. तेवो घोमो लक्ष्मी, कीर्त्ति तथा कुटुंबनी अत्यंत वृद्धि करे छे.

अत्रे प्रसंग होवाथी तेवा घोमानी कथा कहे छे. पूर्वे श्रीभृगुकच्छ (जरूच) नामे नगरमां सुरेंद्रदत्त
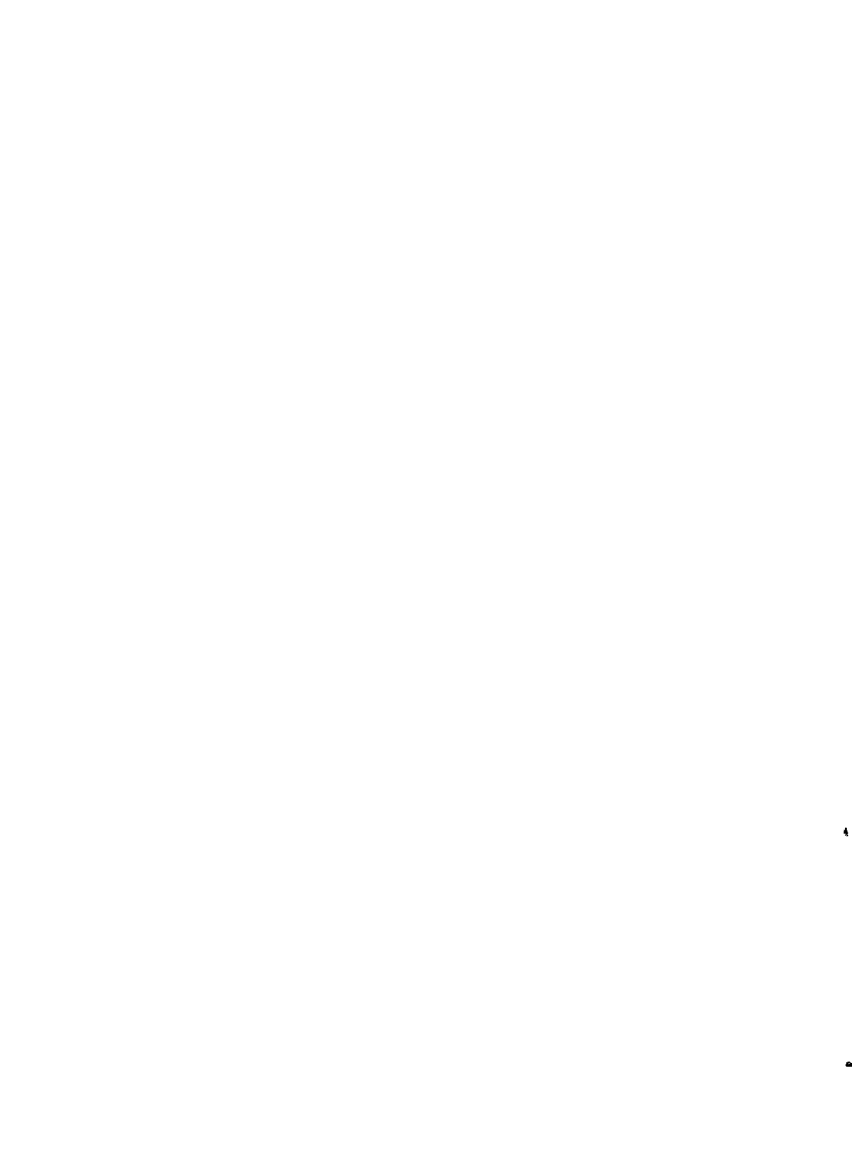
लाग्या के हे राजन्! आ नगरमां पूर्वे सोमशर्मा
एक विप्र रहेतो हतो, तेने स्वयंभूति नामनी
हती, ते ब्राह्मण वेदधर्मी हतो, तथा अनेक
आदिक क्रियाओ करीने जीवहिंसा करतो. ते
ममां तेनी स्त्री पण अनुमोदना करती. ते
सघला ब्राह्मणोनो गुरु कहेवातो हतो, अने तेन
प्रमाणे सघला ब्राह्मणो धर्मक्रिया करता हता.
अनुक्रमे ते मृत्यु पामी नरके गयो, तथा तेनी
ण मृत्यु पामीने नरके गइ. हवे ते ब्राह्मणनो
शर्मा नामे पुत्र हतो; तेणे पोताना पिताना
पछी ब्राह्मणोना आग्रहथी पोताना पितानुं क
चलाव्युं, तथा यज्ञादिक क्रिया करवा लाग्यो.
दहाडे तेणे अश्वमेध नामनो यज्ञ करवाने
णोने समजाव्युं, अने ते माटे तेणे ब्राह्मणोने
उत्तम जातिनो अश्व लाववाने कह्युं, तेथी
शोध करीने गंधार देशमांथी एक उत्तम जा
अश्व शोधी काढ्यो, तथा तेने यज्ञमां ह
नरकमां जवानो उपाय शोधी काढ्यो. पछी
घला ब्राह्मणोए एकठा थइने आ रेवा नदीन
ठा पर एक यज्ञमंडप उभो कर्यो, ते वखते दे

ते सांजली अमोए ते शेठने कह्युं के हे श्रेष्ठिन् ! ते अग्निशर्मा ब्राह्मण अजवी छे; तथा आवी रीतनां हिंसक कार्यो करीने ते नरके जवानो छे; वली आवती काले ते जे घोमानो होम करनारो छे, तेनी रक्षा माटे तथा हिंसक ब्राह्मणोने प्रतिबोधवा माटेज अमारुं अहीं आववुं थयुं छे, ते घोमो देवांगी छे, अने देवताएज ते अग्निशर्मानो नाश करवा माटे पोते घोमानुं स्वरूप धारण करेलुं छे; ते घोमो देवताइ छे, तेनुं चिह्न ए छे के तेनी केशवाली लीला सोनेरी रंगनी चलकती छे; अने तेवी केशवाली आ पृथ्वी परना घोमाओमां होती नथी. तेम तेनां लक्षणो पण सघलां उत्तम जातिना घोमानां छे. तेनुं विशेष स्वरूप तमोने आवती काले प्रजातमां जणाशे. एटलुं कही प्रजु मौन रह्या.

राजा तथा शेठ पोतपोताने स्थानके गया; शेठना मनमां तेज विचार घोलाया कर्यो, तथा क्यारे प्रजात थाय ? तेनो विचार करतो ते निद्रावश थयो. रात्रिने पाछले पोहोरे तेने स्वप्न आव्युं के ते घोमो पोताना द्वारमां बांधेलो छे, तथा तेथी पोतानी लक्ष्मी आदिकमां बहुज वधारो थयो छे.

करीने ते अग्निशर्माने बलता कुंडमां नाखी दीधो, जेथी ते मृत्यु पामी छठे नरके गयो, तथा त्यांथी नीकली अनंतो संसार रखडशे.

आवी रीतनुं आश्चर्य जोइ सघला ब्राह्मणो तो नयनीत थया, तथा अमारुं शरण लइने हाथ जोडीने बेठा. पछी ते घोडाए पोतानुं नयंकर रूप समावी दीधुं; तथा त्यारथी ब्राह्मणो पण नरसिंहरूपने पूजवा लाग्या. ते वखते केटलाक ब्राह्मणोए अमारी पासे दीक्षा लीधी, तथा केटलाकोए श्रावकव्रत अंगीकार कर्यां. पछी अमो सघला परिवार सहित अमारे स्थानके आव्या. पछी ते घोडो पण कमलशा शेठने घेर तेमनी साथे गयो, तथा त्यां केटलोक काल रहीने पाछो पोताने दिव्य स्थानके गयो. ते घोडाना प्रनावथी ते शेठने घेर लक्ष्मी आदिकनी अत्यंत वृद्धि थइ. अंते कमलशा शेठे तथा चंद्रशेखर राजाए पण दीक्षा लीधी अने घणो काल तपस्या करी स्वर्गे गया, तथा त्यांथी चवी महाविदेहमां जइ मोक्ष जशे.

आवी रीतनुं वृत्तांत सांनलीने सुरेंद्रदत्त राजाए तथा तेनी स्त्री चंद्रकांताए पोताना पुत्र सूर्यकांतने

राज्य सोंपीने दीक्षा लीधी, अने प्रभु पण विहार करीने अन्य स्थानके गया.

पाछलथी सूर्यकांते पण प्रभुए जे जगोए देशना दीधी हती, ते जगोए एक मनोहर स्तंभोथी सुशोभित वे मालवालुं रेवा नदीना जमणा कांठा पर एक जिनमंदिर बंधाव्युं, तथा तेमां श्री मुनिसुव्रत स्वामीजीनी प्रतिमा बेसाडी; अने त्यारथी ते नगरना घणा लोको जैनधर्म पालवा लाग्या. (आ ग्रंथना कर्त्ता श्री भद्रबाहु स्वामी कहे छे के) अमो पण ते नगरमां जइ, ते जैनमंदिरनी यात्रा करीने पवित्र थया छीए, केमके त्यां रहीने श्री मुनिसुव्रत स्वामीजीए ते यज्ञमां भाग लेनार ब्राह्मणोना आग्रहथी तेओना प्रायश्चित्त माटे केटलांक शास्त्रो प्ररूप्यां हतां; अने तेथी श्रीवीर प्रभुए पण प्रायश्चित्त लेवा माटे श्री भृगुकच्छ (भरुच) नगरमां जइ लेवानुं कह्युं छे; अमोने पण एक वखते पाटलीपुत्रमां मलेला संघे नेपालमांथी बोलाव्या हता, पण ते वखते अमो त्यां चौदे पूर्व मुहूर्त्तवारमां गणी जवाय, एवी विद्या साधता हता, तेथी त्यां पाटलीपुत्र आववानी अमोए संघनी आज्ञानो भंग कर्यो हतो; अने तेना

प्रायश्चित्त माटे श्रमोए पण एक वखत भृगुकछ आवीने श्री मुनिसुव्रत प्रजुजीनी प्रतिमा समक्ष अठमना तप सहित प्रायश्चित्त लीधुं हतुं; ते वखते तेमना अधिष्ठायकजीए साक्षात् सीमंधर स्वामी-जीने पूठीने श्रमोने ते दोषरहित जणाव्या हता. ते विषेनुं विशेष वृत्तांत श्रमारा रचेला यात्राप्रबंध नामना ग्रंथथी जाणी लेवुं.

हवे घोमानां लंछनोनुं स्वरूप कहे छे.

जे घोमाना आगला जमणा पगना साथलमां धोला रंगनुं दक्षिणावर्त चक्र होय, तेने तेना स्वामीनी लक्ष्मीनी वृद्धि करनारो जाणवो, पण जो ते वामावर्त होय, तो उलटो धननी हानि करनारो जाणवो. जे घोमाना आगला जमणा पगना घुंटण पर वालोनो गुछो होय, तेने कुटुंबनो नाश करनारो जाणवो. जे घोमाना आगला जमणा पगना साथलमां मत्स्यना आकारनुं चिह्न होय, तेने धननी वृद्धि करनारो तथा जय मेलवनारो जाणवो. जे घोमाना आगला जमणा पगना साथल पर सफेद रंगनुं त्रिशूलनुं चिह्न होय, ते पर कदी पण स्वारी करवी नहीं, केमके तेवो घोमो वक्र चालनो होय छे; अर्थात् जे जगोए

जवुं होय, ते जगोए नहीं जतां उलटी जगोए ते
जाय छे. जे घोडाना आगला जमणा पगना गोठणमां
वींछीना आकारनुं श्याम रंगनुं चिह्न होय, तेने रोग
आदिकनो उपद्रव करनारो जाणवो. जे घोडाना
आगला जमणा पगना घुंटणनी नीचेना भागमां स-
फेद रंगनुं मुशलने आकारे चिह्न होय, तेने कुटुंब
तथा धननो पण क्षय करनारो जाणवो. जे घोडाना
जमणा पगनी खरी पर घणा खाडा होय, ते घोडो
राज्य आदिकनो नाश करे छे. जे घोडाना आगला
जमणा पगनी खरीमां घणी फाटो होय, ते राज्य
तथा कुटुंबनो पण नाश करे छे. जे घोडाना आगला
जमणा पगनी खरी आकाशी रंगनी होय, तेवो
घोडो धन विगेरेनी वृद्धि करे. जे घोडानो आगला
जमणा पगनी खरी पीला रंगनी होय, ते रोग आदि-
कनो उपद्रव करे छे. जे घोडाना आगला जमणा
पगनी खरी काला रंगनी होय, तेने मध्यम जातिनो
अश्व जाणवो. जे घोडाना आगला जमणा पगनी
खरीनो नीचेनो भाग भांगेलो तथा जमीन पर
बरोबर नहीं रही शके तेवो होय, तेवो घोडो कुटुं-
बनो नाश करे छे. जे घोडाना आगला डावा पगना

घुंटण पर जमरानुं चिह्न होय, ते शत्रुनो जय उप-
जावे छे. जे घोमाना आगला माबा पगना साथलमां
घणा मसो होय, ते तेना स्वामीने रोगी बनावे छे.
जे घोडाना आगला डाबा पगना साथलमां सफेद
चक्रनुं चिह्न होय, ते तेना स्वामीने घणो वल्लन होय
छे, तथा तेथी कीर्त्ति आदिकनी वृद्धि थाय छे. जे
घोमाना आगला माबा पगना घुंटण नीचे
काला रंगनुं त्रिशूलने आकारे चिह्न होय, ते तेना
स्वामीने विद्या आदिकनो लान अपावे छे. जे घो-
डाना आगला डाबा पगनी नीचे मुशलनुं काला
रंगनुं चिह्न होय, ते लमाइ आदिकमां उपयोगी
नथी, केमके तेवो घोडो तेना स्वारना कह्यामां नहीं
रहेतां शत्रुनो जय करावी, पोताना स्वामीनो नाश
करे छे. जे घोमाना आगला माबा पगनी खरी लाल
रंगनी होय छे, ते घोडो तेना स्वामीने स्त्री आदि-
कनुं सुख मेलवी आपे छे. जे घोडाना आगला
डाबा पगनी खरी सोनेरी रंगनी तथा चलकाट
मारती होय, तेवो घोडो निर्धन स्वामीने पण रा-
ज्य अपावे छे.

तेवा घोडानी कथा कहे छे.

पूर्वे श्रीसंभवनाथजीना शासनमां जितशत्रु नामे राजा कांपीलपुर नामनी नगरीमां राज्य करतो हतो; तेने कमला नामे राणी हती. राज्य करतां थका घणां वर्षो वीती गयां, पण राणीने कंइ संतान थयुं नहीं. राजाए ते माटे घणा देवदेवीओनी मानताओ करी, पण तेथी कंइ पण आशा फलीभूत थइ नहीं; ते राजा मिथ्यात्वी होवाथी मिथ्यात्वीओना कहेवा प्रमाणे तेणे यज्ञ यागादि कार्यो कर्यां, तथा घणा ब्राह्मणोने भोजन जमाड्यां; तथा तेओनी अनुमति प्रमाणे तेणे घणुं द्रव्य खरच्युं, पण तेथी पोतानी इछानुं कंइ पण सार्थक थयुं नहीं. ते राजानो शुभमति नामे प्रधान हतो, अने ते जैनधर्मी हतो; तेणे राजाने समजाव्यो के हे स्वामिन्! पूर्वे करेलां कर्मो प्राणीओने भोगव्या विना छुटको नथी. पूर्व भवे जे प्राणीओ कोइना बालकोनो तेमनां माता पिता विगेरे बंधुओथी वियोग करावे छे, तेवा प्राणीओने आ भवमां संताननुं सुख मलतुं नथी; माटे हे स्वामिन्! आप आ भवमां निराधार गरीब माणसोने आश्रय आपी पुण्य उपार्जन करो, के जेथी आ भवमां नहीं तो

परजवमां पण आपने शुज संतति थशे. ते सांजली राजानुं मन पण तेम करवाने तत्पर थयुं, अने तेथी तेणे शहेरमां उद्घोषणा (ढंढेरो) करावी के जे कोइ माणस पोतानुं पोषण करवाने अशक्त होय, तेणे आजथी राजा पासेथी अन्न, वस्त्र विगेरे ग्रहण करवुं. एवी रीतनी उद्घोषणा करावीने तेणे एक दान-शाला मंमावी, अने तेमां गरीब अशक्त प्राणीउ माटे अन्न वस्त्रनी सघली सामग्री करावी. पछी ते दानशालामां हजारो गरीब माणसो पोतानुं पोषण करी राजाने आशिष देवा लाग्यां. वली ते राजाए अवाचक प्राणीउने चरवा माटे केटलीक जमीन बक्षीश आपी; तथा तेउने पाणी पीवा माटे केट-लाक कुंमो पोताना राज्यमां बंधाव्या. एवी रीते तेणे अनेक पुण्यनां कार्यों करीने शुज कर्म उपा-र्जन कर्युं. वली ते प्रधानना उपदेशथी सम्यक्त्व पामीने हमेशां जिनमंदिरमां जइ वीतराग प्रजुनी जक्ति करवा लाग्यो, तथा उत्तम जैनमुनिउ पासेथी धर्मोपदेश सांजलवा लाग्यो. एवी रीते तेनी श्रद्धा जैनधर्म पर अत्यंत लीन थइ. राणी पण जद्रिक परि णामवाली होवाथी राजाए अंगीकार करेला मा-

राजा हतो, तेने सत्यश्री नामनी राणी हती. ते राजा-
नां मातपिता तेने बालपणामां मेलीने मृत्यु पाम्यां
हतां, अने तेनो पुत्र राज्यने लायक थयो, त्यांसुधी
मंत्रीउ चलावता हता. एटलामां नरवाहन कुंवर
पण युवावस्थाने पाम्यो, त्यारे मंत्रीउए तेने सत्यश्री
नामनी राजकन्या साथे परणाव्यो. हवे ते मंत्रीउ-
मांनो एक विजयसिंह नामनो मंत्री दया विनानो अने
क्रूर स्वन्नावनो हतो. तेनी साथे नरवाहन राजकु-
मारनी मित्राइ थइ. पछी ते कुमार उमर लायक
तथा राज्यने योग्य थतां मंत्रीउए तेने राज्यगादी
पर वेसाड्यो. विजयसिंहनी मित्राइथी कुंवरने शि-
कार करवानो घणो शोख थयो, तेथी ते तेनी साथे
केटलाक स्वारोने लइने हमेशां वनमां शिकार क-
रवा जतो, तथा घणां पशुउनी हिंसा करतो. एक
वखते वनमां ते शिकार करवा गयो, त्यारे तेणे
नदीना किनारा परनी एक गुफामां एक सिंहणने
जोइ, ते वखते सिंहण प्रसूति करवानी तैयारीमां
होवाथी कष्टने लीधे न्नयंकर गर्जना करती हती.
ते वखते नरवाहन राजा पण न्नय अने आश्चर्यथी
ते जोवा माटे वृक्षनी उंचे पोताना घोमा सहित

ऊनो रह्यो, तथा तेनी साथेना विजयसिंह आदिक माणसो पण नदीनी कढणमां छुपाइने रह्या. पछी ते वखते सिंहणे वे बच्चांउने जन्म आप्यो, एटलामां ते सिंहणनो स्वामी सिंह पण पोताना तथा सिंहणना जक्ष माटे एक हरिणनो शिकार करीने लाव्यो, पण एटलामां विजयसिंहना घोमाए हेषारव कर्याथी सिंह क्रोधातुर थइ जे दिशाएथी शब्द संजलायो हतो, ते तरफ पुंछमुं ऊंचुं करीने तथा गर्जना करीने फाल मारीने चाल्यो. त्यां तेणे एकदम विजयसिंहना घोमा पर तुटी पमीने तेने नीचे पाड्यो अने विजयसिंहने पण मारी नाख्यो. ते जोइ एक शूरवीरे त्यां आवीने तलवारथी सिंहनो पण नाश कर्यो. सिंहे वेदनानी गर्जना मृत्यु वखते करवाथी सिंहण ते तरफ दोमी आवी, त्यारे नरवाहन राजाए पाछलथी आवीने ते सिंहणने पण तलवारथी मारी नाखी. पछी राजाए सिंहणनां ते बन्ने बच्चांउने लइ लेवानो पोताना माणसोने हुकम कर्यो. पछी तेउ सघला ते बच्चांउने लइने पोताना शहेर तरफ आव्या. त्यां राजाए तेमना पर दया लावीने तेमने सारी रीते पालीने

उछेरवानो विचार कर्यो, पण तुरतनां जन्मेलां, तेथी मातानां स्तन्य विना (धावण विना) ते बच्चांउ थोमा दिवसमां मृत्यु पाम्यां. वली एक दहामो ते राजा वनमां शिकारे गयो हतो, त्यां एक वाघना पंजाना मारथी तेनुं मृत्यु थयुं. त्यांथी काल करीने ते चोथे नरके गयो. तेनी पाछल तेने कंइ पण संतान नहोतुं; तेथी तेनुं राज्य प्रधानोए वेंची लीधुं. त्यांथी नरकथी अकाम निर्जराए करीने चवीने हे राजा ! आ तुं जितशत्रु नामे राजा थयो छुं. तें पूर्वे जवमां घणा जीवोनी हिंसा करी छे, तथा तें घणां पशु विगेरेनां बच्चांउने तेमनां मातपिताथी वियोग कराव्यो छे, ते कर्मना उपार्जनथी तने संताननी प्राप्ति थती नथी, अने आ जवमां तो ते तने थनार नथी, पण हवे आ जवमां जे तुं निराश्रितोने आश्रय आपीने पुण्य उपार्जन करे छे, तेथी तने आवता जवमां संताननी प्राप्ति थशे, तथा पछी सुखी थइने स्वर्गे जइश, तथा त्यांथी चवी महाविदेहमां उत्पन्न थइ मोक्षे जइश. आ तारो शुजमति प्रधान तो एकावतारी छे, ते अहींथीज अमारी पासे दीक्षा लइ, केवल पामी मोक्षे जशे.

पछी राजा तथा राणीए शुद्ध परिणामथी श्राव-
कनां व्रतो प्रभु पासे अंगीकार कर्यां. शुभमतिए
पण दीक्षा लीधी, तथा प्रभु साथे रह्यो. पछी राजा
पोताने स्थानके आव्यो, तथा प्रभु पण विहार करी
अन्य स्थानके गया.

हवे अहीं राजा तो हमेशां अनेक पुण्यनां कार्यो
करवा लाग्यो. एम करता पोतानी वृद्ध अवस्था
थइ, तेथी पोतानुं राज्य कोइने सोंपवाने तेणे वि-
चार कर्यो. सघला सामंतोने एकठा करी पंच दि-
व्यो शणगारी फरवा मोकल्यां.

हवे तेज नगरथी थोडेक दूर एक नानुं गामडुं
हतुं, त्यां एक गरीब कुंभार वनमांथी माटी लावीने
तेनां वासणो घडी घणी महेनते पोतानुं गुजरान
चलावतो हतो. तेनी स्त्री गंभीर अने सुशील हती,
तथा तेने बे छोकरा अने एक छोकरी हती. तेओ
सघलां कुंभारने तेना काममां मदद करतां हतां. ते
कुंभारने घेर एक घोडी हती, ते घोडीए जाणे कुंभा-
रना पुण्यनी प्रबलताथीज होय नहीं जेम, तेम एक
उत्तम किशोरने (वछेराने) जन्म आप्यो. ते वछेरा-
मां सघलां उत्तम लक्षणो हतां, तथा विशेषमां ते-

ना आगला साथ पगनी खरी सोनेरी रंगनी हती. अनुक्रमे ते वछेरो चार वर्षनी उमरनो थयो. एटलामां ते कुंभारनी दीकरी युवावस्थाने पामेली हती, तेथी तेना लग्न माटे कुंभारने चिंता थइ; पोतानी पासे बिलकुल धन हतुं नहीं, तेथी ते मोटी फिकरमां पड्यो के हुं आ छोकरीना लग्न शी रीते करीश? पछी एक दहाडो ते कुंभारनी स्त्रीने रात्रिए स्वप्न आव्युं के पोतानो स्वामी राज्यगादी पर बेठो छे, तथा पोते तेनी राणी थएली छे; ते स्वप्न तेणे प्रभाते एक गायना कर्णमां संभलावीने पोताना स्वामीने कह्युं के हे स्वामिन्! तमो चिंता करो नहीं, तमो आपणा आ वछेराने कांपीलपुरमां लइ जाओ अने तेने वेचीने पैसा लावो, केमके आ वछेरो सारो छे. तेथी तमोने तेनुं घणुं द्रव्य मलशे. पछी कुंभार पण स्त्रीनुं वचन मानीने ते वछेरो लइने कांपील, पुर प्रत्ये चाल्यो. त्यां तेणे जइ विचार्युं के आ वछेरो जो हुं राजाने आपुं तो ते मने घणुं द्रव्य आपशे, एम विचारी ते राजदरबार पासे जइने उभो. एटलामां राजाए शणगारेलां पांचे दिव्यो त्यांथी नीकल्यां; तथा ते कुंभारना पुण्यथी तथा

फथी मान अपावे छे. जे घोडाना नीचेना भागमां पेट पर शंखना आकारनुं चिह्न होय छे, तेने कल्याणकारी तथा धननी वृद्धि करनारो जाणवो. जे घोडाना पेट पर सर्पने आकारे चिह्न होय ते तेना स्वामीनुं छ मासनी अंदर मृत्यु करे छे, ते वात संदेह विनानी छे. जे घोडाना पेट पर घणा मसो उगेला होय, तेने राक्षस समान जाणीने दूर तजवो. जे घोडाना पेट पर बिलकुल केश न होय, तेवो घोडो स्त्री तथा संतानोनी हानि करे छे. जे घोडाना पेट पर पद्मना आकारनुं लंछन होय, ते घोडो धन धान्यनी वृद्धि करे छे. जे घोडाना पेट पर वींछीना आकारनुं चिह्न होय, ते तेना स्वामीना परिवारनो नाश करे छे. जे घोडाना पेट पर चीरा पडेला होय छे, तेवो घोडो तेना स्वामीने व्याधि आदिकनो उपद्रव करे छे, माटे तेवो घोडो तजवो कह्यो छे. जे घोडाना पेट पर अंकुशनुं चिह्न होय छे, तेने उत्तम जातिनो जाणवो,तेवो घोडो कीर्त्ति तथा परिवारनी वृद्धि करे छे. जे घोडाना पेट पर कागडाना आकारनुं लंछन होय छे, तेवो घोडो भोजन आदिकनो त्याग करावे छे, अर्थात् रोगनो उपद्रव करे छे. जे

आदिकमां जोरू छे, तथा तेमां तेनो नाश करावे छे. जे घोराना जमणा पगनी खरीनो रंग कालो होय, तेवो घोरो मध्यम जातिनो जाणवो; तेवो घोरो लाभ अथवा नुकशान कंइ पण करतो नथी. जे घोराना पाछलना जमणा पगनी खरी पर शंखने आकारे चिह्न होय, तेवो घोरो तेना स्वामीनी लक्ष्मीनी वृद्धि करे छे, तथा पृथ्वीमां तेनी कीर्त्ति फेलावे छे. जे घोराना पाछलना जमणा पगनी खरी पर सफेद रंगनुं कमलने आकारे चिह्न होय, तेवो घोडो ग्रहण करवाथी धन धान्यनी वृद्धि थाय छे. जे घोराना जमणा पगनी खरीमां घणी फाटो होय, तेवो घोडो तेना स्वामीनी संततिनो नाश करे छे. जे घोराना पाछलना जमणा पगनी खरीमां मसो उगेला होय, तेवो घोरो तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो तथा तेना परिवारनो नाश करे छे. जे घोराना पाछलना जमणा पगनी खरी पर वाल उगेला होय, ते राक्षसनी परे धन तथा कुटुंबनुं भक्षण करी जाय छे. जे घोराना पाछलना रावा पगना साथलमां धनुष्यने आकारे चिह्न होय, तेवो घोरो तेना स्वामीने लडाइ आदिकमां विजय मेलवी आपे छे. जे घोराना पाछ-

तेणे प्रभुनां वचननुं प्रत्यक्ष प्रमाण जोयुं, अने तेनी मनोवृत्ति जैनधर्म पर अतिशय अभिलाषा धारण करवा लागी. पछी तेणे प्रभुने नमस्कार करीने विनंति करी के हे स्वामिन् ! हुं अहीं अनार्य देशमां मारां पूर्वकृत कर्मोने अनुसारे जन्मेलो छुं; पण हवे तो मने अहीं रहेवुं कंटक तुल्य लागे छे. माटे हवे मारे शुं करवुं ? ते आप कृपा करीने कहेशो. त्यारे प्रभुए पण ज्ञानथी तेनुं आयुष्य मात्र त्रण दिवसनुं जाण्युं, तेथी तेने कह्युं के हे वज्रजंघ ! तारुं आयुष्य मात्र हवे त्रण दिवसनुं छे, माटे तारे कोइ तीर्थस्थानके जवुं, तथा सघळुं धन परोपकारमां खरचीने तारे फक्त धर्मध्यानमां रहेवुं. ते सांभळी वज्रजंघे फरीने प्रभुने विनंति करी के हे स्वामिन् ! आ अनार्य देशमां तो तीर्थस्थानक कोइ पण छे नहीं अने आर्य देश तो अहींथी बहु दूर छे, तो त्यां त्रण दिवसमां माराथी शी रीते पहोंचाय ? ते सांभळी प्रभुए पण तेने भव्यजीव जाणीने कह्युं के हे वज्रजंघ ! तुं विषाद (खेद) कर नहीं, तारी पासे एक हजार उत्तम घोडाओ छे; तेमां जे घोडानी पाछला डाबा पगनी जंघामां शुकना (पोपटना) आकारनुं चिह्न छे,

ते घोमो आकाशमां पण पवननी पेठे गमन करी शके तेवो छे, अने ते घोमो तने क्षणवारमां तारी इच्छित जगोए लइ जशे. ते सांजली वज्रजंघे फरीने पण प्रजुने विनंति करी के हे स्वामिन्! कया तीर्थमां जवाथी मारो उद्धार थशे? त्यारे प्रजुए तेने कह्युं के हे वज्रजंघ! सर्व तीर्थमां शिरोमणि सरखा एवा शत्रुंजय नामना तीर्थ प्रत्ये जजे, अने ते तीर्थ अत्यंत पवित्र छे, त्यां जइ आ घोमाने तुं कोइने नहीं आपतां वनमां छुटो मूकजे तथा तुं ते पर्वत पर चमीने अनशन करजे. ते सांजली वज्रजंघ तो प्रजुने वांदीने पोताने स्थानके आव्यो, अने प्रजु पण विहार करता अन्य स्थानके गया.

हवे अहीं वज्रजंघे पोतानी घोमा बांधवानी अश्वशालामां जइ तपास करी, तेवा घोमाने पोताने घेर आण्यो. पोतानी पासेना सघला घोमाउना रक्षण माटे तेणे पोताना पुत्रने समजाव्यो; तथा पोतानी पासेनुं केटलुंक द्रव्य पुत्रने सोंपीने बाकीनुं दीन माणसोने तेणे वहेंची आप्युं.

पछी प्रजाते कोइ जाणे नहीं तेम ते घोमा पर स्वार थइने क्षणवारमां आकाशमार्गे शत्रुंजय तीर्थ

पर आव्यो. त्यां घोमाने वनमां मूकीने पोते अत्यंत भाव सहित पर्वत पर चड्यो. त्यां श्री युगादीश प्रभुने नमस्कार करीने ते एक उंचा शिखर पर चड्यो; तथा त्यां अनशन करी मृत्यु पामी स्वर्गे गयो. एवी रीते तेवा चिह्नवाला अश्वने श्रीवीर प्रभुए आकाशमां गमन करनारो कह्यो छे.

जे घोमाना पाछलना मावा पगना घुंटण पर सफेद रंगनुं भ्रमरने आकारे चिह्न होय, तेवा घोमाने तेना स्वामीनुं मृत्यु सूचवनारो जाणवो. जे घोमाना पाछलना मावा पगनी खरी काला रंगनी होय, तेने मध्यम जातिनो अश्व जाणवो. जे घोमाना पाछलना डावा पगनी खरी सफेद रंगनी होय, तेने उत्तम जातिनो अश्व जाणवो, तेवो घोडो तेना स्वामीने पुत्र परिवारनुं अत्यंत सुख आपे छे. जे घोमाना मावा पगनी खरी पर मस उगेला होय, तेवो घोडो तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे. जे घोमानी पाछलना मावा पगनी खरी पर सफेद रंगनुं पुष्पना आकारनुं चिह्न होय, तेवो घोमो तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो क्षय करे छे; तथा तेने शत्रु आदिकनो त्रास उपजावे छे. जे घोमाना पाछलना मावा पगनी

प्रिय थइ पडे छे. जे घोमाना पृष्ठ पर त्रिशूलने आकारे चिह्न होय छे, तेवो घोडो तेना स्वामीनो तथा तेना परिवारनो पण नाश करे छे. जे घोमाना पृष्ठ पर सफेद रंगनुं पद्मना आकारनुं चिह्न होय, तेवो घोमो तेना स्वामीनी संपत्ति वधारे छे. जे घोमाना पृष्ठ पर बिलकुल रोम उगेलां न होय, तेवो घोडो तेना स्वामीनुं एक मासमां मृत्यु निपजावे छे. जे घोमाना पृष्ठ परथी स्वारी करवाथी वारंवार रुधिर नीकलतुं होय, तेवा घोमा पर स्वारी करवाथी स्वारी करनारने नगंदर आदिक रोगनी उत्पत्ति थाय छे. जे घोमाना पृष्ठ पर कलशना आकारनुं चिह्न होय, तेवा घोमाने महामंगलिक जाणवो, अने तेथी तेना स्वामीने लक्ष्मी आदिकनो घणो लाभ थाय छे. जे घोमाना पृष्ठ पर चामरना आकारनुं चिह्न होय, तेवो घोमो चक्रवर्त्तीने त्यांज उत्पन्न थाय छे; पण साधारण जगोए तेनी उत्पत्ति थती नथी. जे घोमाना पृष्ठ पर दीपकनी शिखाना आकारनुं सफेद चिह्न होय, तेवो घोमो अग्निनो भय उपजावे छे, माटे तेवा घोमाने ग्रहण करवो नहीं. जे घोमाना पृष्ठभाग पर अंदरनुं हामकुं उपसीने बहार दे-

करे छे. जे घोमानुं पुंछडुं अल्प केशोवाळुं होय छे, तेवो घोडो तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे. जे घोमानुं पुंछडुं वांकुं रहेतुं होय, तेवो घोमो तेना स्वामीना कुटुंबनो नाश करे छे. जे घोमानुं पुंछकुं अत्यंत स्थूळ जाकुं होय, तेवो घोडो तेना स्वामीने परदेश गमन करावी कष्ट आपे छे. जे घोमानुं पुंछकुं स्निग्ध होय छे, तेवो घोमो तेना स्वामीने राज्य आदिकनो लाभ मेळवी आपे छे. जे घोमानुं पुंछडुं केसरना रंगनुं तथा कोमळ अने मनोहर होय छे, तेवो घोडो तेना स्वामीनी लक्ष्मी तथा कीर्तिनी वृद्धि करे छे.

एवी रीते अश्वना पुंछमानुं स्वरूप जाणवुं.

हवे तेनी गतिनुं स्वरूप कहे छे.

जे घोमो स्वारी कर्याथी स्थिर नहीं रहेतां चपळज रहे, तेने उत्तम जातिनो तेजी घोमो जाणवो. जे घोमो तीर्छी गतिथी चालतो होय, तेवो घोमो पण उत्तम जातिनो कहेवाय छे; तथा ते पोताना स्वामीनी संपत्तिनी वृद्धि करे छे. जे घोमानी गति धीमी तथा स्वारने कंटाळो उपजावनारी होय छे, तेने कनिष्ट (हलकी) जातिनो अश्व जाणवो. जे घोमानी गति सुख उपजावनारी होय छे, तेने उ-

घोडी रीते अश्वपरीक्षा समाप्त थइ.

ए रीते घोडीनी परीक्षा पण शास्त्र प्रमाणे जाणवी. पण घोडा पर कल्याण इच्छनार मनुष्ये स्वारी करवी नहीं. केमके घोडा पर स्वारी करवाथी सामान्य रीते लक्ष्मी तथा राज्य आदिकनी हानि थाय छे: तेने माटे कथा कहे छे.

एक श्रीवर्धमान नामे नगरमां सत्यसुंदर नामे राजा राज्य करतो हतो. तेने सोमप्रभा नामे राणी हती. तथा सुकांत नामे पुत्र हतो. वृद्ध अवस्थामां राजा तथा राणीए दीक्षा लीधी हती. तेथी राज्य कारभार तेनो पुत्र सुकांत चलावतो हतो.

एक दिवसे त्यां रथनुपुर नामना नगरनो सागरदत्त नामनो सार्थवाह केटलाक घोडा तथा घोडीओ लइने ते नगरमां आव्यो. तेनी पासे एक उत्तम जातिनी घोडी हती, ते तेणे राजाने भेट तरीके आपी: तेथी राजाए खुशी थइने तेनुं अर्ध शुल्क (जगात) माफ कर्युं. पछी ते व्यापारी पोताना अश्वो त्यां वेचीने तथा घणुं द्रव्य मेळवीने पोताने नगरे गयो.

सुकांत राजा हमेशां ते घोडी पर स्वार थइने

मा नगरीमां कष्ट पाम्यो. तथा त्यां तेने मृत्यु प-
रणमां गयो.

ए रीते जो के कुमारे पोताना कर्मसंयोगे केदमां
तोपण तेमां ते घोडो निमित्तरूप थयो. माटे घो-
डानी करचानो श्रीसर्वज्ञ प्रभुए निषेध कर्यो छे.

हवे हस्तीनां लक्षणोनुं स्वरूप कहे छे.
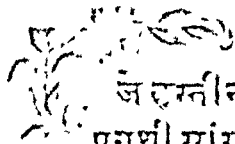
जे हस्तीनी पंदर वर्षनी उमरे उंचाइ आगला पगथी मांडीने तेना स्कंध पर्यंत वसो ने चालीश अंगुलथी मांडीने वसो ने पचास अंगुलनी होय, तेने उत्तम जातिनो हस्ती जाणवो. जे हस्तीनी उंचाइ वसो ने त्रीश अंगुलथी मांडीने वसो ने चालीश अंगुल सुधीनी होय, तेने मध्यम जातिनो हस्ती जाणवो. जे हस्तीनी उंचाइ तेथी ओछी होय, तेने कनिष्ठ जातिनो हस्ती जाणवो, तथा जे हस्तीनी उंचाइ वसो ने पचास अंगुलथी पण वधारे होय, तेने पण हलकी जातिनो हस्ती जाणवो. जे हस्तीनी लंबाइ तेना गंडस्थलथी मांडीने पुछ सुधी वसो ने सीत्तेर अंगुलथी मांडीने वसो ने एंशी अंगुल सुधीनी होय, तेने उत्तम जातिनो हस्ती जाणवो

माहात्म्य पूछ्युं. त्यारे ते निमित्तिए शास्त्रोना आधारे कह्युं के हे राजन्! तेवो हाथी कोइ पुण्यशालीनेज मले छे, अने तेवो हाथी राज्यमां आववाथी लक्ष्मी आदिकनी अत्यंत वृद्धि थाय छे. पछी राजाए ते निमित्तिआने द्रव्यथी संतुष्ट करीने विसर्जन कर्यो; तथा केटलाक चतुर हस्तिपालोने ते हाथीने पकडी लाववानो हुकम कर्यो.

त्यार पछी ते हस्तिपालको ते वनमां गया, अने केटलीक युक्तिओथी तेने पकडी लाव्या; तथा तेने राजाने सोंप्यो. राजाए फरीने ते निमित्तिआने बोलावीने ते हस्ती देखाड्यो, तथा तेनां लक्षणो जोवा फरमाव्युं. निमित्तिए पण तेने शुभ लक्षणोवालो जोइने कह्युं के हे राजन्! आ हस्ती एवां उत्तम लक्षणोवालो छे के जेथी तमारी राज्यलक्ष्मी आजथी वृद्धि पामवा लागशे. पछी राजाए पण ते निमित्तिआने अमूल्य शिरपाव आपीने विसर्जन कर्यो. पछी तेणे ते हस्तीनुं घणीज चीवटथी रक्षण करवानुं हस्तिपालकोने कह्युं. हस्तिपालको पण तेने घणीज संभालथी राखवा लाग्या; तथा ते दिवसथी राजानी लक्ष्मी पण अत्यंत वृद्धि पामवा लागी.

तेनी रक्षा करनार हस्तिपालने तेणे गुप्त रीते समजाव्युं के जो तुं ते हस्ती मने सोंपे, तो तने हुं दश हजार सोनामोहोरो आपीश. हस्तिपाल-के पण द्रव्यनी लालचथी तेम करवाने कबुल कर्युं, केमके द्रव्यथी योगीओनुं मन पण चलायमान थाय छे. पछी ते हस्तिपालके तीव्रदंडने कह्युं के हुं पण तारी साथेज ब्रह्मद्वीप आवीश, केमके जो पछी हुं अहीं रहुं तो राजा मारुं मृत्यु कर्या विना रहे नहीं. तीव्रदंडे पण तेम करवाने कबुल कर्युं.

पछी एक दहाडे ते हस्तिपालक ते हाथीने व-हार फेरववाना मिषथी समुद्रकिनारे लाव्यो. त्यां तीव्रदंडे तैयार राखेला वहाणमां तेणे हस्तीने च-डाव्यो, अने पोते (हस्तिपालक) पण ते वहाण-मां चडी बेठो. पछी तेओए गुप्त रीते ते वहाणने हंकारी दीधुं, तथा पवन अनुकूल होवाथी तेओ तु-रत ब्रह्मद्वीपे पहोंच्या. त्यां जइ तीव्रदंडे राजाने व-धामणी आपी, राजा पण हर्षित थइने परिवार स-हित सामे आव्यो. त्यां राजाए ते हस्तीनुं शास्त्रो-क्त विधिपूर्वक पूजन कर्युं, तथा मोटा महोत्सवथी तेने नगरमां प्रवेश कराव्यो.

ह्यो. त्यारे मुनिए पण ते वृत्तांत यथास्थित कही संजलाव्यो.

वली पण मुनिए राजाने कह्युं के हे राजन्! ज्यां सुधी तारां पुण्यो सबल हतां, त्यां सुधी ते हस्ती तारी पासे रह्यो. हवे ते हस्ती ब्रह्मद्वीपना राजानां पुण्यथीज जाणे खेंचायो होय नहीं, तेम तेनी पासे गयो छे, तुं हवे गमे तेटला उपाय करीश, पण ते हस्ती तने मलवानो नथी. वली जे संपदा तेना प्रजावथी तने मली हती, तेमां ते हस्ती तो निमित्त मात्रज हतो, केमके प्राणीने संपदा अने विपदा तो तेनां पुण्योने अनुसारेज मले छे. माटे हवे तारे ते विषे कशो पण शोक करवो नहीं, वली आ जवमां पण जो तुं उत्तम धर्मकार्यो करीश, तो तेथी तने जवांतरमां ते करतां पण अधिक संपदा प्राप्त थशे.

ते सांजली राजाने वैराग्य थवाथी तेणे पोताना पुत्रने राज्य सोंपीने दीक्षा लीधी, तथा शुद्ध मनथी तपस्यापूर्वक चारित्र पालवा लाग्यो, तथा सुजद्रसूरिनी साथेज विहार करवा लाग्यो. अंते शुज ध्यानथी काल करीने आठमे देवलोके गयो. तथा त्यांथी चवी अनुक्रमे केटलाक मनुष्यजवो

लावे छे. जे हाथीनी सुंढ पर त्रिशूलनुं चिह्न होय छे, तेवो हाथी राज्यलक्ष्मीनो नाश करे छे. जे हाथीना ललाटमां संपूर्ण चंद्र सरखुं श्वेत रंगनुं चिह्न होय छे, तेवो हस्ती तेना स्वामीनुं महत्त्व वधारे छे. जे हस्तीना वहारना बन्ने दांतो अत्यंत सफेद रंगना तथा अखंड अणीउंवाला होय छे, तेवो हस्ती तेना स्वामीनी लक्ष्मी तथा परिवारनी वृद्धि करे छे. जे हस्तीना आगलना बन्ने दांतो पर फाटो पडेली होय छे, तेवो हस्ती तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो तथा कुटुंवनो नाश करे छे. जे हस्तीना वहारना जमणा दांत पर चक्रनुं चिह्न होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीने राज्यसंपदा मेलवी आपे छे. जे हाथीना आगलना बन्ने पगोमांथी डाबो पग जरा नानो होय, तेवो हाथी तेना स्वामीनां संताननो नाश करे छे. जे हाथीनो आगलनो जमणो पग डावा पग करतां जरा टुंको होय, तेवो हाथी तेना स्वामीनुं मृत्यु निपजावे छे. जे हाथीना आगलना जमणा पगना घुंटण पर वालो उगेला होय छे, तेवो हाथी तेना स्वामीनी संपदानो नाश करे छे. जे हाथीना आगलना डावा पगना तलीयामां खाडो होय छे, तेवो हाथी

तेवा हस्तीनी कथा कहे छे.

पूर्वे सुवर्णपुर नामना नगरमां धनपाल नामे एक कोटीध्वज वणिक रहेतो हतो. तेने घेर नव क्रोड सोनामोहोरो हती, तथा तेने नगरना लोको कोटीध्वज कहीने बोलावता हता. वली तेनी पासे केटलाक हाथीउं, घोडा, रथ विगेरे राज्यने लायक घणी वस्तुउं हती. ते पोते मिथ्यात्वी हतो, पण पूर्वेनां पुण्यना प्रबलथी तेने आटली ऋद्धि मली हती. वली तेनी पासे एकसो मोटां मोटां वहाणो हतां, तेनी मारफते ते अनेक देशावरो साथे व्यापार चलावतो. एक दहाडे ते वहाणमां बेसीने व्यापार माटे रत्नद्वीपे गयो. त्यां तेणे पोतानी साथेनो माल वेच्यो, अने तेने घणो लाभ थयो. वली त्यांथी पण तेणे अनेक जातिनां करीयाणांउं पोतानां वहाणमां भरवानो विचार कर्यो.

एटलामां ते द्वीपमां कोइक शिलांक नामनो हस्तिपालक केटलाक हाथीउंने लइने वेचवा आव्यो. ते हस्तिपालके धनपालने पोताना हस्तीउं बतावीने खरीद करवानुं कह्युं. ते हस्तीउंमांना एक मोटा ने ते हस्तिपालके केटलीक कलाउं शिखवी

तेथी शेठ तथा सघला नाविको विचारमां पमी गया, पण तेवुं तोफान थोडो वखतज रहीने समुद्र शांत थयो. पछी अनुक्रमे तेओ सुवर्णपुर पहोंच्या. त्यां रत्नद्वीपथी लावेलो माल वेचतां धनपाल शेठने घणीक खोट गइ.

एक दहाडे ते हाथीनो वृत्तांत त्यांना राजाए सांभल्यो; तेथी तेवी कलावालो ते हाथी लेवाने राजानुं मन अत्यंत ललचायुं, तेथी तेणे धनपालने पोतानी सभामां बोलाव्यो तथा तेनो तेणे आदरसत्कार कर्यो. पछी राजाए तेनी पासेथी ते हस्तीनी मागणी करी; पण धनपालने ते अत्यंत प्रिय हतो, तेथी राजानी ते मागणी स्वीकारवाने तेणे ना पाडी, केमके जे भाविभाव थवानो छे, ते प्रमाणेज प्राणीनी मति पण थाय छे.

एवी रीते पोतानो अनादर थयेलो जोइ राजाने अत्यंत गुस्सो चड्यो, तेथी तेणे धनपालने कारागृहमां (केदखानामां) नखाव्यो, तथा तेनी सर्व मिलकत तेणे लइ लीधी, तथा ते हस्ती पण तेणे पोताना स्वाधीनमां लीधो. आवी रीतनी पोतानी हालत जोइने धनपालने अत्यंत दिलगीरी पेदा

यानी राजाने खबर पडी, पण राजाए तेनी शोध करवानी कशी दरकार करी नहीं.

अहीं आनंदपुरमां धनपाल तथा रक्षक बन्ने सुखेथी रहेता हता, पण धनपालना मनमांथी पोताना शत्रुनुं वैर लेवानी इच्छा गइ नहीं. तेनी पासे आंगलीमां एक अमूल्य वींटी हती, ते तेणे एक शाहुकारने देखाडी, ते शाहुकारे तेनी एक लाख सोनामोहोरो आपवानुं कह्युं. धनपाले पण एक लाख सोनामोहोरो लइने ते वींटी ते शाहुकारने आपी दीधी.

ते नगरमां मदनपताका नामनी एक वेश्या रहेती हती, ते नृत्यकलामां अत्यंत हुशियार हती, तेथी त्यांना राजानी तेना पर बहुज कृपा हती. ते हमेशां राजसभामां जइने पोतानी नृत्यकलाथी राजाने आनंद पमाडती हती.

धनपाल पण एक दहाडो ते वेश्याने घेर गयो, तेना देखावथी तेने पैसादार जाणीने मदनपताकाए पण तेने घणोज आदरसत्कार दीधो, केमके वेश्याओ पोताना स्वार्थ माटे धनवानोने बहुज आदरमान आपे छे.

धनपाले पण तेणीने एकसो सोनामोहोरो आ-

' नाश पुण्यना क्षयथीज थाय छे तोपण
स्त्री आदिको तेना निमित्तरूपे रहे छे.

शुं कहीने आ चारणमुनि पण स्वस्थानके गया.
। आनंदपुरना राजाए सुवर्णपुरनी गादी पर
राजाना पुत्रने बेसाड्यो, तथा ते हस्तोना
नो पण नाश कराव्यो, अने पछी पोताने
। गयो.

...ाले पण ते सघलो वृत्तांत जाणीने पोतानी
उपकारी वेश्याने तथा रक्षकने पोतानी पासेनुं धन
आपी दीधुं, तथा पोते तापसी दीक्षा लइ अज्ञान
तप तपीने पहेले देवलोके गयो.

एवी रीते तेवा लक्षणवाला हस्तीनी प्रसंगो-
पात कथा कही.

जे हाथीना पेट पर नीचेना भागमां सफेद रंगनुं
जहाजना (वहाणना) आकारनुं चिह्न होय तेवो
हाथी तेना स्वामीने जलपर्यटन करावे छे, तथा तेथी
तेना धननी वृद्धि करे छे; जे हाथीना पेट पर नीचेना
भागमां धनुष्यना आकारनुं सफेद रंगनुं चिह्न होय,
तेवो हाथी तेना स्वामीने रणसंग्राममां जय मेळवी
आपे छे. जे हाथीना पेट पर नीचेना भागमां सफे

तेनी चंद्रा नामनी स्त्री हती. ते ब्राह्मणने पांच दी-
करीओ तथा त्रण पुत्रो हतां, केमके दरिद्रीने घरे
संतान पण घणां होय छे. ते ब्राह्मण हमेशां गाममां
भिक्षा मागीने अनाज आदिक लावे, अने तेथी
केटलीक मुसीबते ते पोतानुं गुजरान चलावे. ते
ब्राह्मणनी स्त्री अत्यंत क्रूर स्वभावनी हती, अने तेथी
ते पोताना स्वामीने हमेशां क्रोध लावीने कहेती
के तारा घरमां आवीने मने कोइ पण जातनुं सुख
मळ्युं नथी. ते सांभळी कपिल अत्यंत दिलगीर
थतो हतो. ते ब्राह्मणना त्रण पुत्रोमां एक शंकर ना-
मनो मोटो पुत्र हतो, तेनी उमर पंदर वर्षनी थइ
हती. शंकरनो स्वभाव उत्तम हतो, तथा पोते के-
टलीक विद्याओ भण्यो हतो. एक दिवस तेनी
मा तेना पिताने ठपको देती हती, ते सांभळी शं-
करने अत्यंत शोक थयो. पछी कपिल ज्यारे भि-
क्षा माटे बहार गयो, त्यारे शंकरे पोतानी माताने
नमस्कार करीने कह्युं के हे माताजी! आपणे अ
त्यंत दारद्री छीए. अने मारा पिता पोताथी बनती
महेनत लेइने भिक्षा मागी लावे छे, अने तुं तेने
हमेशां जे ठपको आप्या करे छे, ते उचित नथी.

थयो, तेथी एक नदीना किनारा पर तेणे पोतानो मुकाम कर्यो, आसपास पडेली वृक्षनी सुकेली झां-खलीओ तेणे वीणी लीधी, तथा नदीमांथी निर्मल जल पण पोतानी पासेना एक वासणमां तेणे भरी लीधुं. पछी आसपास पडेला केटलाक पाषाणोने ए-कठा करीने तेणे चूली करी, तथा पछी एक जातिना (चकमक) पत्थरना घसाराथी तेणे अग्नि सलगाव्यो. पछी ते चूलीमां सुकेली झांखलीओ नाखीने तेणे अ-ग्नि प्रदीप्त कर्यो. पछी ते पर तेणे जलथी भरेलुं वा-सण मूक्युं, जल उष्ण थया बाद तेणे पोतानी पो-टलीमांथी थोडा तंडुल काढीने तेमां नाख्या. पछी ते तंडुल थोडीज वारमां पाकीने तैयार थया. पछी तेणे नदीमां स्नान कर्युं, तथा पछी ते भोजन कर-वानी तैयारी करवा लाग्यो.

एटलामां एक मासना उपवासी कोइ तपस्वी मु-नि त्यां आवी चड्या. शंकरे तेमने जोइने नमस्कार कर्यो, त्यारे मुनिए पण तेने धर्मलाभनी आशीष आपी. पछी शंकरे पोते पकावेला तंडुलमांथी ले-वा माटे मुनिने हाथ जोडीने भाव सहित आग्रह कर्यो, त्यारे मुनिए पण तेमांथी थोडाक भात ली-

गया. शंकर पण चोथा दिवसनी राह जोतो थको हर्षित थइने आगल चालवा लाग्यो, चोथे दिवसे एक भयंकर वृक्षोवाली अटवीमां ते जइ पहोंच्यो. पोतानी पासेना तंदुल पकावी तथा तेनुं भोजन करीने पासेना एक चंपाना वृक्ष नीचे थाकथी निद्रावश थयो, केमके थाकेला माणसने निद्रा मित्रनी पेठे तुरतज आलिंगन करे छे.

एटलामां तेनां पुण्योथीज जाणे होय नहीं. तेम एक मोटो वनहस्ती त्यां आवी पहोंच्यो. तेणे त्यां आवी तुरतज शंकरने पोतानी सुंढ वती उपाडीने पोतानी पीठ पर बसाड्यो, हाथीनी सुंढनो स्पर्श थतांज शंकर जागी उठ्यो, तथा मुनिनुं सत्य पएलुं वचन याद लावीने अत्यंत हर्षथी जैनधर्मनी अनुमोदना करवा लाग्यो. पछी हस्ती पण धीमे धीमे शंकर सहित आगल चालवा लाग्यो. तथा अनुक्रमे ते वनस्थली प्रत्ये आव्यो. मदथी छित थयेल छे गंडस्थलो जेनां एवा ते वनहस्तीने शंकर सहित नगरमां प्रवेश करतो जोइने लोको भय पामवा लाग्या. पण तेने शांतपणे चालतो जोइने लोको आश्चर्य पाम्यां.

हस्तीना पाछलना जमणा पगना साथलमां ॐका-
रनुं सफेद रंगनुं चिह्न छे, तेथी ते अत्यंत मंगल-
कारी छे, ते हस्ती ग्रहण करवाथी तमारी लक्ष्मी,
परिवार तथा कीर्त्तिनी अत्यंत वृद्धि थशे. एवी रीते
मारा शास्त्रज्ञानथी मने जणाय छे. राजाए ते स-
घलुं सत्य मानीने ते हस्ती शंकर पासेथी ग्रहण
कर्यो, तथा तेना बदलामां शंकरने दश लाख सोना-
मोहोरो राजाए आपी. पछी ते दिवसथी राजानी
लक्ष्मी आदिकनी अत्यंत वृद्धि थवा मांडी. शंकर
पण ते द्रव्य लइने पोताने घेर द्वारिका नगरीमां
गयो, त्यां जइ सघलुं द्रव्य तेणे पोतानां मातपि-
ताने स्वाधीन कर्युं, तथा पोतानो सघलो वृत्तांत
पण तेणे कही बताव्यो. तेमांथी अर्धुं द्रव्य तेणे
पोताना नियम प्रमाणे जैनधर्मनी उन्नति करवामां
वापरवानुं पोताना पिताने कह्युं, त्यारे कपिले पण
अनुमोदनापूर्वक तेम करवा तेने आज्ञा आपी; पण
चंडा तो आटलुं बधुं द्रव्य जोइने ग्रहिल (गांडी)
बनी गइ, अने तेणे शंकरने कह्युं के तेमांथी कंइ
पण द्रव्य जैनधर्म माटे खरचवा दइश नहि. तारी
मरजी होय तो द्रव्य खरचीने तुं यज्ञादिक आ-

पाछलना ड़ावा पगना साथलमां सफेद रंगनुं ध्वजना आकारनुं चिह्न होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीने रणसंग्राममां जय करावे छे. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगना साथलमां दीपकनी शिखाना आकारनुं सफेद रंगनुं चिह्न होय छे, तेवो हस्ती अग्नि आदिकनो नय उपजावे छे. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगमां सफेद रंगनुं पाटलना पुष्पना आकारनुं चिह्न होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीनी अत्यंत लक्ष्मी वधारे छे. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगना घुंटण पर घणा मसो उगेला होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीना परिवारनो नाश करे छे. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगना घुंटणनी पाछल सफेद रंगनुं त्रिशूलने आकारे चिह्न होय छे, तेवो हस्ती तेना स्वामीने रोगनी उत्पत्ति करे छे, माटे तेवा हस्तीने दूरथीज तजवो. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगना घुंटणनी नीचे सफेद रंगनुं तीरना आकारनुं चिह्न होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीने रणसंग्राममां जय मेलवी आपे छे, तथा तेनी कीर्त्ति पण अत्यंत वधारी आपे छे. जे हस्तीना पाछलना ड़ावा पगनी तली पर भ्रमरना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो हस्ती तेना स्वामीनुं

करे छे. जे हस्तीनी पीठना पाछलना बन्ने जागो पर मत्स्यना आकारनां चिह्नो होय, तेवो हस्ती तेना स्वामीना सुखने वधारे छे, तथा तेनी कीर्त्ति जगतमां फेलावे छे. जे हस्तीनी पीठना पाछलना बन्ने जागो पर गदाना आकारनां चिह्नो होय. तेवो हस्ती तेना स्वामीने रणसंग्राममां शत्रु तरफनो जय उपजावे छे. जे हस्तीनी पीठना पाछलना बन्ने जागो पर छत्रना आकारनां चिह्नो होय. तेवो हस्ती तेना स्वामीने प्रतिवासुदेवनी पदवी मेलवी आपे छे. जे हस्तीनी पीठना पाछलना बन्ने जागो पर सफेद रंगनां देवविमानना आकारनां चिह्नो होय. तेवो हस्ती तेना स्वामीने धर्मकार्यमां जोडे छे. तथा तेनी लक्ष्मीनी वृद्धि करे छे. जे हस्तीनी पीठ पर अंकुशना आकारनुं चिह्न होय. तेवो हस्ती तेना स्वामीने रणसंग्राममां जय मेलवी आपे छे. जे हस्तीनी पीठ पर सफेद रंगनुं कमल सरखुं चिह्न होय छे. तेवो हस्ती तेना स्वामीने स्त्रीउनुं तथा परिवारनुं सुख मेलवी आपे छे.

जे हस्तीना कुंजस्थलमांथी मद वहेतो होय. तेने उत्तम जातिनो हस्ती जाणवो: तेवो

लदनां शींगमांठनो रंग हाथीना अग्र दांतो सरखो सफेद होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी कीर्त्ति तथा परिवारनी वृद्धि करे ठे. जे बलदना डावी बाजुना शींगमा पर ससो उगेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीने राजा आदिकथी नय उपजावे ठे. जे बलदना मावी तरफना शींगमा पर सफेद रंगनुं चक्रना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने राज्य आदिकथी लान मेलवी आपे ठे, तथा तेनी कीर्त्तिनी पण वृद्धि करे ठे. जे बलदनां बन्ने शींगमांठना मूलमां ससो उगेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनो नाश करे ठे: जे बलदनां बन्ने शींगमांठ वांकां चुंकां होय, तेवो बलद तेना स्वामीना धननी हानि करे ठे, तथा अग्नि आदिकनो पण नय उपजावे ठे. जे बलदनां बन्ने शींगमांठ घणांज टुंकां, एटले सोल सोल आंगुलथी पण ठेटां लांबां होय, तेवो बलद तेना स्वामीने रोग आदिकनो नय उपजावे ठे. जे बलदनां बन्ने शींगमांठ वांकां वलीने परस्पर स्पर्श करतां होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी अत्यंत लक्ष्मी वधारे ठे तथा राज्य आदिकमां तेनी कीर्त्ति फेलावे ठे. जे बलदनां बन्ने

तेउने नमस्कार करवा माटे सुबंधु राजा परिवार सहित महोत्सवपूर्वक त्यां गयो. नगरना भविक श्रावको तथा श्राविकाउ पण त्यां आव्यां. तेउमां सुभद्र तथा सुकांता पण भाव सहित त्यां आव्यां हतां. तेउ निर्धन होवाथी सभामां सर्वनी पठाडी बेठां हतां; केमके आदरमान धनने अधीन होय ठे, पण ज्ञानी एवा श्री समंतभद्र आचार्ये तेमने नमस्कार करतां जोइ, भविक जीव जाणीने मोटा शब्दथी धर्मलाभनी आशीष दीधी. पठी आचार्य महाराज देशना देवा लाग्या के हे भव्यप्राणीउ! मनुष्यभवने दुर्लभ जाणीने तेने धर्मकार्य विना निरर्थक गुमावशो नहीं. केमके जे धर्मसाधन मनुष्यभवमां थाय ठे, तेवुं धर्मसाधन बीजी योनिउमां उत्पन्न थवाथी प्राणीउथी थइ शकतुं नथी. एवी रीते अनेक प्रकारनो धर्मोपदेश आचार्य महाराजे कर्यो. एवी रीतनो धर्मोपदेश सांभळीने राजा तथा राणी सिवाय सर्व लोको पोतपोताने स्थानके गया. आचार्य महाराजे सुभद्र तथा सुकांताने जे मोटा शब्दथी धर्मलाभ दीधो हतो, तेथी राजाना मनमां आश्चर्य थयुं हतुं; अने ते विषे आचार्य महाराजने

एवी उद्घोषणा करावी के जेउने रत्नद्वीपे जवुं होय, तेउने अमारां वहाणमां वगर भाडे लइ जइशुं, तथा रस्तामां तेउने भोजन आदिक पण आपीशुं. ते उद्घोषणा सांभळीने वल्लभे विचार्यु के देशांतर कमावा जवा माटे आ अवसर ठीक छे; एम विचारी तेणे पोताना मित्र समुद्रदत्तने कह्युं के हे मित्र! हुं आ व्यापारीना वहाणमां बेसीने रत्नद्वीपे धन कमावा माटे जइश: अने आ वखते मारी पासे बसो सोनामोहोरो छे, तेमांथी दश सोनामोहोरो हुं साथे लइ जइश: अने बाकीनी एक सो ने नेवुं सोनामोहोरो हुं तमारी पासे राखी जइश; अने ज्यारे हुं पाछो आवीश त्यारे लइश. समुद्रदत्ते पण तेम करवाने कबूल कर्यु. पछी वल्लभ तो ते व्यापारीना वहाण पर चडीने रत्नद्वीपे गयो.

अहीं समुद्रदत्तने पोताना व्यापारमां घणुं नुकशान थयुं. अने तेथी पोते धनहीन थइ गयो: त्यारे तेणे पोतानी स्त्रीने कह्युं के आपणी पासे वल्लभनी जे सोनामोहोरो छे, तेमांथी ते आवतां सुधीमां व्यापार करीए: अने ते आवशे त्यारे तेने सोंपीशुं. ते सांभळी कल्याणवतीए कह्युं के आपणे

एवी उद्‌घोषणा करावी के जेउने रत्नद्वीपे जवुं होय, तेउने अमारां वहाणमां वगर भाडे लइ जइशुं, तथा रस्तामां तेउने भोजन आदिक पण आपीशुं. ते उद्‌घोषणा सांभळीने वल्लभे विचार्युं के देशांतर कमावा जवा माटे आ अवसर ठीक छे: एम विचारी तेणे पोताना मित्र समुद्रदत्तने कह्युं के हे मित्र ! हुं आ व्यापारीना वहाणमां बेसीने रत्नद्वीपे धन कमावा माटे जइश: अने आ वखते मारी पासे बसो सोनामोहोरो छे, तेमांथी दश सोनामोहोरो हुं साथे लइ जइश: अने बाकीनी एकसो ने नेवुं सोनामोहोरो हुं तमारी पासे राखी जइश: अने ज्यारे हुं पाछो आवीश त्यारे लइश. समुद्रदत्ते पण तेम करवाने कबूल कर्युं. पछी वल्लभ तो ते व्यापारीना वहाण पर बसीने रत्नद्वीप गयो.

अहीं समुद्रदत्तने पोताना व्यापारमां पण नुकशान थयुं. अने तेथी पोते धनहीन थइ गयो: त्यारे तेणे पोतानी स्त्रीने कह्युं के आपणी पासे वल्लभनी जे सोनामोहोरो छे. तेमांथी ते आववा सुधीमां व्यापार करीए: अने ते आवशे त्यारे तेने सोंपीशुं. ते सांभळी कल्याणवतीए कह्युं के आपणे

उपजी; तेथी तेणे पोतानी वीश सोनामोहोरो समुद्र-दत्तने आपीने कह्युं के हे मित्र! तमारी पासे वली ज्यारे धन आवे, त्यारे मने आपजो; एम कही वाकीनी सोनामोहोरो लइने ते पोताने स्थानके गयो.

अनुक्रमे ते वीश सोनामोहोरोमांथी व्यापार करतां थका पुण्ययोगे समुद्रदत्तनी पासे एक लाख सोनामोहोरो थइ गइ; पछी तेणे पोताना उपकारी मित्र वल्लभने बोलावीने तेमांथी पचास हजार सोनामोहोरो पोता पर करेला उपकारना बदलामां आपी. ते लइ वल्लभ पण आनंद पामतो थको पोताने स्थानके गयो: पछी समुद्रदत्त तथा कल्याणरनी पण केटलांक उत्तम धर्मकार्यों करवा लाग्यां. तथा छेवटे पोतानुं धन सात क्षेत्रोमां खरचीने मृत्यु पामी स्वर्गे गयां: तथा त्यांथी चवीने आज नगरमां तेउ सुभद्र तथा सुकांताना नामथी उत्पन्न थयां: तेउए परभवमां वल्लभनी थापण राखेली निक्षेपमांथी तेना कह्या विना पोताने माटे जे व्यापार कर्यो हतो, तेथी तेउने आ भवमां थोडा काल सुधी निर्धनता प्राप्त थइ छे. पण हवे तेउनां भोगावलि कर्मोने अंतराय तुटवानो समय आवी लाग्यो छे. तेउने घर

उपजी; तेथी तेणे पोतानी वीश सोनामोहोरो समुद्र-दत्तने आपीने कह्युं के हे मित्र! तमारी पासे वली ज्यारे धन आवे, त्यारे मने आपजो; एम कही बाकीनी सोनामोहोरो लइने ते पोताने स्थानके गयो.

अनुक्रमे ते वीश सोनामोहोरोमांथी व्यापार करतां थका पुण्ययोगे समुद्रदत्तनी पासे एक लाख सोनामोहोरो थइ गइ; पछी तेणे पोताना उपकारी मित्र वल्लभने बोलावीने तेमांथी पचास हजार सोनामोहोरो पोता पर करेला उपकारना बदलामां आपी. ते लइ वल्लभ पण आनंद पामतो थको पोताने स्थानके गयो; पछी समुद्रदत्त तथा कल्याणवती पण केटलांक उत्तम धर्मकार्यो करवा लाग्यां, तथा छेवटे पोतानुं धन सात क्षेत्रोमां खरचीने मृत्यु पामी स्वर्गे गयां: तथा त्यांथी चवीने आज नगरमां तेओ सुभद्र तथा सुकांताना नामथी उत्पन्न थयां: तेओए परभवमां वल्लभनी थापण राखेली मिलकतमांथी तेना कह्या विना पोताने माटे जे व्यापार कर्यो हतो, तेथी तेओने आ भवमां थोडा काल सुधी निर्धनता प्राप्त थइ छे. पण हवे तेओनां भोगावलि कर्मोनो अंतराय त्रुटवानो समय आवी लाग्यो छे. तेओने घेर

हुं तने आपीशज. पछी सुभद्रे तो पोताने घेर जइ पोतानी स्त्री सुकांताने सघलो वृत्तांत कही संभ-लाव्यो; सुकांता बहुज विचक्षण हती, तेथी तेणी-ए अनुमान कर्युं के आ बाबतमां कंइक पण भेद छे; पछी तेणीए अनुमान कर्युं के आचार्य महाराजे आपणने आजे जे मोटा शब्दथी धर्मलाभ दीधो छे, ते खरेखर कंइक पण शुभने सूचवनारो छे, वली आपण सघलां त्यांथी ज्यारे उठ्यां, त्यारे राजा तथा राणी गुरु महाराज पासे बेठां हतां, माटे आपणा विषे गुरु महाराजे कंइक पण तेउने कहेलुं होवुं जोइए तथा आ गायना वत्सनुं पण उत्तम माहात्म्य होवुं जोइए; केमके ते सिवाय राजा तेनी मागणी करे नहीं;

पछी थोडाज दिवसो गया बाद ते गाये शुभ लक्षणवाला तथा विशेषमां चलकता लीला रंगना भृंगयुगलवाला एक वत्सने जन्म आप्यो; सुभद्रे पण ते वृत्तांत राजाने जइ निवेदन कर्यो. राजा पण परिवार सहित सुभद्रने घेर आव्यो, तथा आचार्य महाराजे कहेलां लक्षणोवालो तेने जोइने अत्यंत आनंद पामवा लाग्यो, तथा जैनधर्मनी अत्यंत प्र-शंसा पण करवा लाग्यो. पछी तेणे सुभद्रने पांच

त्यां तेने अत्यंत संकटमां पाडे छे. जे बलदना कपालमां सफेद रंगनुं पद्मना आकारनुं चिह्न होय छे, तेने उत्तम जातिनो बलद जाणवो, तेवो बलद तेना स्वामीने धननी तथा कीर्तिनी प्राप्ति करावे छे. जे बलदना कपालमां पीला सोनेरी रंगनुं भ्रमरने आकारे चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे, तथा तेने अत्यंत संकटमां नाखे छे. जे बलदना कपालमां लाल अथवा सफेद रंगनुं शंखना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने जलमार्गे पर्यटन करावे छे, तथा तेने व्यापारमां अत्यंत धन मेलवी अपावे छे. जे बलदना कपालमां कलशना आकारनुं सफेद रंगनुं चिह्न होय, तेने महामंगलकारी जाणवो, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मी तथा कीर्तिनी वृद्धि करे छे. जे बलदना कपालमां श्याम रंगनुं मुशलना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनो तथा लक्ष्मीनो पण नाश करे छे. जे बलदना कपालमां सफेद रंगनुं मुशलना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद अग्नि आदिकनो भय उपजावे छे, माटे तेवा बलदने तजवो. जे बलदना कपालमां

तेवो बलद तेना स्वामीनुं छ मासनी अंदर मृत्यु नि-पजावे छे. जे बलदना आगला जमणा पगनी जांगमां सफेद रंगनुं योनिना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनो तुरत नाश करे छे. जे बलदना आगला जमणा पगनी जांगमां लाल रंगनुं ध्वजने आकारे चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी कीर्त्तिने चारे दिशाओमां फेलावे छे. जे बलदना आगलना जमणा पगनी जांगमां गुलाबना रंग जेवा तथा कोमल वाल होय छे, तेवो बलद वासुदेवने ज प्राप्त थाय छे. जे बलदना आगला जमणा पगनी जांगमां सफेद रंगनु त्रिशूलना आकारनुं चिह्न होय छे. तेवो बलद तेना स्वामीने शत्रु तरफनो भय उपजावे छे. जे बलदना आगला जमणा पगना घुं-टण पर सफेद रंगनुं शस्त्रना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीनी कीर्त्तिनो फेलावो करे छे. जे बलदना आगलना जमणा पगना घुटणनी नीचे सफेद रंगनुं बलयने आकारे चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने चक्रवर्त्तीपणानुं राज्य अपावे छे.

तेवा बलदनी प्रसंगोपात कथा कहे छे

पूर्वे आज जंबूद्वीपना भरत नामे क्षेत्रमां कोशल

नामना देशमां शंखपुरी नामे नगर हतुं; त्यां पद्म-
शेखर नामे राजा राज्य करतो हतो, ते राजानी
पद्मावती नामे राणी हती. तेज नगरमां ते राजानो
कुटुंबी रणवीर नामे एक क्षत्री रहेतो हतो. तेने
यशोमती नामे स्त्री हती. पद्मशेखर राजाए कंइ का-
रणसर ते रणवीरनो गरास खुंचवी लीधो हतो. अने
तेथी ते गरीबी हालतमां आवी पड्यो हतो. अनु-
क्रमे यशोमतीने गर्भ रह्यो. एक दिवसे तेण रात्रि-
ए चक्रवर्तीने सूचवनारां चौद स्वप्नो यशोमतीए
दीठां. पण पोते गरीबी हालतमां होवाथी हमेशां
चिन्तामांज मग्न रहेती हती. तेथी तेणीए ते स्व-
प्नो वृत्तांत पोताना पण कह्यो नहीं. पछी अनुक्रमे
समय संपूर्ण थये तेणीए एक सारा दिवसे पुत्रने
जन्म आप्यो. तेनुं नाम मातापिताए तेना [illegible]
गरीबीपणाने अनुसारे शंखशेखर राख्युं. हवे ते
शंखशेखर मोटो थतो गयो. तेम तेम रणवीरनी सं-
पत्ति पण वृद्धि पामवा लागी. शंखशेखर [illegible]
स्त्रादिक शस्त्रकळाओमां घणो प्रवीण थयो.

एक वखते ते शंखपुरीनी [illegible]
[illegible]

आपीने तुरतज कर्मयोगे मृत्यु पामशे, अने तेथी दयाभाव लावीने चंद्रशेखर ते वत्सने उचकीने पोताने घेर लावशे; ते वत्सना आगला जमणा पगना घुंटणनी नीचे सफेद् रंगनुं वलयनुं चिह्न होशे, अने ते चिह्न चंद्रशेखरने चक्रवर्त्तीपणुं सूचवनारुं छे. पछी राजा तथा रणवीर पण केवली प्रभुने नमस्कार करीने पोतपोताने स्थानके गया. केवली महाराज पण विहार करीने अन्य स्थानके गया.

हवे चंद्रशेखरनुं वृत्तांत सांभलीने पद्मशेखर राजाने अत्यंत आश्चर्य थयुं; तेम तेने मनमां भय पण थयो के में रणवीरनो जे गरास खुंचवी लीधो छे, तेनुं आ चंद्रशेखर खरेखर वैर लेशे, अने तेथी मारुं मृत्यु थशे, पण तेने तेवो वत्स मले छे के नहीं, ते मालुम पड्या बाद् आपणे तेनो गरास तेने पाछो आपीशुं, एम विचारी ते छठा दिवसनी राह जोवा लाग्यो. हवे एम करतां करतां पांच दिवसो तो नीकली गया, छठे दिवसे प्रभात कालमां चंद्रशेखर ते आम्रवनमां हमेशनी पेठे फरवा गयो, त्यां एक वृक्षनी नीचे तेणे एक गायने एक वत्सनो जन्म आपती जोइ, ते जोइने तेने केवली महाराजनुं

वचन याद आव्युं; ते गाय वत्सने जन्म आपीने तुरतज मृत्यु पामी. पछी चंद्रशेखरे मनमां दया लावीने ते वत्सने उचकी लीधो, तथा तेने ते पोताने घेर लाव्यो. पछी रणवीरे तेना आगला जमणा पगमां घुंटण नीचे सफेद रंगनुं वलय जोइने केवलीनां वचननो वधारे आदरसत्कार करवा लाग्यो. राजाने पण आ वृत्तांतनी खबर पडवाथी तेणे रणवीरने बोलावीने आदरमानपूर्वक तेनो गरास तेने सोंपी आप्यो. अनुक्रमे ते वत्स वृद्धि पामवा लाग्यो, तेनी साथे चंद्रशेखरना घरमां लक्ष्मीनी पण वृद्धि थवा लागी, अने ते धनथी तेणे पोतानुं केटलुंक लश्कर वधार्युं. एक दहाडो तेनी आयुधशालामां चक्ररत्न उत्पन्न थयुं; तथा एवी रीते सघलां रत्नो उत्पन्न थयां. पछी तेणे षट्खंड पृथ्वी साधी; अने एवी रीते तेवा बलदना लाभथी तेने अकस्मात् चक्रीपणुं मल्युं. अनुक्रमे रणवीर, यशोमती तथा चंद्रशेखर पण धर्मध्यानपूर्वक काल करीने चोथे देवलोके गयां, तथा त्यांथी चवी आज भरत क्षेत्रमां मनुष्यपणे उत्पन्न थइ दीक्षा लइ केवल पामी मोक्षे गयां.

एवी रीते प्रसंगोपात तेवा बलदनी प्राप्तिथी थता फलनी कथा कही.

जे बलदना आगलना जमणा पगनी खरीना मूलमां सफेद रंगनुं अर्ध चंद्रना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी संपत्तिनी वृद्धि करे छे, पण ते अर्ध चंद्र सरखा आकारमां वच्चे फाट पडेली होय, तो ते लक्ष्मीनो नाश करे छे. जे बलदना आगलना डावा पगनी जांगमां लाल रंगनुं कूर्मना (काचबाना) आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीने स्थिर करे छे. जे बलदना आगलना डावा पगनी जांगमां सफेद रंगनुं बाणना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने रणसंग्राममां शत्रु तरफथी पराजय अपावे छे. जे बलदना आगला डावा पगनी जांगमां लाल रंगनुं दीपकनी शिखाना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने अग्निनो त्रास उपजावे छे. जे बलदना आगला डावा पगनी जांगमां सफेद रंगनुं गदाना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीनुं एक वर्षनी अंदर मृत्यु निपजावे छे. ते वात संदेह विनानी छे. जे बलदना आगलना डावा

जे बलदना आगलना जावा पगनी खरी पर सफेद रंगनुं योनिना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनी वृद्धि करे छे. जे बलदना आगलना जावा पगनी खरीना मूलमां घणा मसो उगेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो तुरत नाश करे छे. जे बलदना आगलना डावा पगनी खरीना मूलमां घणा चीरा पडेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीने राज्य आदिकनो जय उपजावे छे. जे बलदना आगलना बन्ने पगनी खरीनो रंग हाथीदांत सरखो सफेद होय, तेवो बलद तेना स्वामीने व्यापार आदिकमां घणोज लाज मेलवावी आपे छे. जे बलदना आगलना बन्ने पगोनी बच्चे सफेद रंगनुं गदाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनी वृद्धि करे छे, तथा तेनी कीर्त्ति चोतरफ फेलावे छे. जे बलदना आगलना बन्ने पगोनी बच्चेना जागमां लाल रंगनुं अंकुशना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने रोग आदिकनो अत्यंत जय उपजावे छे: माटे तेवो बलद पोतानुं श्रेय इछनार गृहस्थोए राखवो नहीं. जे बलदना उदरना जाग पर सफेद रंगनुं पताकाना आ-

पुत्र हतो. कुमुद महा स्वरूपवान् देवकुमार सरिखो हतो. तेम ते पुरुषनी बहोंतेरे कलाउंमां प्रवीण हतो. राजकुमारी कनकसुंदरी तथा कुमुद बन्ने बालपणथी एकज पाठशालामां अभ्यास करतां. बन्नेनी वय पण सरखीज हती. तेउने त्यां परस्पर अत्यंत प्रेम बंधायो हतो. कुमुद कनकसुंदरी पर अत्यंत प्रीति राखतो हतो, अने कनकसुंदरी पण तेना पर अतिशय प्रीति राखती हती, तथा तेउ बन्नेनां मनमां परस्पर लग्न करवानाज विचारो घोलाया करता हता.

हवे स्वयंवरमंरूपमां सघला लोकोनी साथे कुमुद पण पोतानी गरीबी हालतने अनुसारे सादो पोशाक पहेरीने गयो, तथा एक खुणामां जइने दूरना एक मंचा पर जइ बेठो. सघला राजकुमारो तथा शेठ शाहुकारोना पुत्रो पण अमूल्य वस्त्र तथा आभूषणो पहेरीने पोतपोताने उचित स्थानके बेठा हता. तेज वखते राजकुमारी पण जाणे देवकुमारीज होय नहीं, तेम मनोहर वस्त्र तथा आभूषणो पहेरीने पोतानी साहेलीनी साथे स्वयंवरमंरूपमां आवी पहोंची. तेणीना हाथमां मनोहर रत्नजडित

रणार्थीज होय नहीं, तेम तेणीए पोताना हाथमां रहेली वरमाला कुमुदना नाजुक कंठनी अंदर आरोपण करी.

आ बनाव जोइ सघला राजकुमारो तथा शेठ शाहुकारना पुत्रो अत्यंत क्रोधातुर थया, तथा हाहाकार शब्द करवा लाग्या. राजा पण क्रोधातुर थइ कनकसुंदरीने कहेवा लाग्यो के हे पुत्रि! तें आवा निर्धन पतिने वरीने सारी कीर्त्तिनो नाश कर्यो. ते सांभली कनकसुंदरीए कह्युं के हे पिताजी! मारो प्रेम जेना पर लाग्यो हतो, ते पति में पसंद कर्यो छे. कदाच ते धनरहित हशे, तोपण हवे ते मारे मन तो देव तुल्य छे. राजाए पुत्रीनो आग्रह जोइने कंइ पण महोत्सव कर्या विना कुमुदनी साथे तेणीने परणावी. वली तेणे पुत्रीने दायजामां पण कंइ आप्युं नहीं. आथी कनकसुंदरीनी माताने घणो खेद थयो. तेणीए राजाने कह्युं के हे स्वामिन्! तमो कनकसुंदरीने तेणीनी आजीविका चाले तेटलुं धन तो जरूर आपो, पण क्रोधना आवेशथी राजाए राणीनुं वचन पण मान्युं नहीं, तेथी राणी पण हमेशां दिलगीरी सहित रहेवा लागी.

केवली महाराजने नमस्कार करीने तेओ त्यां धर्म
श्रवण करवाने बेठां. केवली महाराजे पण तेओने
भावि भव्य जाणीने मधुरध्वनिथी धर्मदेशना दीधी.

धर्मदेशना सांभळ्या बाद कनकसुंदरीए हाथ
जोडीने केवली महाराजने विनंति करी के हे प्र-
भो ! आ भवमां अमारां पूर्वोपार्जित लाभांतराय क-
र्मनां बंधनो त्रुटशे के नहीं ? ते आप कृपा करीने
कहेशो. ते सांभळी केवली प्रभुए तेमने जैनधर्मनो
उद्योत करनारां जाणीने कह्युं के हे कनकसुंदरि,
तारा स्वामीने घेर जे एक उत्तम लक्षणवाळा व-
त्सनो जन्म थशे, ते वत्सना उदर भाग पर ध्वज-
दंड सहित सफेद रंगनुं पताकानुं चिह्न होशे, ते
वत्सना जन्मदिवसथी तमारां बन्नेनां लाभांतराय
कर्मोनो नाश थशे.

एवी रीतनां केवली प्रभुनां वचनो सांभळीने
बन्ने अत्यंत हर्षित थयां थकां पोताने घेर आव्यां.
केवली महाराज पण अन्य जगोए विहार करी गया.

अनुक्रमे त्रण महीनाओ गया बाद केवली प्रभुए
कहेलां लक्षणवाळा एक वत्सनो तेओने घेर रहेली
गाये जन्म आप्यो. ते जोइ तेओ अत्यंत हर्षित थयां.

पछी ते गायना अशुचि पदार्थोने दाटवा माटे कुमुद नजदीकनी भूमि खोदवा लाग्यो; ते जमीनमां थोडुं खोद्या बाद सोनामोहोरोथी भरेली एक कळश तेणे जोइ. तुरतज तेणे कनकसुंदरीने ते वृत्तांत जाहेर कर्यो. ते जोइ कनकसुंदरी कहेवा लागी के हे स्वामिन्! केवली प्रभुनी वाणी अन्यथा थायज नहीं. पछी तेओए ते कळश काढीने तपासी, तो तेनी अंदरथी एक लक्ष सोनामोहोरो नीकली. पछी ते सोनामोहोरोमांथी व्यापार करतां कुमुदनी पासे करोडो सोनामोहोरो थइ. राजा तथा राणीने पण ते वृत्तांतनी खबर पडवाथी तेओ अत्यंत हर्षित थइ जैनधर्मनी अनुमोदना करवा लाग्यां; तथा कनकसुंदरी अने कुमुदने पोतानी पासे बोलावीने राजाए पोताना अपराधनी क्षमा मागी.

हवे कुमुद तथा कनकसुंदरी पोतानुं द्रव्य शुभ मार्गे वापरवा लाग्यां. तेओए शत्रुंजय आदिक तीर्थो पर मनोहर जैनप्रासादो बंधाव्यां, तथा जैनधर्मनो अत्यंत महिमा वधार्यो. छेवटे राजा राणी, कुमुदनां मातपिता, कुमुद तथा कनकसुंदरीए पण दीक्षा लीधी. घणा काल सुधी आकरां तपो तपीने तेओ

स्वामीने जलमार्गना व्यापारमां घणोज फायदो करावी आपे छे. जे बलदना उदरजागमां जमणी तरफना पमखामां पुष्पनी मालाना आकारनुं सफेद रंगनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीनी संपत्ति वधारी आपे छे. जे बलदना उदरजाग पर जमणी तरफना पासामां स्वस्तिकना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने पुत्रप्राप्ति करावी आपे छे..

तेवा बलदनी प्रसंगोपात कथा कहे छे.

पूर्वे श्री कांपिलपुर नामना नगरमां मेघवाहन नामे राजा राज्य करतो हतो; तेने मृगावती नामनी राणी हती. तेउ बन्ने जैनधर्म पर अत्यंत श्रद्धा राखतां हतां. तेउनी बंनेनी वय युवावस्थाने उलंगी जवा आवी, तोपण तेउने संताननी प्राप्ति थइ नहीं; तेथी मृगावती राणी अत्यंत शोकातुर थइ थकी विचारवा लागी के अहो! में पूर्व जवमां कोइ मनुष्य, तिर्यंच अथवा पक्षीउनां बच्चांउनो तेमनां मावापोथी विरह कराव्यो छे. के जेथी मने आ जवमां संताननी प्राप्ति थती नथी. राणीनी पेठे राजा पण अत्यंत दिलगीर थवा लाग्यो. दिवसे

आदिक देवानो प्रारंभ कर्यो. वली पशु पक्षीओ माटे पण घास चारा जल विगेरेनी सामग्री तैयार करावी.

वली पण राजाए मतिसागरनी सलाह मुजब जिनमंदिरमां अष्टाह्निक (अठाइ) महोत्सव कराव्यो, तथा भावपूर्वक श्री वीतराग प्रभुनी पूजा करी. एवी रीते शुभ मार्गे द्रव्य खरचतां थकां बे वर्षो वीती गयां.

एटलामां तेज नगरमां जिनसेन नामे ज्ञानी आचार्य विहारक्रमथी पृथ्वीने पावन करतां थका पधार्या. आचार्य महाराजे नगरनी बहार कदलीवनमां मुकाम कर्यो. तेमने वांदवा माटे नगरनां लोको त्यां गयां, मेघवाहन राजा तथा मृगावती राणी पण रथमां बेसीने परिवार सहित त्यां गयां, तथा सर्व लोको पोतपोताने उचित स्थानके बेसी गयां. पछी जिनसेन महाराजे पण गंभीर ध्वनिथी देशना दीधी के हे भव्यप्राणीओ ! आ मनुष्यभव पामीने जे प्राणी विषयोनी लोलताथी स्वार्थमांज रक्त रहीने परोपकार करता नथी, ते प्राणीओ भवांतरमां सुख मेलवी शकता नथी. एवी रीतनी आचार्य महाराजनी देशना सांभलीने सर्व लोको पोतपोताने

कर्यां, तथा तेमने खावा माटे तमोए केटलाक पदार्थो ते पिंजरामां मूक्या; पण तेउने ते खावानी टेव नहीं होवाथी तेउ कंइ पण खाइ शक्यां नहीं, पण पोताना सूक्ष्म स्वरथी चींचीं करवा लाग्यां.

एटलामां तेमनां मातपिता माळा पासे आव्यां, पण तेमां पोतानां बच्चांउने नहीं जोइने आमतेम भ्रमण करवा लाग्यां, तथा तीक्ष्ण स्वरथी पोकार करवा लाग्यां. केटलीक वारे पोतानां बच्चांउनो सूक्ष्म स्वर सांभळीने तेउ ते पिंजरा पासे आव्यां, पण त्यां पोतानां बच्चांउने पूरायेलां जोइने शोकातुर थइ आंखोमांथी आंसु पाडवा लाग्यां. बच्चांउ पण चींचीं शब्द करीने जाणे पोताने छोडाववानी आजीजी करतां होय नहीं, तेम पोकार करवा लाग्यां. छेवटे ते पोपट तथा पोपटडी ते पिंजरा पर पोतानी चंचुवती प्रहार करवा लाग्यां. पण ते पिंजरुं मजबूत सुवर्णना सळीआवाळुं हतुं, तेथी तेउनुं कंइ पण फाव्युं नहीं. पछी तेउ बच्चांने माटे लावेलो खोराक पोतानी चांचो सळीआउ वच्चे राखीने तेउने खवराववा लाग्यां. तथा रात दहाडो शोकातुर थइ पिंजरानी नजदीकमां एक उंचा स्थानक पर रहेवा लाग्यां.

एम करतां करतां दश दिवसो वीती गया, पण तमोने ते वृत्तांतनी मालुम पडी नहीं. एक दहाडो तमो उद्यानमां फरीने आव्यां, त्यारे ते पोपट तथा पोपटडीने तमोए तेमनां बच्चांउने चंचुवती खोराक आपतां जोयां. ते जोइ तमारा मनमां अतिशय दया उपजी, अने तमो बन्ने पश्चात्ताप करवा लाग्यां के अहो! आपणे कंइ पण स्वार्थ विना आ जीवोने बंदिखानामां नाखी तेउने तथा तेमनां मातपिताने अत्यंत विरहदुःख उत्पन्न कर्युं छे, एम विचारी तमोए तेमने पिंजरामांथी मुक्त कर्यां. पछी तेउं उडीने पोतानां मातपिता पासे गयां.

एटलामां त्यां एक जैनमुनि आव्या, तेमनी पासे तमो बन्नेए ते बाबतनुं प्रायश्चित्त ग्रहण कर्युं. पछी तमोए वैराग्यभावथी ते मुनिनी पासे दीक्षा लीधी, तथा शुद्ध भावथी आकरुं तप तपीने अंते अनशन करी मृत्यु पामी आ नगरमां राजा राणी तरिके उत्पन्न थयां. माटे पूर्व भवे तमोए ते पोपटनां बच्चांउने जे विरहदुःख उत्पन्न कर्युं हतुं, ते कर्मना योगे तमोने आजदिन सुधी संतानप्राप्ति थइ नथी, पण पाछलथी तमोए प्रायश्चित्त लइ जे धर्मध्यान

आश्चर्य छे, तेना प्रभावथी तमोने पुत्रप्राप्ति थशे; पण तेमां निमित्तरूपे एक बलदनी प्राप्ति थया बाद तमोने पुत्रप्राप्ति थशे.

आजथी एक मास पछी आ नगरमां सौराष्ट्र देशनो एक सार्थवाह केटलाक बलदो वेचवा माटे आवशे, तेमां जे बलदना उदरभागमां जमणी बाजुए स्वस्तिकना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तुं खरीद करजे, ते बलद तारे घेर आव्या बाद तारी राणी उत्तम गर्भने धारण करशे, तथा संपूर्ण समये उत्तम लक्षणवाला पुत्रने तारी राणी जन्म आपशे.

एवी रीतनो वृत्तांत सांभली राजा तथा राणी अत्यंत प्रमुदित थयां थकां आचार्य महाराजने वांदीने पोताने स्थानके गयां. आचार्य महाराज पण विहारक्रमथी पृथ्वीने पावन करतां थका अन्य स्थानके गया.

हवे वीश दिवसो गया बाद ते नगरमां सौराष्ट्र देशनो एक सार्थवाह केटलाक बलदोने लइने वेचवा माटे आव्यो. तेनी मतिसागर मंत्रीने खबर पडतां तेणे राजाने जइ ते वृत्तांत निवेदन कर्यो. राजाए ते सार्थवाहने बोलावी आदरमान दइ कह्युं के तमारा

उदरमां पेसतो जोयो. प्रजाते तेणीए पोताना स्वा-
मीने ते स्वप्न निवेदन कर्युं. त्यारे राजाए पण के-
टलाक स्वप्नवेत्ताउने आदरमानपूर्वक बोलावीने ते
स्वप्ननुं फल कहेवाने विनंति करी.

स्वप्नपाठकोए पण एक मत करीने कह्युं के हे
राजन्! आजथी तारी राणीने उत्तम गर्भ रह्यो
छे; अने संपूर्ण समये तेणी शुभ लक्षणवाला महा
प्रतापी तथा पुण्यशाली पुत्रने जन्म आपशे.

ते सांजली राजाए हर्षित थइने तेउने अत्यंत
सुवर्णनुं दान आप्युं. पछी ते स्वप्नवेत्ताउ पण हर्षित
थया थका पोताने स्थानके गया.

पछी संपूर्ण समये मृगावती राणीए शुभ लक्ष-
णवाला पुत्रने जन्म आप्यो. राजाए पण वधामणी
आपनारने लाखो सोनामोहोरोनुं दान आप्युं. पछी
राजाए तेनुं स्वप्नने अनुसारे शशिप्रभ नाम पाड्युं.
पछी ज्यारे ते कुमार युवावस्थाने पामी राज्यने
लायक थयो. त्यारे सघलो राज्यकारजार तेने
सोंपीने मेघवाहन राजाए, मृगावती राणीए, तथा
मतिसागर मंत्रीए जैनी दीक्षा लीधी: तथा तीव्र
तप तपीने अनशनपूर्वक तेउ सघलां देवलोके गयां.

आवी बाजुए आम्रफलना आकारनुं लाल रंगनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने भोजन आदिकनुं अत्यंत सुख मेलवी आपे छे. जे बलदना पाछलना जमणा पगना साथलमां हरिणना शृंगना (शिंगडाना) आकारनुं चिह्न होय, तेवा बलदनी गति अत्यंत चपल होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने व्यापारमां घणो लाभ मेलवी आपे छे. जे बलदना पाछलना जमणा पगना साथलमां सफेद रंगनुं मुशलना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनो नाश करे छे, माटे तेवो बलद पोताना परिवारनुं श्रेय इछनार गृहस्थोए ग्रहण करवो नहीं. जे बलदना पाछलना जमणा पगना साथलमां कूर्मना (काचबाना) आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनुं जल आदिकथी रक्षण करे छे. जे बलदना पाछलना जमणा पगना साथलमां लाल रंगनुं गदाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनुं तुरत मृत्यु निपजावे छे, तेमां बिलकुल संशय नथी. जे बलदना जमणा पगना साथलमां दंड सहित छत्रना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने

मांडलिक राजा बनावे छे. जे बलदना पाछलना ज-मणा पगना साथलमां श्याम रंगनुं वांदराना आ-कारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीनी सं-पत्तिनो नाश करे छे.

तेवा बलदनी प्रसंगोपात कथा कहे छे.

पूर्वे श्री नेपाल नामना देशमां गजपुरी नामनी नगरीमां वृषभसेन नामे राजा राज्य करतो हतो, तेने रूपसुंदरी नामे राणी हती. तेज नगरमां सु-दत्त नामे एक कोटीध्वज वणिक वसतो हतो. तेनी पासे क्रोडो गमे सोनामोहोरो हती, तेथी लोको तेने कोटीध्वज कही बोलावता हता. ते शाहुकार अनेक देशावरो साथे पोताना व्यापार चलावतो हतो. ते बहुज गुणवंत तथा परोपकारी हतो.

एक दहाडो तेणे एक अतिशय पुष्ट एवी एक गाय वेचाती लीधी. ते गाय उत्तम प्रकारनुं अति-शय दूध आपती हती, तेथी सुदत्तनो तेना पर घणो प्रेम हतो. एक दहाडो ते गायने गर्भ रह्यो. ते जोइ शेठने अत्यंत हर्ष थयो, पण ते गर्भ रह्या बाद थो-डेज दिवसे शेठने खबर मली के तेनुं करीयाणांथी

भरेलुं एक वहाण समुद्रमां डुबी गयुं, पण पोतानी पासे घणुं द्रव्य होवाथी शेठे तेनी कशी पण दरकार करी नहीं.

अनुक्रमे संपूर्ण समये ते गाये एक वाछरडाने जन्म आप्यो. ते पण शरीरमां घणोज पुष्ट तथा मनोहर स्वरूपवालो हतो, तेथी शेठनो अतिशय प्यार ते वाछरडा पर थयो; पण ते वाछरडाना पाछलना जमणा पगना साथलमां वांदराना आकारनुं श्याम रंगनुं चिह्न हतुं, तेथी ते अशुभने सूचवनारो हतो, पण शेठने ते वातनी कशी मालुम पडी नहीं, केमके भावि भाव कोइथी पण टाली शकाता नथी. ज्यारथी ते वाछरडानो जन्म थयो, त्यारथी शेठनी संपत्ति धीमे धीमे ओछी थवा लागी, पण शेठनो प्यार तो ते गाय तथा वाछरडा पर अतिशय वधवा लाग्यो. त्रण वर्षो वीत्या बाद शेठनी सघली दोलतनो नाश थयो, तथा पोते घणीज गरीबी हालतमां आवी पड्यो; पण तेना मनमांथी जैनधर्मनी श्रद्धा गइ नहीं, अने तेथी ते विचारवा लाग्यो के जीवे पूर्वे जेवां कर्मो करेलां छे, तेवांज भवांतरमां

ज्ञोगववां पडे छे, तेमां कशो पण संदेह नथी. एम मानी मनमां खेद लाव्या विना ते पोताना दिवसो गरीबी हालतथी काढवा लाग्यो.

एटलामां तेज नगरमां गुप्ताचार्य नामे ज्ञानी महाराज पधार्या; नगरना ज्ञविक लोको तेमने वांदवा माटे गया; तेउनी साथे सुदत्त शेठ पण गयो. आचार्य महाराजे केटलोक धर्मोपदेश कह्यो; ते सांज्ञल्या बाद सर्वनी समक्ष सुदत्त शेठे हाथ जोडीने आचार्य महाराजने विनंति करी के हे प्रज्ञो! में पूर्वे एवुं कयुं अंतरायकर्म उपार्जन कर्युं छे ? के जेथी मारी संपत्तिनो विनाश थयो छे. ते सांज्ञली आचार्य महाराजे कह्युं के; हे सुदत्त! पूर्व ज्ञवे कछ नामना देशमां ज्ञद्रावती नामनी नगरीमां तुं सत्यवाहन नामना राजानो पुष्पाल नामे मंत्री हतो; तुं मिथ्यात्वीउनो धर्म पालतो हतो, अने सत्यवाहन राजा परम जैनी हतो; तारो स्वज्ञाव परोपकारी हतो; तेथी परने उपकार करवामां तारुं मन अतिशय खेंचातुं हतुं; तें तारुं पोतानुं द्रव्य खरचीने केटलीक दानशालाउ करावी हती, केटलांक पाणीनां नवाणो कराव्यां हतां; पण तुं सघला मिथ्यात्वी-

अंदर पेसवा देवा नहीं. एवी रीते तेने हुकम करीने तुं तारे स्थानके गयो; वीजे दिवसे पेला गंधर्वो दान मलवानी आशाथी पाछा राजा पासे आववा लाग्या, पण तारा हुकमथी दरवाजा परना नोकरे तेमने अंदर जवा आप्या नहीं; तेथी निराश थइने तेओ पोताने स्थानके गया. राजा पण वीजा राज्यकार्यमां पडी जवाथी गंधर्वोनी वात विसरी गयो. एम करतां करतां केटलाक दिवसो वीती गया. पेला गंधर्वोए विचार्युं के आपणने दान आपवामां अंतरायरूप आ पुष्पाल मंत्री थयो छे; माटे तेनो नाश करवानो आपणे कंइक पण उपाय शोधवो. एम विचारी क्रोधना आवेशथी तेओए तापसनुं स्वरूप कर्युं; केमके तेओए विचार्युं के पुष्पाल मंत्री मिथ्यात्वीओनो भक्त छे, तेथी आपणा तापसवेशथी ते ठगाशे; अने तेने ठगवामां वीजो कोइ पण उपाय नथी.
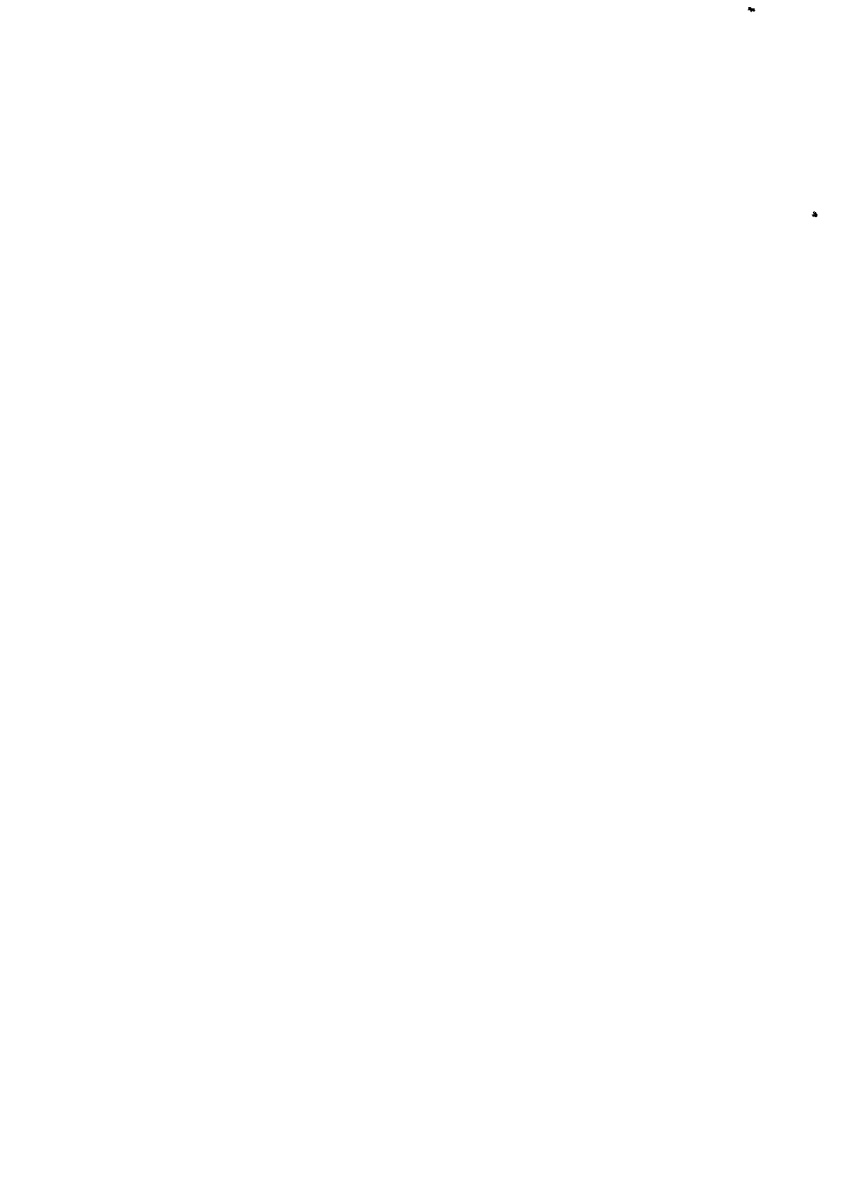
एवी रीते तापसोनो वेश लइने एक दहाडो तेओ बन्ने तेने घेर भिक्षा माटे गया; तेमने योगी जाणीने तें आदर सत्कार आपीने भिक्षा आपी. त्यारे तेओए कह्युं के अमो परदेशी मुसाफरो छीए;

अने तेथी आ नगरमां अमोने कोइ पण पीडानतुं नथी; तमारी कीर्त्ति सांभली अमो अहीं आव्या छीए; अमारे आवती काले प्रभातमां द्वारिका तरफ जवुं छे, माटे आजनी रात्रि निर्गमन करवा माटे कोइ स्थान आपवा महेरवानी करशो.

तेउनां एवी रीतनां मिष्ट वचनो सांभलीने तथा तापस जाणीने तें तेमने कह्युं के हे योगींद्रो! आप खुशीथी आ मारी उरडीमां रात्रिए रहो; अने प्रभाते आपनी इछानुसारे ज्यां जवुं होय त्यां जजो. एम कही तेणे पोतानी एक सुंदर उरडी उघाडी आपी. कपटधारी योगीउ पण पोतानुं पोटलुं तेमां मूकी आसन बिछावी जपमाला लइ कपटपूर्वक जप करवा लाग्या.

संध्याकाले तें तेमनी पासे आवी कह्युं के हे महात्माउ! तमारे भोजन माटे जे कंइ जोइए, ते हुं मोकली आपुं, तथा कंइ वस्त्र पात्रनो पण खप होय ते कहो; ते सांभली कपटी योगीउए कह्युं के हे परम भक्त! अमो एकज वखत भोजन करीए छीए; तेम अमोने वस्त्र पात्रनो पण कशो खप नथी.

पछी तुं तो पोताने स्थानके जइ निद्रावश थयो.

मध्य रात्रिए के ज्यारे सघला लोको निद्रावश थया, त्यारे तेओ बन्ने गुप्त रीते हाथमां छरीओ लइने तारा आवास पर चडवा लाग्या, पण तेमने एक पोलीआए जोया; तेथी तेणे बूमो पाडीने बीजा पोलीआओने जगाडीने तेओने पकडीने बांधी लीधा. एटलामां तुं पण जागी उठ्यो अने खात्री करीने जोयुं तो पेला कपटी योगीओ तो ते गंधर्वो हता, एम तने मालुम पड्युं; पछी तो क्रोधना आवेशथी तें तेमने केदखानामां नाख्या.

अनुक्रमे आयुष्य क्षय थवाथी तेओ तारा वैरना दुर्ध्यानथी मृत्यु पामी केटलाक सूक्ष्म नवो करीने आ तारे घेर गाय तथा वत्स तरीके उत्पन्न थया. तुं पण त्यांथी मृत्यु पामी पूर्व नवमां परोपकारमां धन खरचवाथी आ नवमां कोटीध्वज श्रेष्ठी थयो; पण तें पेला गंधर्वोने दान मलवामां जे अंतराय कर्यो हतो, ते अंतरायकर्मना उदयथी तेओए वैरनावथी तारेज घेर उत्पन्न थइने तारा द्रव्यनो नाश कर्यो छे; जो के तारां कर्मना संयोगथीज तारा द्रव्यनो नाश थयो छे, तोपण तेमां निमित्तरूपे

मीना परिवार तथा धननो नाश करे छे. जे बल-
दना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी पाछलना भा-
गमां भ्रमरना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद
तेना स्वामीनी स्त्रीओनो नाश करे छे. जे बलदना
पाछलना जमणा पगना घुंटण पर एकथी वधारे व-
लीओ पडती होय, तेवो बलद तेना स्वामीने जलनो
भय उपजावे छे. जे बलदना पाछलना जमणा पगना
घुंटण पर लांबा वालो उगेला होय, तेवो बलद तेना
स्वामीनी संपत्तिनो तुरत नाश करे छे, ते वात सं-
देह रहित छे, माटे तेवो बलद कोइए पण पोताना
श्रेयनी इच्छाथी ग्रहण करवो नहीं. जे बलदना पाछ-
लना जमणा पगना घुंटणनी नीचे लाल रंगनुं लांबुं
नकुलना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वा-
मीनी स्त्री तथा परिवारनो नाश करे छे. जे बल-
दना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी नीचे सफेद
रंगनुं दाडिमना पुष्पना आकारनुं चिह्न होय, तेवो
बलद तेना स्वामीने खेती आदिकथी अत्यंत द्रव्य
उपार्जन करावी आपे छे. जे बलदना पाछलना ज-
मणा पगना घुंटणनी नीचे पीला रंगनुं शंखना आ-
कारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने जल-

मार्गे पर्यटन करावे छे, तथा व्यापारमां तेने अखुट द्रव्य मेलवावी आपे छे. जे वलद्ना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी नीचेना जागमां घणा मसो उगेला होय, तेवो वलद् तेना स्वामीना परिवारनुं तुरत मृत्यु करे छे. जे वलद्ना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी नीचे एकथी वधारे करचलीनी वलीउं पम्ती होय, तेवो वलद् तेना स्वामीने असाध्य रोगनी उत्पत्ति करनारो थाय छे, माटे तेवो वलद घरमां राखवो नहीं. जे वलद्ना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी नीचेना जागमां बिलकुल रूवां उगेलां न होय, तेवो वलद् तेना स्वामीनुं छ मासनी अंदर निश्चे मृत्यु निपजावे छे. जे वलद्ना पाछलना जमणा पगना घुंटणनी नीचे श्याम रंगनुं कपोत पक्षीना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद् तेना स्वामीने अत्यंत सुवर्णनो लाज मेलवी आपे छे. जे वलदना पाछलना जमणा पगनी खरी पर लाल रंगनुं गोल आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनी वृद्धि करे छे, तथा तेनी कीर्त्ति फेलावे छे. जे वलदना पाछलना जमणा पगनी खरी पर श्याम रंगनुं कागमानी चंचूना आकारनुं चिह्न

होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारमां जयंकर रोगनी उत्पत्ति करे छे, तथा तेथी घणा माणसोनां मृत्यु निपजे छे. जे वलदना पाछलना जमणा पगनी खरीना मूलमां एटला लांबा वाल उगेला होय के जेथी खरीज ढंकाइ जती होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनो अग्निथी नाश करे छे. जे वलदना पाछलना म्रावा पगना साथलमां सुवर्णना रंग जेवुं मयूरना पगना पंजाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी संपत्ति वधारी आपे छे. जे वलदना पाछलना म्रावा पगना साथलमां सफेद रंगनुं मनुष्यनी नासिकाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनुं छ मासनी अंदर मृत्यु निपजावे छे. जे वलदना पाछलना म्रावा पगना साथलमां कलशना आकारनुं लाल रंगनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनी वृद्धि करे छे. जे वलदना पाछलना म्रावा पगना साथलमां इंद्रवजना आकारनुं श्याम रंगनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनी तथा लक्ष्मीनी पण हानि करे छे. जे वलदना पाछलना म्रावा पगना साथलमां लाल रंगनुं अर्ध चंद्रना आकारनुं चिह्न

होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी संपत्तिनी वृद्धि करे छे. जे वलद्ना पाछलना डावा पगना साथलमां सफेद रंगनुं मनुष्यना पंजाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीने चोर आदिकनो भय उपजावे छे. जे वलदना पाछलना डावा पगना साथलमां श्याम रंगनुं मत्स्यना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनुं जल आदिकना भयथी रक्षण करे छे. जे वलदना पाछलना डावा पगना साथलमां त्रणथी वधारे श्याम रंगना मसो उगेला होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनो अग्निथी तुरत नाश करावे छे; माटे परिवारनुं कल्याण इछनार गृहस्थोए तेवा वलदने ग्रहण करवो नहीं. जे वलदना पाछलना डावा पगना साथलमां कूर्मना (काचवाना) मुखना आकारनुं अथवा सर्पना मुखना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी स्त्रीनो नाश करे छे. जे वलदना पाछलना डावा पगना साथलमां श्याम रंगनुं जवनी श्रेणिना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीना खेती आदिकना व्यापारमां वृद्धि करे छे. जे वलदना पाछलना डावा पगना घुंटण पर त्रिकोणना

आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी संपत्तिनो तुरत नाश करे छे. जे बलदना पाछलना डावा पगना घुंटण पर लाल रंगनुं वींछीनी पुंछडीना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनुं निकंदन काढे छे. जे बलदना पाछलना डावा पगना घुंटणनी पाछल लाल रंगनां मक्षिकाओना आकारनां बेथी वधारे चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनी वृद्धि करे छे. जे बलदना पाछलना डाबा पगना घुंटणनी नीचे लाल रंगनुं पाटल नामना वृक्षना पुष्पना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने अकस्मात् घणुं द्रव्य मेलवी आपे छे. जे बलदना पाछलना डाबा पगना घुंटणनी नीचेना भागमां पोपटनी चंचूना आकारनुं चिह्न होय छे, तेवो बलद तेना स्वामीने राजा आदिकनी कृपा मेलवावी आपे छे, तथा तेथी तेनी लक्ष्मीनी पण वृद्धि करावी आपे छे. जे बलदना पाछलना डावा पगना घुंटणनी नीचेना भागमां काला रंगनुं मुद्रिकाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामी पर राजानी इतराजी करावे छे, तथा तेने बंधनयुक्त केदखानामां नखावे छे. जे

चिह्न होय, तेवो बलद तेना निर्धन स्वामीने पण राजकन्या मेलवी आपे छे, तथा घणी लक्ष्मीनो अकस्मात् रीते तेने स्वामी बनावे छे.

तेवा बलदनी नीचे प्रमाणे प्रसंगोपात कथा कहे छे.

पूर्वे श्रीरत्नवती नामनी नगरीमां सूरसेन नामे राजा राज्य करतो हतो, ते राजाने कीर्त्तिमती नामनी राणी हती. ते राणी स्वरूपे देवांगना सरखी हती, तेम तेणीमां अनेक गुणोए आवीने निवास कर्यो हतो. तेउने मदनरेखा नामनी महा स्वरूपवती कन्या हती. ते कन्या युवावस्थाने ज्यारे प्राप्त थइ, त्यारे राजा तथा राणीने मनमां चिंता थइ के मदनरेखा युवावस्थाने प्राप्त थइ, माटे तेणीना योग्य वरतारनो आपणे शोध करवो.

एक दहाडो ते रत्नवती नगरीमां अष्टांग निमित्तने जाणनारो कोइ महा विद्वान् निमित्तिउ आवी चड्यो; ते निमित्तिउ नगरमां घणा लोकोने निमित्त जोइ देवा लाग्यो, तथा तेनां निमित्तो पण खरां पडवाथी लोको तेने घणो आदरसत्कार तथा द्रव्य देवा लाग्या. ते बाबतनी सूरसेन राजाने खबर पडी, तेथी तेणे पोतानी राणीने कह्युं के हे प्रिये! आ-

पण नगरमां एक अष्टांग निमित्त जाणनार महा विद्वान् निमित्तिउं आवेल छे, माटे जो तारी सलाह होय, तो तेने पूछीए के अमारी मदनरेखा कुमारीनो जरतार कोण थशे ? ते सांजली राणीए कह्युं के हे स्वामिन्! आपे जे विचार कर्यो छे, ते वहुज उत्तम छे.

पछी राजाए पोताना प्रधानने मोकलीने ते निमित्तिआने सजामां वोलाव्यो; राजाए तेने अत्यंत आदरमान दइ पूछ्युं के हे पंमित! आप आपना ज्ञानवलथी कहेशो के अमारी पुत्री मदनरेखानो जरतार कोण थशे ? त्यारे निमित्तिए पण पोताना ज्ञानवलथी कह्युं के हे राजन्! तमारी पुत्रीनो जरतार एक कुंजारनो पुत्र थशे. ते सांजली राजाने वहुज मातुं लाग्युं, तथा पोते वहुज शोकातुर थयो. राजाने शोकातुर थएलो जोइ निमित्तिए कह्युं के हे राजन्! तमारे ते माटे शोक करवो लायक नथी; केमके मारा निमित्तमां जे आव्युं छे, ते में कह्युं छे, अने तेमां विलकुल फेरफार थइ शके तेम नथी.

आवी रीतनुं वृत्तांत सांजलीने राजाने अत्यंत

क्रोध उत्पन्न थयो, अने पोताना सुभटोने तेणे हुकम कर्यों के आ जूठा निमित्तिआने केदखानामां नाखो. सुभटोए पण राजानी आज्ञा मुजब ते विचारा निरपराधी निमित्तिआने पकडीने केदखानामां नाख्यो. त्यारे निमित्तिए पण विचार्युं के अत्यारे तो मारा पर आवी बनी छे, पण कल्पांत काले पण मारुं निमित्त जूठुं पडे तेम नथी.

हवे ते सूरसेन राजानो विपुलमति नामे एक प्रधान हतो. ते प्रधानने एक पुत्र हतोः पण तेने पूर्व कर्मना संयोगे जन्मथीज कुष्टनो रोग थयो हतो; तेथी प्रधान तेने घरनी अंदर छुपी रीते भोंयरामां राखतो हतो, पण कोइ दहाडो तेने राज्यसभामां लावतो हतो नहीं. राजा तेने वारंवार पूछतो के हे प्रधान! तमो तमारा पुत्रने अत्रे केम लावता नथी? त्यारे प्रधान कहेतो के हे स्वामिन्! ते पोताना विद्याभ्यासमांज दिनरात गुजारे छे. तेथी ते अत्रे आवी शकतो नथी. एवी रीतना अनेक प्रकारना उत्तरो दइने ते राजाने समजावतो.

हवे निमित्तिए कहेली वातथी राजानुं मन अत्यंत आकुल थयुंः तेथी तेणे राणीनी सलाह लीधी

के आपणे मदनरेखाने आपणा प्रधानना पुत्र साथेज परणाववी; त्यारे राणीए पण तेम करवानी संमति आपी.

पछी राजाए तुरत प्रधानने बोलावी कह्युं के हे विपुलमति ! में मारी पुत्री मदनरेखाने तारा पुत्र प्रत्ये आपी; माटे हवे तमो विवाहनी तैयारी करवा मांडो. ते सांभली विपुलमति मंत्री मनमां दिलगीर थयो के हवे आपणुं मृत्यु आवी लाग्युं; पण वली हिम्मत लावीने तेणे राजाने कह्युं के हे स्वामिन् ! आपनी देवांगना सरिखी कन्या तो कोइ योग्य राजकुमारने परणाववी जोइए; पण राजाए पोतानो आग्रह कोइ पण रीते छोड्यो नहीं. पछी मंत्री तो घेर आवीने शोकातुर थइ विचारमां पडी गयो; तेणे संध्यासमये वालुं पण न कर्युं.

पछी विचार करतां तेणे धार्युं के हवे तो हुं ते निमित्तिआने आ बाबतनो खुलासो पूछुं एम विचारी रात्रिए प्रछन्न रीते गुप्तवेशथी जे जगोए निमित्तिआने केद करेलो हतो, त्यां गयो. त्यां पहोरो भरता सिपाइने पण तेणे पचास सोनामोहोरो आपी, तेथी तेणे तो खुशी थइने तेने निमित्तिआ पासे

जवा दीधो. त्यां जइ तेणे निमित्तिआने सघलो वृ-
त्तांत खरेखरो निवेदन कर्यो, त्यारे निमित्तिए कह्युं
के आवती काले प्रभातमां नगरमां पूर्व तरफना
दरवाजामां दरवाजो उघडतांज एक बलद पर केट-
लांक माटीनां वासणो भरीने एक कुंभारनो छोकरो
दाखल थशे, तेने तारे पोताने घेर लाववो तथा
पछी तेनी साथे राजानी पुत्रीनुं तारे लग्न करवुं.

ते सांभली प्रधान तो अत्यंत खुशी थइने तुरत
पोताने स्थानके पाछो आव्यो. पछी तेणे तुरतज
पूर्व तरफना दरवाजे पोताना एक खात्रीदार माण-
सने सघलो वृत्तांत समजावीने मोकल्यो, तथा पछी
पोते निश्चिंत थइने निद्रावश थयो.

प्रभाते पेलो माणस ते कुंभारना छोकराने वा-
सणो वेचातां लेवाना मिषथी प्रधानने घेर तेडी
लाव्यो. प्रधाने पण पोताना एक माणसने ते वा-
सणो संभाली लेवा कह्युं, तथा तेनुं मूल्य कहेवाने
तेणे ते छोकराने कह्युं. त्यारे ते महा चतुर छोकरे
जाण्युं के आ कोइ मोटा पैसादार माणस छे, माटे
ते पोतानी मेलेज मने घणुं द्रव्य आपशे. एम वि-
चारी तेणे कह्युं के आपनी खुशीमां आवे ते द्रव्य

मने आपजो. पछी प्रधाने तो पोताना एक चाकरने हुकम कर्यो के आ छोकराने एक हजार सोनामोहरो तेनां वासणना मूल्य पेटे आपजो, तथा तेने भोजन पण आपणे घेरज करावजो, अने हुं ज्यारे राजसभामांथी पाछो आवुं, त्यारे तेने मारी पासे तेडी लावजो. एम कही मंत्री तो राजसभामां गयो.

पाछलथी प्रधानना माणसे ते कुंभारना छोकराने एक हजार सोनामोहोरो गणी आपी. ते लइ ते छोकरो तो अत्यंत खुशी थयो, अने विचारवा लाग्यो के आज तो हुं कोइ उत्तम प्रकारनांज शुकन जोइने आव्यो के जेथी मने मारां वासणोनी एक हजार गणी किंमत मली. पछी तेणे पोताना बलदने उत्तम प्रकारनो खोराक तथा घासचारो नाख्यो. पछी प्रधानना माणसे तेने स्नान करावीने भोजन करवा माटे बेसाड्यो. कोइ दिवसे जन्म धरीने पण नहीं चाखेलां एवा उत्तम प्रकारनां भोजननो स्वाद चाखीने आश्चर्य पामी विचारवा लाग्यो के अहो! मने आवां उत्तम प्रकारनां भोजन हमेशां मले तो केवुं सारुं?

भोजन कर्या बाद प्रधाननो चाकर तेने दिवान-

खानामां तेमी गयो. एटलामां प्रधान पण राजसज्ञामांथी आव्यो. राजाए पण लग्न माटे तेज दिवस ठराव्यो हतो. तेथी प्रधाने तो आवीने सघली तैयारी करवा मांमी. ते कुंजारना ठोकरानुं नाम सारंग हतुं. प्रधाने एक हजामने बोलावीने सारंगनुं क्षौरकर्म (हजामत) कराव्युं, तथा तेने मनोहर वस्त्र अने आजूपणो आप्यां. सारंग तो कंइ पण बोल्या विना आश्चर्य सहित प्रधानना कहेवा प्रमाणे सघलुं कार्य करतो हतो. संध्याकाले मोटा महोत्सवपूर्वक घोमा पर स्वार थइने ते परणवा चाल्यो, ते वखते सारंगे प्रधानने कह्युं के मारा बलदनी तमो चीवटथी सावचण रखावजो, केमके ते मने मारा जीवथी पण वधारे वहालो ठे. प्रधाने पण तेना कहेवा मुजब तेना बलद माटे खावापीवा विगेरेनो सर्व प्रकारनो बंदोबस्त कराव्यो.

पठी सारंगनो घोमो महोत्सवपूर्वक राजदरबार पासे आव्यो. सारंगनुं मुख चंड्रना सरखुं महा तेजस्वी हतुं. राजा पण सारंगने जोइ अत्यंत हर्षित थइने पेला निमित्तिआने धिक्कारवा लाग्यो. पठी शुन्न लग्नसमये वर कन्यानो हस्तमेलाप थयो.

पछी मंगल फरती वखते राजाए घणुं द्रव्य कन्या-
दानमां आप्युं. पछी प्रधान ते वर कन्याने वाजते
गाजते पोताने घेर तेमी लाव्यो, तथा तेउ बन्ने
माटे एक जुदो आवास काढी आप्यो. त्यां सारंग
तथा राजकन्या मदनरेखा अत्यंत प्रेम सहित सु-
खविलास जोगववा लाग्यां. एम करतां केटलाक
दिवसो वीती गया. सारंग पोताना बलदनी हमेशां
संजाल लेतो. एक दहाको राजकुमारी तेने पीवा
माटे एक माटीना वासणमां निर्मल ठंडुं पाणी
जरीने लावी. ते वासण जरा पाकवामां काचुं रहे-
वाथी तेमांथी पाणीनां बिंदुउ फरतां हतां, ते जो-
इने सारंगे पोताना जातिस्वजावथी कह्युं के आ
वासण बरोबर पक्क थयलुं नथी, अमो तो अमारे
घेर ज्यारे वासणो बरोबर पाके, त्यारेज तेने आव-
मांथी काढीए ठीए.

आवी रीतनां सारंगनां वचनो सांजलीने राज-
कुमारी मदनरेखा तो अत्यंत आश्चर्यमां पकी अने
विचारवा लागी के शुं आ जाते कुंजार ठे? अने
तेम होय तो शुं निमित्तिआनुं कहेलुं वचन तो
सत्यज थयुं?

एम विचारी तेणीए घणी जातना शपथ (सोगंद) दइने सारंगने पूछ्युं के हे स्वामिन्! जेनी साथे में पाणिग्रहण कर्युं छे, एवा आप हवे तो मने देव तुल्यज छो, पण आपनी जाति शुं छे? ते कहेवानी कृपा करशो. ते सांभळी सारंगे विचार्युं के अहो! अजाणतां माराथी स्वानुभवनां वचनो बोलाइ गयां, अने हवे जो हुं मारी जाति गुप्त राखीश, तो खरेखर मारुं मृत्यु थशे, अने जो सत्य बोलीश, तो कदाच हुं उगरीश पण खरो. एम विचारी तेणे पोतानो सघळो वृत्तांत यथास्थित निवेदन कर्यो. ते सांभळी महा चतुर राजकुमारीए विचार्युं के अहो! आ जाते तो कुंभार छे, पण ते महा गुणवान् छे, माटे मृत्यु पर्यंत पण मारे हवे तेने तजवो नहीं अने जे कंइ भावि भाव बनवाना होय छे, तेमां बिलकुल तफावत पडतो नथी. एम विचारी तेणीए सारंगने कह्युं के हे स्वामिन्! आपे हवे कशा प्रकारनी पण चिंता करवी नहीं. हुं सघळो वृत्तांत मारा पिताने कहीश, तथा तेने सारी रीते सत्य वातथी समजावीश.

प्रभाते राजकुमारी पोताना पिताने घेर गइ, तथा

सघलो वृत्तांत पोतानां मातपिताने कही संजलाव्यो. ते सांजली राजाने तो घणी दिलगीरी थइ, पण राणी तथा मदनरेखाए तेने समजाव्युं के जे जावि जाव वनवाना होय ठे, तेमां कशो पण फेरफार थतो नथी. गठी राजा पण शांत थयो. पठी तेणे पेला निमित्तिआने केदखानामांथी बुटो करीने पोतानी पासें वोलाव्यो, तथा केटलुंक आदरमान दइने ते सघलो वृत्तांत निवेदन कर्यो; अने राजाए पोते करेला अपराधनी तेनी पासे माफी मागी; तथा तेने एक लाख सोनामोहोरो आपी, अने तेने रहेवा माटे पण एक सुंदर मकान तेणे आप्युं.

पठी विपुलमति प्रधानने तथा सारंगने पण वोलावीने राजाए तेमने खरेखरो वृत्तांत कहेवा कह्युं; त्यारे तेउए पण पोतपोतानो सघलो यथास्थित वृत्तांत कही संजलाव्यो तथा प्रधाने पोताना अपराधनी माफी मागी. राजाए पण तेने कह्युं के हे विपुलमति! जे कंइ जावि जाव वनवाना होय ठे, तेमां कंइ पण फेरफार थइ शकतो नथी.

पठी राजाए निमित्तिआने पूब्युं के हे विचक्षण! आ सारंगने आवी रीते अकस्मात् राजकन्या

तथा ऋद्धि मलवानो शुं हेतु छे ? त्यारे निमित्ति-
ए पण पोताना निमित्तज्ञानथी जोइने कह्युं के
हे राजन् ! आ सारंग पासे जे बलद छे, ते ब-
लदना पाछलना डाबा पगनी खरीना मूलमां लाल
रंगनुं कंकणना आकारनुं चिह्न छे, तेवो बलद पो-
ताना स्वामी एवा निर्धन प्राणीने पण अकस्मात्
राजकन्या तथा लक्ष्मी मेलवी आपावबामां निमि-
त्तरूपे थाय छे. जो के ते सघलुं तेना पुण्यसंयोगे
मले छे, तोपण तेवो बलद तेमां निमित्तरूपे श्री
वीतराग प्रभुए कहेलो छे.

पछी राजाए ते बलदने त्यां मगावीने निमित्ति-
आना कहेवा प्रमाणे खात्री करीने जोयुं तो तेवा
चिह्नवालोज ते बलद हतो. पछी राजाए ते निमि-
त्तिए कहेला विधिपूर्वक ते बलदनुं पूजन कर्युं.

ते सूरसेन राजाने कंइ पण संतान नहोतुं,
तेथी तेणे पोताना जमाइ सारंगनेज राज्यगादी
आपवानो निश्चय कर्यो. तेणे मोटा महोत्सवथी एक
सुवर्णमय रंगमंडप रचाव्यो, तथा तेमां सिंहासन
मंडाव्युं. सघला स्वजनवर्गने बोलावीने तेणे सारंगने
राज्याभिषेक कर्यो, तथा सघलो राज्यकारभार

तेणे सारंगने सोंपी दीधो. सारंग पण महा बुद्धिमान् तथा गुणवान् हतो. राज्य मळ्या बाद सारंगे पोतानां मातपिता विगेरे कुटुंबीउने बोलावीने सघलो वृत्तांत निवेदन कर्यो. ते सांजली तेउ अत्यंत आश्चर्य पाम्यां, तथा त्यां सुखेथी रहेवा लाग्यां.

एक दिवसे ते नगरमां चंद्रसूरि नामे जैनी आचार्य पधार्या, तेमनी पासे राजा, राणी तथा प्रधाने वैराग्यथी दीक्षा लीधी, तथा गुरुनी साथे विहार करी अन्य स्थानके गयां.

एवी रीते तेवा चिह्नवाला बलदना प्रतापथी सारंग नामना कुंजारना निर्धन ठोकराने पण अकस्मात् राजकन्या तथा राज्यलक्ष्मीनी प्राप्ति थवानी प्रसंगोपात कथा कही.

जे बलदना पुंठमामां एटला बधा लांवा वाल होय के जेथी ते पुंठडुं जमीनने अमकतुं होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवार तथा धननो नाश करे ठे. जे बलदना पुंठमामां बिलकुल वाल न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनो नाश करे ठे, तथा तेने राज्य आदिकनो जय उपजावे ठे. जे बलदना पुंठमामां तेना मूलबीज वाल होय, तेवो बलद

तेना स्वामीना संताननो नाश करे छे. जे वलदना पुंछडामां सफेद तथा लाल रंगना पटा होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो वधारो करे छे. जे वलदना पुंछडामां वालो अतिशय कर्कश होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारमां जयंकर रोगनी उत्पत्ति करे छे. जे वलदना पुंछडाना मूलमां घणा मसो उगेला होय, तेवो वलद तेना स्वामीने अग्नि आदिकनो जय उपजावे छे, तथा तेनी लक्ष्मीनो पण नाश करे छे. जे वलदना पुंछडानो छेडो तेना घुंटणथी पण उंचो रहेतो होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनो रोग आदिकथी नाश करे छे, तथा तेनी लक्ष्मीनो पण प्रायः नाश करे छे. जे वलदना पुंछडाना वाल चलकता श्वेत रंगना होय, तेवो वलद तेना स्वामीने लक्ष्मी तथा परिवार विगेरेनी वृद्धि करी आपे छे. जे वलदना पुंछडाना वाल काला रंगना होय, तेवो वलद तेना स्वामीने पिशाच आदिकनो उपद्रव करावे छे. जे वलदनुं पुंछडुं मरडाएलुं होय, तेवो वलद तेना स्वामीनुं अकस्मात्-मृत्यु निपजावे छे. जे वलदनुं पुंछडुं अति स्थूल (जाडुं) होय, तेवो वलद तेना स्वामीने

खेती आदिक व्यापारमां घणुं नुकशान करे छे. जे बलदनुं पुंछडुं अतिशय कृश (पातलुं) होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मी तथा परिवारनो पण नाश करे छे. जे बलदना पुंछडासां उपरना जागमां वाल होय अने छेडाना जागमां वाल न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी संपत्तिनो तुरत विनाश करे छे. जे बलदना पुंछडाना मूल आगल श्वेत रंगनुं वलयना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने चक्रवर्त्तीपणानुं राज्य मेलवी आपे छे. जे बलदना पुंछडाना छेडा पर मसो उगेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीने जलनो जय उपजावे छे. जे बलदनी पृष्ठना पाछलना बन्ने जागो पर मत्स्य-युगलनां लाल अथवा सफेद रंगनां चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीने जल पर्यटन करावे छे, तथा तेथी तेने घणा द्रव्यनी प्राप्ति करावी आपे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने जागो पर श्वेत अथवा लाल रंगनां एकेक मत्स्यनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीने जल पर्यटन करावे छे, पण तेमां तेनुं मृत्यु निपजावे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने जागो पर दंक सहित

छत्रना आकारनां श्वेत रंगनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीने अकस्मात् राज्यप्राप्ति करावी आपे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने नागो पर श्याम रंगनुं गृध्र (गीध) पक्षीना मस्तकना आ-आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना प-रिवारनुं जक्षण करे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने नागो पर श्वेत रंगनां कूर्मना आकारनां सूक्ष्म चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनुं रक्षण करे छे, तथा तेनी कीर्त्तिने सर्व जगोए वि-स्तारे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने नागो पर लाल रंगनां दक्षिणावर्त्त शंखना आकारनां चिह्नो हो-य, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवारनी कीर्त्ति वधारे छे, तथा तेनी लक्ष्मीनी पण वृद्धि करे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने नागो पर श्याम रंगना कागडानी चंचूना आकारनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामी-नी लक्ष्मीनो तथा तेनी कीर्त्तिनो पण नाश करे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने नागो पर सफेद रंगनां जिह्वा सहित सर्पना मुखना आकारनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे. तथा तेने अने तेना परिवारने पण आपघात करावे

छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने भागो चपटा अने बेसी गयेला होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे, तथा तेनो दुनियामां अपजश फेलावे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने भागो पर श्याम रंगनां कपोतपक्षीओनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीने भयंकर रोगनी उत्पत्ति करे छे, तथा तेथी तुरत तेनुं मृत्यु निपजावे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने भागो पर सफेद रंगनां दीपकनी शिखाना आकारनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीने अग्निनो भय उपजावे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने भागो पर लाल रंगनां कोटिक नामना फलना आकारनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीने खेतीवाडीमां घणो लाभ मेलवी आपे छे. जे बलदना पृष्ठनी पाछलना बन्ने भागो पर श्याम रंगनां अर्ध चंद्रना आकारनां चिह्नो होय, तेवो बलद तेना स्वामीना परिवार तथा धननो नाश करे छे. जे बलदना पृष्ठ भाग पर लाल रंगनुं सर्पना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीनुं छ मासनी अंदर मृत्यु निपजावे छे. जे बलदना पृष्ठ भाग पर लाल रंगनुं पुष्पनी मा-

लाना आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनी वृद्धि करे छे. जे वलदना पृष्ठ भाग पर सफेद रंगनुं नकुलना (नोलीयाना) आकारनुं चिह्न होय, तेवो वलद तेना स्वामीनुं तुरत मृत्यु निपजावे छे. जे वलदनी ककुद (खांध) वेठेली तथा मालुम न पडे तेवी होय, तेवो वलद तेना स्वामीना परिवारनो तथा तेनी कीर्त्तिनो पण नाश करे छे. जे वलदनी ककुद उंची, पुष्ट तथा चालती वखते जरा नमेली रहेती होय, तेने उत्तम जातिनो वलद जाणवो. जे वलदनी ककुद पातली होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी सघली संपत्तिनो नाश करे छे. जे वलदनी ककुद (कोंढ) वार आंगुलथी पण वधारे उंची होय, तेवो वलद तेना स्वामीने वैरी तरफनो अतिशय भय उपजावे छे. जे वलदनी ककुद पर विलकुल वाल उगेला न होय, तेवो वलद तेना स्वामीने राज्यनो भय उपजावे छे. जे वलदनी ककुद पर घणाज लांवा वालो उगेला होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी लक्ष्मीनो नाश करे छे. जे वलदनी ककुदना मध्य भागमां खाडो पडेलो होय, तेवो वलद तेना स्वामीनी स्त्रीउनो नाश करे छे. जे

बलदनी ककुद गोल, मनोहर तथा पुष्ट होय, तेवो बलद तेना स्वामीनी संपत्तिनी वृद्धि करे छे. जे बलदनी ककुद पर सफेद रंगनुं बन्ने बाजुए सिंहना नखना आकारनुं चिह्न होय, तेवो बलद तेना स्वामीना कुटुंबनो नाश करे छे.

तेवा बलदनी प्रसंगोपात कथा कहे छे.

पूर्वे श्रीवत्स नामना देशमां मंगलावती नामे नगरी हती; त्यां अनंगपाल नामे राजा राज्य करतो हतो. ते राजाने किरणावली नामे राणी हती.

एक दहाडो वंग देशनी चित्रावती नामनी नगरीनो धनद नामे सार्थवाह वेपार माटे केटलांक करीयाणांनां भरेलां वहाणो लइने ते मंगलावती नगरीए आव्यो.

धनद सार्थवाह करोडपति हतो; तथा मंगलावती नगरीमां वारंवार व्यापार करीने त्यांना राजा अनंगपालने घणुं द्रव्य शुल्क (जगात) तरीके आपतो, तेथी अनंगपाल राजा मोटा महोत्सवपूर्वक परिवार सहित तेनी सामे गयो. धनद सार्थवाह त्यां समुद्रकिनारे मोटा तंबुओ ताणीने रह्यो हतो, राजाने आवतो जोइ ते पण तेनी सामे गयो, तथा

मोटा आदरसत्कारथी राजाने पोताना तंबुमां परिवार सहित लाव्यो. बन्नेए पोतपोताना परिवारना आपआपसमां कुशल समाचार पूछ्या. पछी धनद् सार्थवाहे हाथ जोडीने राजाने विनंति करी के हे स्वामिन्! आजे तो आप अहींज परिवार सहित भोजन करजो. राजाए पण तेना घणा आग्रहथी तथा दाक्षिणताथी तेम करवाने कबुल कर्युं. पछी सार्थवाहे पण उत्तम जातिनी भातभातनी रसोइउ तैयार करावी. रसोइ तैयार थया बाद सघलाउ भोजन करवाने बेठा. ते रसोइ एवा उत्तम प्रकारनी बनावेली हती के तेनो स्वाद लइ राजा आदिक सर्व परिवार अत्यंत हर्षित थयो. भोजन कर्या बाद पान, सोपारी, एलची विगेरे मुखवास लइने राजाए थोडीवार आराम लीधो, पाछला पहोरे सार्थवाहे राजाने साथे लइने पोताना सघला तंबुउमां तेने फेरव्यो, तथा पोतानी साथे रहेलो सर्व सरंजाम तेने देखाड्यो. राजा तो ते सघलुं जोइ आश्चर्य पाम्यो, अने विचारवा लाग्यो के अहो ! आवडी ऋद्धि तो मारा घरमां पण नथी. एवी रीते फरतां फरतां एक मनोहर तंबुनी नजदीक तेउ आव्या. तेमां जइने

जुए छे तो राजाए एक अत्यंत मनोहर तथा पुष्ट एवी एक गायने दीठी. ते गायने एक चाकर - उ-ष्ण पाणीथी स्नान करावतो हतो, तथा बीजो तेना शरीरने साफ करतो हतो. ते गायनो देखाव बहुज मनोहर हतो. ते जोइ राजानुं मन ललचायुं के आवी गाय मारे त्यां होय तो बहु सारुं. पछी राजा तथा धनद सघली जगोए फरीने पोताने मूल स्थानके आव्या. पछी धनदे हाथ जोडीने राजाने विनंति करी के हे स्वामिन्! आपे जे सघली चीजो जोइ, तेमांथी आपने जे कंइ पसंद पडे ते आप मारा पर कृपा करीने ग्रहण करो. ते सांभली राजाए कह्युं के हे मित्र! जो तारी इछा होय, तो मने ते गाय आपजे. मारुं मन ते तरफ अतिशय ललचायुं छे, अने तेना बदलामां हुं तारुं आ वखतनुं सघलुं शुल्क (दाण) माफ करीश. धनदे पण घणीज खु-शीथी तेम करवाने कबुल्युं. पछी ते गायने लइने राजा पोताने घेर गयो. धनद पण त्यां सघलो माल वेचीने तथा बीजो नवो माल त्यांथी भरीने पोताना देश तरफ पाछो गयो.

अनंगपाल राजानो प्रेम ते गाय पर घणोज व-

धतो गयो. तेनी सेवा माटे तेणे पोतानां केटलांक माणसो राख्यां. अनुक्रमे केटलेक काले ते गायने गर्भ रह्यो, ते गर्भ त्रण मासनो थयो, तेटलामां अनंगपाल राजानी राणी किरणावली मृत्यु पामी. पछी संपूर्ण समये घणां कष्टथी ते गाये एक पुष्ट वत्सने जन्म आप्यो, तेना जन्मने दिवसे राजानो एक युवान पुत्र मृत्यु पाम्यो, एवी रीते अनुक्रमे राजाना कुटुंबमांथी घणां माणसोनां मृत्यु थयां. आवी रीतना माठा बनावथी राजा तथा सर्व प्रजा अत्यंत शोकातुर थइ, पण ते मरणनुं प्रमाण कोइ पण जाणी शक्युं नहीं.

एटलामां कोशांबी नगरीनो सुस्थित नामे कोइ अष्टांगवेदी निमित्तिउ त्यां आवी चड्यो. तेने अनंगपाल राजाए पोतानी सभामां बोलावी तेनो घणोज आदरसत्कार कर्यो. पछी राजाए विनयपूर्वक तेने पूछ्युं के हे निमित्तज्ञ! आजे केटलाक दिवसो थयां मारा कुटुंबमां घणां माणसोनां मृत्यु थयां करे छे, तेनुं कारण शुं? ते आपना निमित्तज्ञानथी जाणीने मने कहेशो.

ते सांभली निमित्तिए पोताना निमित्तज्ञानथी

कह्युं के हे राजन्! तारा घरमां कोइ एवा दुर्लक्षण-वाला प्राणीनी उत्पत्ति थइ छे के जेथी तारा कुटुंबनां माणसो मृत्यु पामे छे. ते सांभली राजाए कह्युं के त्यारे हुं आपने मारा घरमां रहेलां सघलां प्राणीओ बतावुं, अने तेओने जोइ तमो कहो के कया प्राणीनी उत्पत्तिथी आवी रीते मारा कुटुंबनो संहार थाय छे. ते सांभली सुस्थिते पण तेम करवाने कह्युं. पछी राजाए पोतानां घरनां माणसो, घोडा, हाथी, बलद, गाय विगेरे सर्व प्राणीओ ते निमित्तिआने बताव्यां. तेओमां पेला वत्सनी ककुद पर बन्ने बाजुए सफेद रंगनुं सिंहना नखना आकारनुं चिह्न ते निमित्तिआने मालुम पड्युं. ते निमित्तिओ पशुपरीक्षानी विद्यामां पण बहुज कुशल हतो; तेथी ते वत्सने राजाना कुटुंबनो नाश करनारो जाणीने तेणे राजाने कह्युं के हे राजन्! आ वत्सनी ककुद पर बन्ने बाजुए जे सफेद रंगनुं सिंहना नखना आकारनुं चिह्न छे, ते तमारा कुटुंबने नाश करनारुं छे, माटे ते बलद ज्यांसुधी तमारा घरमां रहेशे, त्यांसुधी तमारा कुटुंबनो नाश थशे.

ते सांभली राजाए ते वत्सने बंधनमुक्त करीने

पोताना देशनी बहार वनमां मेली दीधो; तथा ते दिवसथी राजाना कुटुंबमां माणसोनां मृत्यु थतां अटक्यां. पछी राजाए ते सुस्थित निमित्तिआने एक लक्ष सोनामोहोरो आपीने घणा आदरसत्कार-पूर्वक विसर्जन कर्यो.

एवी रीते प्रसंगोपात तेवा बलदनी कथा कही.

एवी रीते बलदनां लक्षणोनुं स्वरूप संपूर्ण थयुं. गायनां लक्षणो पण बलदनां लक्षणोनी पेठेज जाणवां, पण स्वारीने माटे गायनो उपयोग करवो नहीं. केवल गव्य पदार्थो मेलववानेमाटेज तेनो उपयोग करवो.

एवी रीते मनुष्यजातिने विशेष उपयोगमां आवतां अश्वादिक पशुउनां पण लक्षण कह्यां. विद्याप्रवादपूर्वमां सघली जातिनां पशु, पक्षी विगेरे प्राणीउनां लक्षणो घणा विस्तारथी कह्यां छे. पण मनुष्यजातिने विशेष उपयोगमां आवतां प्राणीउनांज लक्षणो आ ग्रंथमां संकोचथी कह्यां छे. केमके ते सघलां लक्षणो वर्णववाथी ग्रंथ घणो वधी जाय, माटे ते लख्यां नथी. पक्षीउनां लक्षणो अमोए करेला पक्षिपरीक्षा नामना ग्रंथमां कहेलां छेः ते तेमांथी जाणी लेवां.

आ ग्रंथ पाटलीपुत्रनां निवासी परमार्हती श्री सुहंसी नामनी श्राविकाना आग्रहथी अमोए विद्याप्रवादपूर्वमांथी उद्धरीने तेने माटे रच्यो छे.

आ ग्रंथमां वर्णवेलां लक्षणो वांचीने कोइए पण अकार्य करवामां प्रवर्त्तवुं नहीं, एवी अमारी आज्ञा छे. तेम आ ग्रंथ कोइ अर्ध विदग्धना हाथमां आचार्योंए पण आपवो नहीं, एवी अमारी आज्ञा छे.

आ ग्रंथनी प्रथम प्रति चौद पूर्वधारी श्रीभद्रबाहुस्वामिनी आज्ञाथी महामुनि श्री स्थूलभद्रजीए नेपालदेशनी भद्रंकरा नामनी नगरीमां लखी.

ते उपरथी पाटलीपुत्रना निवासी श्रीमुख नामना श्रावके लखावी. ते उपरथी परमार्हत श्रीकुमारपाल राजानी आज्ञाथी कलिकालसर्वज्ञ श्रीहेमचंद्राचार्यें पोताना परम विश्वासु शिष्य पासे ताम्रपत्र पर लखावी, तथा ते आ प्रति श्रीकुमारपाल राजाए पोताना भंडारमां महोत्सवपूर्वक धारण करी.

(श्रीहेमचंद्र आचार्य आ प्रतना छेल्ला पत्रमां पोतानाज हस्ताक्षरथी लखे छे के)

इदं सामुद्रिकशास्त्रं यात्रार्थं गतेन मया मरुभूमौ श्रीजेसलमीरनाम्नो नगरस्य जैनपुस्तकालयमध्यगत-

लेप्यमयजीर्णस्तंभतस्तालपत्रेषु लिखितं लब्धं, तत्पुस्तकं मया तत्रस्थसंघाज्ञया प्रतिलिख्य विलोकितं, तदा "इदं सामुद्रिकं शास्त्रं श्रीनेपालदेशस्य ललामभूतायां श्रीभद्रंकरानामनगर्यां चतुर्दशपूर्वभृच्छ्रीभद्रबाहुस्वामिनां परमाज्ञया महामुनिश्रीस्थूलभद्रेण स्वहस्तलिखितं जीर्णतालपत्रमयपुस्तकतो विक्रमसंवत् एकोनविंशत्यधिकत्रिशतवर्षे पाटलीपुत्रनिवासिश्रीमुखनामश्राद्धार्थं भिक्षुकरलशेखरेण लिखितं" इति लेखो मया तदंतिमतालपत्रे दृष्टः, तद्विलोक्य मे मनसि महदाश्चर्यं जातं, पश्चाद्बहुप्रयत्नेन जेसलमीरस्थसंघाज्ञया तज्जीर्णपुस्तकं मयाऽणहिल्लपुरपत्तने सहानीतं, च, परमार्हतश्रीकुमारपालनरेंद्राणां दर्शितं, तद्दृष्ट्वा जातहर्षेण नरेंद्रेण नवीनतालपत्रोपरि तस्य प्रति मम विश्वस्तशिष्यपार्श्वे लिखाप्य महोत्सवपूर्वकं स्वभांडागारे स्थापितं, च जीर्णपुस्तकं जेसलमीरनगरे पुनः प्रेषितं. श्रीरस्तु.

एवी रीते चौदपूर्वधारी श्रीभद्रबाहुस्वामिए जगत्जीवोना हित माटे रचेलुं सामुद्रिकशास्त्र संपूर्ण थयुं.

स्वप्नविचार.

मनुष्योने नव प्रकारे स्वप्न आवे छे. तेमां १ अनुभवेली वात स्वप्नमां आवे छे. २ सांभलेली वात स्वप्नमां देखे छे. ३ जोयेली वस्तु स्वप्नमां देखे छे. ४ प्रकृतिना विकारथी स्वप्न आवे छे. ५ सहज स्वभावथी स्वप्न आवे छे. ६ चिंतानी परंपराथी स्वप्न आवे छे. ७ देवतादिकना उपदेशथी स्वप्न आवे छे. ८ धर्मकार्यना प्रभावथी स्वप्न जोवामां आवे छे. ९ पापना उदयथी स्वप्न आवे छे.

उपर कहेलां नव प्रकारनां स्वप्नमांथी पहेला छ प्रकारमांथी कोइ प्रकारनुं स्वप्न अशुभ अथवा शुभ जोवामां आवे तो ते निरर्थक जाय छे, अने छेल्ला त्रण प्रकारनां स्वप्नमांथी कोइ पण प्रकारनुं स्वप्न देखे तो तेनुं शुभाशुभ फल अवश्य मले छे. रात्रिना प्रथम पहोरमां स्वप्न देखे तो तेनुं फल एक वर्षनी अंदर मले छे, रात्रिना बीजा पहोरमां स्वप्न देखे तो तेनुं फल छ मासनी अंदर मले छे, रात्रिना त्रीजा पहोरमां स्वप्न देखे तो तेनुं फल त्रण मासनी

अंदर मळे छे अने रात्रिना चोथा पहोरमां स्वप्न देखे तो तेनुं फल एक मासनी अंदर मळे छे. रात्रिनी छेल्ली बे घडीनी अंदर देखेलुं स्वप्न दश दिसनी अंदर फळे छे. सूर्योदय वखते दीठेलुं स्वप्न तुरत फळे छे. दिवसे देखेल स्वप्ननी श्रेणी, आधि, व्याधिथी उत्पन्न थयेल तथा मलमूत्रादिकनी पीडाथी उत्पन्न थयेल स्वप्न निरर्थक थाय छे. जे पुरुष धर्मने विषे रक्त, समधातुवालो, स्थिर चित्तवालो, जितेन्द्रिय अने दयालु होय ते प्राये करीने स्वप्नथी प्रार्थित अर्थने साधे छे. खराब स्वप्न कोइने संजलाववुंज नहीं. सारुं स्वप्न गुरु आदिकने संजलाववुं. अने संजलाववा योग्य कोइ न मळे तो गायना कानमां पण संजलाववुं. शुभ स्वप्नने जोइने सूवुं नहीं. केमके तेथी तेनुं फल मळतुं नथी; माटे बुद्धिमान् माणसे शुभ स्वप्न जोइने रात्रि पण जिनेश्वर प्रभुना स्तवनमां गुजारवी. शुभ स्वप्न उत्तम पुरुष आगळज कहेवुं. ते उपर मूलदेवनुं दृष्टांत कहे छे.

कोइ एक राजानो पुत्र घणमानीनो छे. तेनुं नाम मूलदेव छे. तेने घणुंज दान आपवानुं

व्यसन होवाथी राजाए तेने काढी मूक्यो. ते फरतो फरतो कोइक गामे आव्यो. पोते महाधर्मवंत जैनमति छे, परंतु खावाने कांइ पण नहीं होवाथी शहेरमां याचवाने गयो. तिहां फरतां एक वणिके भेंसने माटे अरूद रांध्या हता ते तेणे मूलदेवने आप्या. ते लइ मूलदेव वाडीमां आव्यो अने मनमां चिंतववा लाग्यो जे कोइ अतिथि आवे तो तेने भोजन आपीने पछी हुं भोजन करुं. एटलामां एक साधु पण त्यां आव्या, तेने मूलदेवे बाकला वहोरावी दीधा अने पोते आनंदथी सूइ रह्यो. त्यां निरावाधपणे संपूर्ण चंद्रमा में गल्यो एवुं स्वप्न तेणे दीठुं, अने देखीने जागी गयो. वली जे वाडीमां मूलदेव सूतो हतो तेज वाडीमां एक बावानो मठ हतो. ते मठमां ते बावाना चेलाए पण तेवुंज स्वप्न दीठुं, देखीने जाग्यो अने प्रभातमां पोताना गुरुने कह्युं. ते वारे गुरुए कह्युं जे तुं आज गाममां भिक्षा लेवा जइश ते वारे तने चंद्रमा जेटलो मोटो अने घृते चोपडेलो रोटलो गोल सहित मलशे. ते सांभली चेलो राजी थइने भिक्षा लेवा गयो ते वारे तेने गुरुना

कह्या प्रमाणे रोटलो मल्यो. हवे ते वात राजकु-
मार मूलदेवे सांजलीने विचार्युं जे हुं एनी
आगल मारा स्वप्ननी वात कहीश तो मने पण ए-
टलुंज फल कहेशे, केमके जे स्वप्न एना चेलाए
दीठुं छे ते में पण दीठुं छे; माटे एनी आगल तो
वात कहीश नहीं. एम विचारी हाथमां श्रीफल
लइने शहेरमां गुरु आगल गयो. त्यां तेणे स्वप्ननी
वात कही, ते वारे गुरुए कह्युं के तुं मारी दीकरी
परणीश तो हुं तने स्वप्ननुं फल कहीश. त्यारे मूल-
देवे कह्युं के मारी नात जात तो तमे जाणता नथी
अने तमारी पुत्री केम परणावो छो? ते वारे तेणे
कह्युं के में सर्व वात जाणी छे एम कही तेने पुत्री
परणावीने पछी स्वप्ननुं फल कह्युं के आ गामनो
अपुत्रीउं राजा आजथी सातमे दिवसे मरण पा-
मशे अने तुं आ गामनो राजा थइश. ते वात
साची मानीने मूलदेव फरीने तेज वाडीमां गयो.
एम करतां सातमे दिवसे गामनो राजा पण म-
रण पाम्यो. ते वारे राजा विना कोइने चाले नहीं
तेथी पंचे एकठा थइने एवो ठराव कर्यो के पाटवी
घोडो, पाटवी हाथी अने पाटवी प्रधान इत्यादि-

व्यसन होवाथी राजाए तेने काढी मूक्यो. ते फरतो फरतो कोइक गामे आव्यो. पोते महाधर्मवंत जैनमति छे, परंतु खावाने कांइ पण नहीं होवाथी शहेरमां याचवाने गयो. तिहां फरतां एक वणिके भेंसने माटे अडद रांध्या हता ते तेणे मूलदेवने आप्या. ते लइ मूलदेव वाडीमां आव्यो अने मनमां चिंतववा लाग्यो जे कोइ अतिथि आवे तो तेने भोजन आपीने पछी हुं भोजन करुं. एटलामां एक साधु पण त्यां आव्या, तेने मूलदेवे बाकला वहोरावी दीधा अने पोते आनंदथी सूइ रह्यो. त्यां निराबाधपणे संपूर्ण चंद्रमा में गल्यो एवुं स्वप्न तेणे दीठुं, अने देखीने जागी गयो. वली जे वाडीमां मूलदेव सूतो हतो तेज वाडीमां एक बावानो मठ हतो. ते मठमां ते बावाना चेलाए पण तेवुंज स्वप्न दीठुं, देखीने जाग्यो अने प्रभातमां पोताना गुरुने कह्युं. ते वारे गुरुए कह्युं जे तुं आज गाममां भिक्षा लेवा जइश ते वारे तने चंद्रमा जेटलो मोटो अने घृते चोपडेलो रोटलो गोल सहित मलशे. ते सांभली चेलो राजी थइने भिक्षा लेवा गयो ते वारे तेने गुरुना

कह्या प्रमाणे रोटलो मल्यो. हवे ते वात राजकुमार मूलदेवे सांभलीने विचार्युं जे हुं एनी आगल मारा स्वप्ननी वात कहीश तो मने पण एटलुंज फल कहेशे, केमके जे स्वप्न एना चेलाए दीठुं छे ते में पण दीठुं छे; माटे एनी आगल तो वात कहीश नहीं. एम विचारी हाथमां श्रीफल लइने शहेरमां गुरु आगल गयो. त्यां तेणे स्वप्ननी वात कही, ते वारे गुरुए कह्युं के तुं मारी दीकरी परणीश तो हुं तने स्वप्नतुं फल कहीश. त्यारे मूलदेवे कह्युं के मारी नात जात तो तमे जाणता नथी अने तमारी पुत्री केम परणावो छो? ते वारे तेणे कह्युं के में सर्व वात जाणी छे एम कही तेने पुत्री परणावीने पछी स्वप्नतुं फल कह्युं के आ गामनो अपुत्रीउ राजा आजथी सातमे दिवसे मरण पामशे अने तुं आ गामनो राजा थइश. ते वात साची मानीने मूलदेव फरीने तेज वाडीमां गयो. एम करतां सातमे दिवसे गामनो राजा पण मरण पाम्यो. ते वारे राजा विना कोइने चाले नहीं तेथी पंचे एकठा थइने एवो ठराव कर्यो के पाटवी घोडो, पाटवी हाथी अने पाटवी प्रधान इत्यादि-

कने शणगारीने कह्युं जे जेने ए राजा करी थापे तेने राजगादीए वेसारुवो; केमके तेम कर्याथी पित्राइ गोत्राइ जे होय ते आगल उपर कांइ वांधो करी शके नहीं. हवे हाथी अने घोमो ए वे वहार नीकलीने जे वामीमां मूलदेव सूतो छे ते वामीमां आवी हाथीए गललाट करी मूलदेवना मस्तक उपर कलश ढोल्यो अने घोडे हणहणाट कर्यो. पछी हाथी तेने शुंढथी उपाडी पोतानी पीठ उपर वेसामीने शहेरमां लइ आव्यो अने लोकोए तेने राजपाटे थाप्यो; माटे सारुं स्वप्न दीठुं होय तो उत्तम माह्या पुरुष आगल कहेवुं, पण मूर्ख आगल नज कहेवुं; कारणके तेम करवाथी दुःख थाय छे. ते उपर एक वणिकस्त्रीनुं दृष्टांत कहे छे.

कोइ वणिकस्त्री 'में समुद्रपान कर्युं' एवुं स्वप्न जोइ जागी गइ. पछी प्रन्नाते ते स्वप्ननुं फल पूछवा माटे गहुली लइ गुरु पासे जवा लागी. रस्तामां एक सहीयर मली. तेणे पूछ्युं के "व्हेन! गहुली लइ क्यां जाव छो ?" ते वारे ते स्त्रीए उत्तर आप्यो नहीं एटले सहीयरे
ग्रहथी पूछ्युं, तेथी तेणीए कह्युं के " में स्वप्नमां
तुद्रपान कर्युं छे तेनुं फल पूछवा गुरु पासे जाउं

छुं." ए सांभलीने सहीयर तुरत बोली उठी के "एवडो मोटो समुद्र पीतां तारुं पेट केम फाट्युं नहीं?" एम हांसीमां बोलीने चालती थइ. पछी वणिकस्त्रीए गुरु पासे गहुली करी स्वप्ननो अर्थ पूछ्यो, एटले गुरुए तेनो इंगित आकार जोइने कह्युं के "तमे ए स्वप्ननी वात प्रथम कोइने कही छे?" वणिकस्त्रीए उत्तर आप्यो के "मारी सहीयरने कही छे." पछी गुरुए कह्युं के "जो तमे ते वात प्रथम कोइनी आगल न कही होत तो भाग्यवंत पुत्रनी प्राप्ति थात, पण हवे तो आजथी सातमे दिवसे तमने कष्ट थशे. माटे घेर जइ धर्मध्यान तथा दान पुन्य विगेरे आत्मसाधन करो." पछी ते स्त्री घेर आवी दान पुन्य विगेरे धर्मकार्य करी सातमे दिवसे मृत्यु पामी. माटे सारुं स्वप्न जेवा तेवा माणस आगल कहेवुं नहीं. कोइ योग्य न मले तो गायना कानमां कहेवुं. पण कह्या विना फल न पमाय.

खराब स्वप्न जोवामां आवे तो फरीने सुइ जवुं अने ते कोइनी आगल पण कहेवुं नहीं; कारण के तेथी ते फलवंत थतुं नथी. प्रथम जे माणस खराब स्वप्न जोइने पछ-

लथी शुन्न स्वप्न जुए छे तेने ते स्वप्न (शुन्न) फलदायक थाय छे, अने एम परान्नवें जाणवुं. स्वप्नमां मनुष्य, सिंह, घोमो, हाथी, वृषन्न अने सिंहणथी युक्त एवा रथमां आरुढ थयेलो जे माणस जाय छे, ते राजा थाय छे. स्वप्नमां घोमा, हाथी, वाहन, आसन, घर, निवसन आदिकनो अपहार जुए तो राजन्नय, शोक, बंधुउनो विरोध अने अर्थहानि थाय छे. स्वप्नमां जे पुरुष सूर्य चंद्रनां संपूर्ण बिंबने गली जाय ते गरीब होय तोपण सुवर्ण अने समुद्र सहित पृथ्वीने निश्चे मेलवे छे. प्रहरण, आन्नूषण, मणि, मोती, सोनुं, रूपुं तथा धातुउनुं हरण थतुं स्वप्नमां जुए तो ते स्वप्न धन अने मानने नाश करनारुं तथा प्रायः न्नयंकर मरण करनारुं थाय छे. सफेद हाथी पर बेठो थको नदीने कांठे न्नातनु न्नोजन करुं हुं एवुं स्वप्न जे माणस जुए ते जातिहीन होय तोपण धर्मरूपी धनने ग्रहण करतो थको आखी पृथ्वीने न्नोगवे छे. पोतानी स्त्रीनुं हरण थाय छे एवुं स्वप्न कोइ जुए तो तेना धननो नाश थाय छे, पोतानी स्त्रीने कोइ परान्नव करे छे एवुं स्वप्न जुए तो क्लेश उपजे छे अने गोत्रनी स्त्रीना हरण तथा

परान्नवनुं स्वप्न देखे तो बंधुउनो वधबंधन थाय ठे. स्वप्नमां सफेद सर्पथी जे माणस पोतानी जमणी ज्ञुजामां ऋखाय, तेने पांच रात्रिमां सहस्त्र सोनामोहोरो मले ठे. जे माणसनी शय्या तथा पगरखांनुं हरण स्वप्नमां थाय ठे तेनी स्त्री मृत्यु पामे ठे तथा तेना शरीरे अत्यंत पीमा थाय ठे. जे जाणस मनुष्यनां मस्तक, पग तथा हाथनुं स्वप्नमां ज्ञक्षण करे ठे, तेने अनुक्रमे राज्य, हजार सोनामोहोरो तथा तेथी अर्धी सोनामोहोरो मले ठे. जे माणस बारणांनी ज्ञोगल, शय्या, हिंचोलो, पाडुका तथा घरनो ज्ञंग स्वप्नमां जुए ठे, तेनी स्त्रीनो नाश थाय ठे. जे माणस स्वप्नमां तलाव, समुद्र, जलथी ज्ञरेली नदी तथा मित्रनुं मरण जुए ठे, तेने निमित्त विना पण अत्यंत धन मले ठे. जे माणस स्वप्नमां ठाणवालुं गजुल तथा औषध सहित तपेलुं पाणी पीए ठे, ते माणस निश्चे अतिसार रोगथी मृत्यु पामे ठे. जे माणस स्वप्नमां देवनी प्रतिमानी यात्रा, स्नान, ज्ञेट तथा पूजा आदि करे ठे, ते माणसने सर्व जगोएथी वृद्धि थाय ठे. जे माणस स्वप्नमां पोताना हृदयरूपी तलावमां उत्पन्न थयेलां कमलोने

जुए ढे, ते माणस कुष्टी थइने तुरत मृत्यु पामे ढे. जे माणस स्वप्नमां मनोहर घी मेलवे ढे, तेनो यश वृद्धि पामे ढे, वली क्षीरान्ननी साथे तेनुं खावुं जुए ए प्रशस्त ढे. स्वप्नमां हसे तो थोमा वखतमां शोक थाय, नाचे तो वधवंधन थाय अने नणे तो कलह थाय एम माह्या माणसे जाणवुं. काली गाय, घोडो, राजा, हाथी अने देव ए सिवायनी वीजी कोइ काली चीज स्वप्नमां कोइ माणस जुए तो तेनुं माठुं फल मले ढे. कपास अने लवणादि सिवायनी सफेद चीज कोइ माणस स्वप्नमां जुए तो तेनुं सारुं फल मले ढे. जे स्वप्नां पोता प्रत्ये जोयेल होय तेनुं शुन्न अथवा अशुन्न फल ते माणसने थाय ढे अने जे स्वप्नां वीजा प्रत्येनां होय तेमां तेने पोताने कांइ थतुं नथी. खराव स्वप्न जोवामां आवे तो देवगुरुने पूजवा तथा शक्ति प्रमाणे तप करवो; कारणके हमेशां धर्ममां रक्त थयेला माणसोने खराव स्वप्न पण उत्तम स्वप्न तुल्य थाय ढे.

स्वप्नशास्त्रमां वेंतालीश स्वप्न मध्यम अने त्रीश स्वप्न उत्तम कह्यां ढे. सर्वे मली वहोंतेर

स्वप्न छे तेमां प्रथम बेंतालीश स्वप्ननां नाम आ प्रमाणे छे. १ गंधर्व, २ राक्षस, ३ भूत, ४ पिशाच, ५ खवीस, ६ महिष, ७ अहि, ८ वानर, ९ कंटक-वृक्ष, १० नदी, ११ खजूर, १२ स्मशान, १३ उंट, १४ खर, १५ मार्जार, १६ श्वान, १७ भस्म, १८ अस्थि, १९ वमन, २० तम, २१ कुस्त्री, २२ चर्म, २३ रक्त, २४ कलह, २५ भूकंप, २६ ग्रहयुद्ध, २७ तारापतन, २८ सूर्यचंद्र स्फोटन, २९ महावायु, ३० महातप, ३१ विस्फोटक, ३२ दुर्वाक्य, ३३ बुकस, ३४ दोस्त, ३५ संगीत, ३६ अस्म, ३७ धीज, ३८ वामन. ३९ विवक्तदृष्टि. ४० जलशोष, ४१ निर्घातभंग अने ४२ भूमज्जन.

हवे त्रीश उत्तम स्वप्ननां नाम आ प्रमाणे छे. १ अरिहंतनी प्रतिमा, २ हस्ती, ३ गणेश. ४ वृषभ, ५ ग्रह, ६ सिंह, ७ पर्वत, ८ लक्ष्मीदेवी, ९ मत्स, १० फुलमाला, ११ कल्पवृक्ष, १२ चंद्र, १३ सूर्य. १४ नृपति, १५ ध्वजा, १६ पूर्ण कलश, १७ गाय, १८ पद्म सरोवर, १९ भद्रासन. २० समुद्र, २१ मांस, २२ देवविमान, २३ रत्नराशि. २४ अग्नि-शिखा. २५ देवांगना. २६ देवदर्शन. २७ मेघ, २८ सुवर्ण, २९ ब्रह्मा अने ३० कृष्ण.

वळी त्रीश स्वप्ननी अंदर अतिश्रेष्ठ एवां चौद स्वप्न छे अने ते तीर्थंकरनी माता देखे छे. ते चौद स्वप्ननां नाम आ प्रमाणे छे. १ हाथी, २ वृषभ, ३ सिंह, ४ लक्ष्मी, ५ फुलमाला, ६ चंद्र, ७ सूर्य, ८ ध्वजा ९ कलश, १० पद्म सरोवर, ११ समुद्र, १२ देवविमान, १३ रत्न-राशि अने १४ अग्निशिखा. आ चौद स्वप्नमांथी वासुदेवनी माता सात स्वप्न जुवे छे, बलदेवनी माता चार स्वप्न जुवे छे अने मंडलिकनी माता मात्र एकज स्वप्न जुए छे. इति.